Aydınlık
Kuruluş yılı: 1921
Kurucusu: ŞEFİK HÜSNÜ
BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!
SALI 22 TEMMUZ 1980
10 LIRA

FATSA OLAYI

NURİ ÇOLAKOĞLU

Fatsa'lı olduğu için Samsun'da MHP'lilerin "komünist" diye dövdükleri imam...

Dev-Yol'un önderlerinden birinin ağzından Fatsa'da Dev-Yol'un gelişmesi

YARIN BAŞLIYORUZ

Evet birlik gereklidir, ama kime ve neye karşı?

Çözüm, anarşi mihraklarının doğru tespitinde

HABER MERKEZİ

CHP İstanbul Milletvekili Abdurrahman Köksaloğlu ve ardından eski Başbakanlardan Nihat Erim'in öldürülmesi Türkiye'nin geleceğini düşünen bütün çevrelerde yeni değerlendirmelere ve arayışlara yol açtı. Zirveye tırmanan terörün Türkiye'nin varlığını hedef alan boyutlara ulaşması, anarşi karşısında çözüm yolu konusunda tartışmaları yoğunlaştırdı.

Bugün hemen herkesin üzerinde birleştiği nokta "birlik" konusudur. Ülkemizin bugün çok acil ihtiyacı haline gelen birlik nasıl gerçekleşecektir? Kafalardaki soru budur.

Anarşinin alt edilmesi için ortaya çeşitli fikirler atılıyor.

Bu konuda değişik çözümler önerilmesine rağmen, "birliğin" nasıl ve kime karşı olacağı açıklığa kavuşmuş değil. Terör odakları, birleşmesi gereken güçler tarafından açık ve net bir şekilde ortaya konmuyor.

TEŞHİSTE BİRLİK YOK

AP, anarşiyi tek taraflı olarak ele almakta ve "Komünist mihraklar anarşiyi çıkarmaktadır" diyerek MHP'nin anarşinin tırmandırılmasındaki rolünü gözardı etmekte, bu terör odağının devlet içinde yuvalanmasına göz yummaktadır. Çözüm olarak da Olağanüstü Hal Yasasının bir an önce çıkarılmasını, DGM'lerin en kısa zamanda kurulmasını önermektedir.

Tercüman gazetesinin bazı yazarları ise CHP ile ülke sorunları temelinde bir ittifaka karşı çıkmakta, ülkemizin her sokağına bir karakol kurularak ve güvenlik önlemlerini artırarak çözüme ulaşılabileceğini iddia etmektedirler. Bu gazetenin yazarları 12

(Devamı sa.6, sü.3'de)

- *Moskova'nın kışkırttığı grupların ve MHP'nin anarşinin kaynakları oldukları açıkça saptanmadan alınacak her tedbir etkisiz kalacak ve bunalım artarak devam edecektir*
- *AP, CHP, MSP ve tüm milli güçlerin artık kısır çekişmeleri bir yana bırakarak birleşmeleri zamanı gelmiştir ve geçmektedir*

Ne yapmaları gerekiyor?

AP MHP'yi kollamaktan vazgeçmeli ve bu partinin bir terör odağı olduğunu kabul ederek, buna uygun tutumunu ortaya koymalıdır

CHP Moskovacı grupları içinde barındırmaktan vazgeçmeli, bu gruplara karşı açık tutum almalıdır. Sovyetlerin terörü kışkırttığını kabul etmelidir

AP Grubundan gelen yoğun baskılar üzerine

Gülcügil istifa etti

- İçişleri Bakanı istifa ettiğinden gensoru Mecliste tartışılamayacak.
- Gülcügil hakkında daha önce de AP Grubunda gensoru verilmesi istenmişti.

ANKARA(ÖZEL)

İÇİŞLERİ Bakanı Mustafa Gülcügil, dün aniden istifa etti. Öğle saatlerinde İstanbul'da Nihat Erim cinayeti konusunda basına açıklamalar yapan İçişleri Bakanı, öğleden sonra İstanbul'dan Ankara'ya hareket etmeden önce istifa etti.

(Devamı S. 6 Sü. 5'te)

Anarşide Rusya'nın rolü hakkındaki sorumuzu cevaplayan

Ecevit: "Türkiye'deki terörde başka ülkelerin parmağı olabilir"

- "Ancak, bunun etkisiz hale gelmesi iyi işleyen bir siyasi mekanizmayla mümkündür"
- Ecevit, onarım hükümeti önerisini tekrarlayarak, MHP'nin onarım hükümeti içinde yer alamayacağını belirtti.

ANKARA (ÖZEL)

CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit, dün düzenlediği basın toplantısında "AP ile terör konusunda işbirliği önerisinde bulunuyorsunuz. AP'li bir bakan Türkiye'deki terör konusunda Rusya'nın rolünü açıkladı. Siz onun bu fikirlerine katılıyor musunuz?" şeklindeki sorumuzu cevaplarken, "Türkiye'deki terörde başka ülkelerin parmağı olabilir. Ancak ülkenin sosyal ve siyasi yapısı iyi işleyen bir mekanizmaya sahipse bu tahrik etkisiz hale gelecektir" şeklinde konuştu.

Ecevit, hükümetin 8 ayda ekonomiyi işlemez hale getirdiğini söyleyerek, enflasyonun yüzde 50'ye ulaştığını, daha da artacağını söyledi. Ecevit, bankalar kararnamesini de eleştirdiği konuşmasında, hükümetin işler hale getirdiği tek ticari sistemin para ticareti olduğunu kaydetti. Bülent Ecevit, kara servetin ve vergi kaçakçılığının devlet eliyle legalleştirildiğini söylerken, spekülatörlerin ve terör destekleyicilerinin bu işten kârlı çıktığını belirtti.

CHP Genel Başkanı konuşmasının teröre ayırdığı bölümünde, hükümetin sağ eylemcileri desteklediğinin gözler önünde olduğunu söyleyerek, Fatsa'daki yüzü maskeli muhbirler skandalı, Nevşehir'de yüze yakın parlamenterin saldırıya uğraması, kurtarılmış şehir Yozgat gibi önemli konularda bile ciddi araştırmalar

(Devamı S. 6 Sü. 5'te)

Demirel, siyasi partileri DGM ve Olağanüstü Hal Yasaları için işbirliğine çağırdı

- Çağlayangil, Ecevit ve Demirel'i perşembe günü köşkte tekrar bir araya getiriyor.

ANKARA(ÖZEL)

BAŞBAKAN Süleyman Demirel siyasi parti liderlerine yazdığı bir mektupla Meclis gündeminde bulunan anarşi ile ilgili tasarıların yasalaştırılması, Devlet Güvenlik Mahkemelerinin kurulması ve Olağanüstü Hal Kanununun çıkarılması için işbirliği çağrısında bulundu. Demirel, Ecevit, Erbakan, Türkeş ve Feyzioğlu'na gönderdiği mektupta, anarşiyle ilgili tasarıların yasalaştırılması için Meclislerde "özel gündem" uygulanmasını istedi.

(Devamı S. 6 Sü. 5'te)

Çanakkale Milletvekili

Akay AP'den istifa etti

- Akay'ın MHP'ye gireceği bildiriliyor.

ANKARA (ÖZEL)

AP Çanakkale Milletvekili Ahmet Nihat Akay dün partisinden istifa etti. Dün saat 11'de yazılı istifasını Millet Meclisi Başkanlığına ileten Akay'ın MHP'ye gireceği bildiriliyor.

MC döneminde AP'li Ali Naili Erdem'in müsteşarı olarak Milli Eğitim Bakanlığında görev yapan ve o dönemde bütün okulların MHP'lileştirilmesinde büyük payı olan Akay, 5 Haziran 1977 seçimlerinde Çanakkale'den aday olmuştu. 2. MC hükümetinde kendisine Milli Eğitim Bakanlığı verilmemesine kızan ve bu yüzden birkaç kez istifaya niyetlenen Akay'ın o dönemde 11'lerle birlikte AP'den koparak CHP hükümetine katılacağı ileri sürülmüştü. Ancak, Akay AP'de kalmıştı. Akay'ın AP'den istifa girişimlerini MHP Genel Başkanı Alpaslan Türkeş'in durdurduğu, Türkeş'in AP ile MHP arasında sorun yaratması endişesi ile Akay'ın AP'de kalmasını istediği öğrenildi.

Ankara'daki siyasi çevreler, Türkeş'in yeniden devreye girerek Akay'ı durdurmaması halinde, Çanakkale Milletvekilinin önümüzdeki günlerde MHP'ye gireceğini belirtiyorlar.

Otomobil-İş'le MESS arasında anlaşma sağlandı

İSTANBUL (AA)

TÜRKİYE Otomobil-İş Sendikası ile MESS arasında 18 işyerini kapsayan toplu iş sözleşmesi görüşmeleri anlaşma ile sonuçlandı.

MESS yetkilileri tarafından yapılan açıklamaya göre taraflar arasında sürdürülen grup toplu iş sözleşmesi görüşmelerinin anlaşma ile sonuçlanması üzerine, Akkardan, Gazal Gaz Aletleri, Kessan, Kefeliler, Makina Takım Endüstrisi işyerlerinde bir yılı aş-

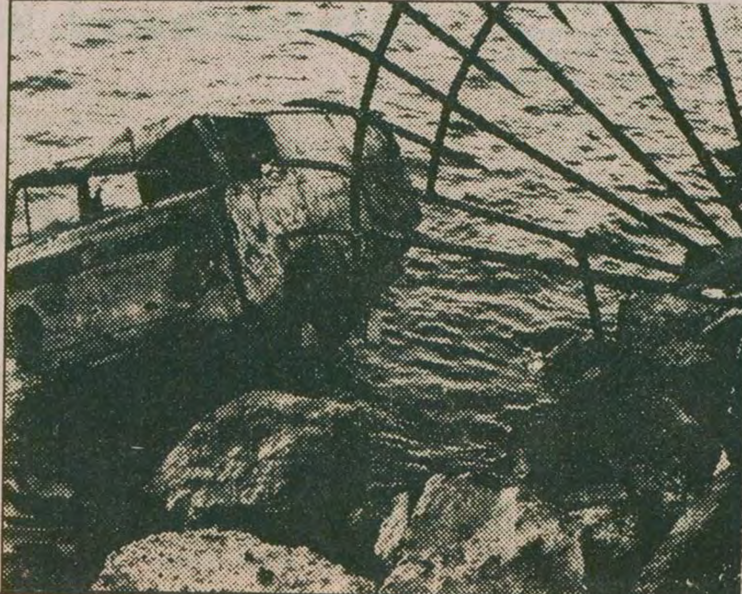
(Devamı sa. 6 sü. 8'de)

Mümtaz Soysal, Türkiye Sovyetlere değil, Yunanistan'a cephe almalıdır diyor

- Rodos olaylarının arkasında çıkarları zedelenen kaçakçılar ve yüzü maskeli provokatörler var
- Her iki ülkenin hükümetlerinin olumlu tutumu, olayların büyümesini önledi
- Rodos'taki Türk azınlığa karşı herhangi bir saldırı olmadı

«Sovyet düşmanlığı körükleniyor» diyenler Türkiye-Yunanistan çatışması yaratmaya çabalıyor

İşte provokatörler. Yüzleri maskeli. Türkiye'de görmeye alıştığımız bu tipler Yunanistan'da da eksik değil.

Denize atılmış bir turist arabası. Rallis gerçekleri halka anlatınca bu görüntüler son buldu.

HABER MERKEZİ

RODOS olayları, Türkiye ve Yunanistan'da şoven güçlere yeni bir çatışma körüklemeleri için fırsat oldu. Özellikle her iki ülkenin de Sovyetler Birliği'ne cephe almasını istemeyenler bu fırsattan yararlanarak Türkiye-Yunanistan çatışması yaratmaya çabaladılar. Ancak her iki ülkenin hükümetlerinin olumlu tutumu sonucunda Rodos olayları büyümedi ve yeni bir çatışma yaratmak isteyenlere olanak tanımadı. Bu arada Rodos olaylarının arkasında, çıkarları zedelenen bazı tüccar ve kaçakçılarla, yüzü maskeli birtakım provokatörlerin olduğu da gün ışığına çıktı.

Rodos olayları çıkınca gerek Türkiye'de gerekse Yunanistan'da şoven güçler ülkedeki iç çatışmaların bu ülkeleri Sovyetler Birliği'ne karşı cephe olmalarına yönlendirmesinden korktukları için propaganda faaliyetlerini ansızın artırdılar. Örneğin Mümtaz Soysal 18 Temmuz tarihli Milliyet gazetesinde şu ibret verici satırları yazdı:

"Türkiye'de kurulacak bir zorbalık rejiminin de böyle bir yola gideceğini söylemek herhalde falcılık olmaz. Durmadan körüklenen Sovyet düşmanlığı bu gidişin habercisi bile sayılabilir.

"Oysa, Türkiye'nin dağınıklıktan kurtulması, Türklerin birbirlerini öldürme dışında çok daha anlamlı ve yararlı bir dış dava sahibi kılınması için ne bir zorbalık rejiminin gelmesini beklemeye gerek vardır, ne de olmadık konuları bahane edip yeni düşmanlıklar yaratmaya.

"Türkiye unutturulması ve ikinci plana itilmesi harcanan çabalara rağmen, aslında çok açık, çok kesin bir ulusal davayla karşı karşıyadır.

(Devamı sa.6, sü.4'de)

Tutuklanan bir gösterici. Kışkırtılmak istenen halk aradan çekilince yapayalnız kaldılar.

Bir de ablalar var

Aydınlık Meclisinde ağabey kardeş tartışmasını okudum. Benım de bir ablam vardı aklıma geldi. Sık sık kavga ederdik. Sırf lafla değil ha, bazen saç saça,baş başa birbirimize girerdik. Ben 14-15 yaşlarındaydım. O da 18-19. Şimdi düşünüyorum da aslında pek görünür bir sebebi yoktu kavgalarımızın, hani incir çekirdeğini doldurmaz denir ya, işte öyle sebeplerden... O zaman ona çık kızardım. Ben ne söylesem inaç için karşı çıkar, "Sen ne anlarsın sersem, budala vs." gibi laflar ederdi. Müthiş kızardım. Lafla hırsımı alamazsam, kafasına bir şey fırlatırdım, en hafifi minder olurdu bunların.

Şimdi düşünüyorum da, abi-kardeş, ya da abla-kardeş kavgalarının bazı görünmeyen nedenleri var. Bir kez o yaşlar tam gençlerin "kişilik bulma" çağları. Oğlanlar delikanlılaşır, küçük kızlar gençlik çağına girerken kaçınılmaz olarak biraz hırçınlaşırlar, yeni kalıplarının içine oturuncaya kadar biraz taşar kaynaşırlar. Bu dönemde bu gençlere belli bir hoşgörü göstermek gerekir, tabii onu tamamen şımarık ve başına buyruk bir havaya sokmadan. O yaşlarda gençlere en çok koyan şey (kendimden bilirim) henüz küçük görülmek, ya da adam yerine koyulmamaktır. Önce ona kişiliği olan bir insan gibi, büyük bir insan gibi davranmak gerekir. Bu onu ciddiyete davet edecektir belli ölçüde. İkinci olarak kırıcı sözlerden kaçınmak gerekir. O yaşlar alıngan yaşlardır. Bulutan nem kapan, küçük şeyleri onur meselesi yapılan dönemlerdir o dönemler. Bu yüzden özellikle büyüklere sözünü iyice tartmak düşer. Yani ağabeyler ağabeyliğini,ablalar ablalığını bilmeli. Küçüklerde küçüklüğünü bilmeli diyecek, bilmediği işlere burnunu sokmamalı ukalalık etmemeli diyeceksiniz belki, ama ben küçüklere göreceli bir özgürlük tanınmasından yanayım. Küçüklerin tam gelişme çağında fazla sıkıya sokarsanız, onun kişiliğini bulmasını da önlersiniz.

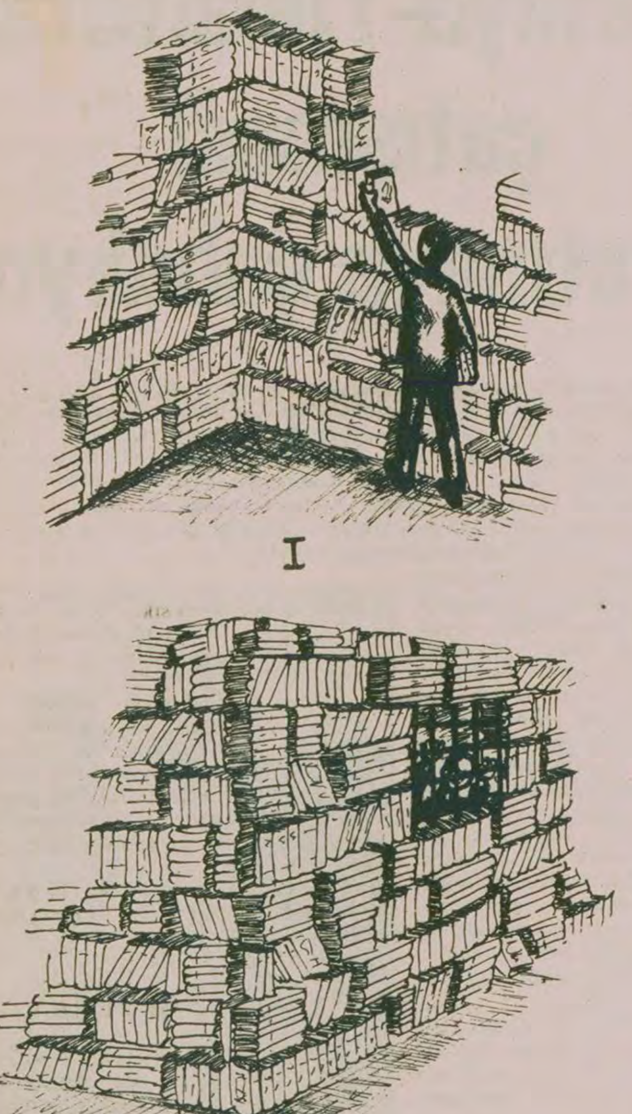
Ağabeyler, ablalar, hele devrimciyseler küçük kardeşleri ile dostça arkadaşlık kurabilecek olgunlukta davranmalıdırlar. Bu konuda baskı ve zorbalık ise kesinlikle geçerli yöntem değildir. Aksine insanları insanlardan ve hayattan soğutur. Eğer ağabeylerine, ablalarına bozulan yaşı küçük devrimciler varsa, onlara da şunu önerebilirim. Ağabeyinizin ablanızın da mutlaka çeşitli dertleri sorunları vardır. Hırcınsa. yanlış yoldaysa onlara siz yardımcı olun. Sizler onlara (tabii belli etmeden) ağabeylik ablalık yapın, bakın pek çok şey nasıl düzelecek.

30 yaşlarında bir devrimci

●●●

Ağabey-kardeş tartışmasına sizlerin de görüşlerinizi Aydınlık gazetesi Aydınlık Meclisi köşesine bekleriz

OKUYUCU KARİKATÜRLERİ

I

II

Eşref Telekçi

düşünce dünyası

HELMUT SCHMIDT'İN MOSKOVA ZİYARETİ, KREMLİN'E YARADI

Enver Özer

BİLİNDİĞİ gibi dünya kamuoyunu günlerce meşgul eden Almanya Başbakanı Helmut Schmidt'in iki günlük Moskova ziyareti sona erdi. Gezi öncesinde haklı olarak başta Batılı ülkeler olmak üzere hemen herkes Schmidt'in Moskova'da neler yapacağını ve Yeni Çarlara ne gibi tavizler vereceğini merak ediyordu. Hatta Batılı liderler, verilebilecek büyük tavizlerden ve Schmidt'in tavizkar tutumundan korktuklarından ellerinden geldiğince onun Moskova'ya gitmesini engellemeye çalıştılar. NATO Genel Sekreteri Josef Luns, çok açık bir şekilde NATO Bakanlar Konseyinin Ankara'da yapılan ilkbahar toplantısından sonra yaptığı bir açıklamada NATO üyesi ülke liderlerinin Sovyetler Birliği ile tek tek ilişki kurmalarını onaylamadıklarını ve özellikle Alman Başbakanı Helmut Schmidt'in Moskova ziyaretine karşı olduğunu belirtmişti. (1) Sonunda Batılı liderler, bütün istek ve ikazlarına rağmen, engelleyemedikleri Schmidt'in Moskova ziyaretinin asgari bir tavizle bitmesini beklediler ve umut ettiler. Gezinin arifesinde ABD Başkanı Carter de Rusya'ya fazla taviz vermemesi için Schmidt'i uyarmıştı. Ama NATO Genel Sekreteri Luns ve ABD Başkanı Carter'ın tersine Alman Başbakanı Helmut Schmidt Rusya'dan kendisinin taviz koparabileceğini hayal ediyordu.

Venedik'teki sanayileşmiş ülkelerin toplantılarından önce Helmut Schmidt, Moskova'ya gidiş nedenlerinin başında Rusya'nın Afganistan'dan çekilmesi konusu olduğunu belirtmişti. Daha geziden önce bile Schmidt Rusya'nın hanesine olumlu bir çizgi çekmişti. Zira Rusya'nın barışçı yollardan Afganistan'dan çekilebileceği ve işgale son verebileceği hayalinin yayılmasına ve pekişmesine hizmet etmişti. Fakat sonuç şüphesiz ki Schmidt'in önceden düşündüğünün tersi oldu. Çünkü Rusları "ikna" edemedi ve edemezdi de.

Peki, sosyal-emperyalistler Alman Başbakanının Moskova ziyaretinden ne bekliyorlardı?

Günümüzün Hitler'i Brejnev bir taraftan damadı Yuri Çurbonov'u Afganistan'a vali atayarak orada varlığını sağlamlaştırmaya ve meşrulaştırmaya çalışırken diğer taraftan, Afganistan'ı işgal etmediğine, oraya Afgan halkına yardım için gittiğine herkesi ikna etmeye ve böylece işgali unutturmaya çalışıyor. Bundan başka, işgal olayından sonra dünyanın gözünde azalan diplomatik prestijini yeniden güçlendirmeye çabalıyor. Batıda barış aldatmacasını yaygınlaştırarak Batıyı bölmeyi ve orta menzilli füzelerin Batı Avrupa'ya yerleştirilmesini engellemeyi hesap ediyor. Ayrıca Afganistan işgalinden sonra içine düştüğü tecriti kırmaya ve Batılı liderlere yumuşak davranarak ve barışçı görünümüne bürünerek onlarla ilişkilerini önleyen engelleri tamamen ortadan kaldırmaya çalışıyor. Bütün bu amaçlarla Kremlin yöneticileri Batı Avrupalı liderlerle görüşmelere özel önem veriyorlar. Bu işe önce, Avrupa'da uzlaşmacı davranış ve tutumlarıyla tanınan Fransa Devlet Başkanı V. Giscard d'Estaing'le başladılar. Alelacele, Brejnev haziran ayının başında V. G.d'Estaing'le ile Varşova'da bir görüşme yaparak kendisine yönelen tecrit zincirini kırmayı başardı. Bunun ardından Helmut Schmidt ile görüşme çalışmalarına başladı ve onu Moskova'ya çekti. Görüşmeden sonra da ikili görüşmelerin Rusya'nın lehine sonuçlandığı aşikardır. Çünkü bu ziyaretle Brejnev sosyal-emperyalistleri kendilerine Afganistan işgali şonrası yönelen tecrit çemberini biraz daha yarabilmişler ve daha dayanabilmenin önünü açmışlardır. Alman Başbakanı Schmidt'in Moskovaya ziyaretinden sonra Brejnev birçok siyasi ve askeri meselede avantaj sağlamış oldu. Brejnev askeri kuvvetlerini Afganistan'dan çekmek şöyle dursun, Alman Başbakanı Helmud Schmidt'in bu meseleyi gündeme getirmesine ve böyle bir talep ileri sürmesine bile tahammül edemedi. Görüşmelerin hemen ardından hatta görüşmeler tamamlanmadan önce Rusya'nın yayın organı Pravda gazetesi "Barış görüşmeleri başlayıncaya kadar Afganistan'dan askeri birliklerin çekilmeyeceğini" yazdı. Ayrıca bizzat Schmidt kendi ağzından "İki taraf çeşitli konularda görüşlerini açıkladı. Ancak kesin sonuçlara varamadık" diyerek Rusya'yı Afganistan'dan askerlerinin çekilmesi konusunda ikna edemediğini açıkladı.

Schmidt'in Brejnev'le görüşmesinin kapsamındaki önemli konulardan birisini de Avrupa'ya yerleştirilecek olan orta menzilli füzeler teşkil etti şüphesiz. Bu meseleden de Brejnev kârlı çıktı. Çünkü Schmidt bu konuda Brejnev'i olumlu göstererek onun barışçı olduğu hayallerini güçlendirmiştir. Kendisinin uzlaşmacı tutumundan da ileri giderek diğer Batılı liderlerin teslimiyetçi tutumlarını da güçlendirmiştir. Zira bu geziden sonra hayallere daha da kapılan ABD Dışişleri Bakanı Muskie "ABD ve müttefiklerinin Rusların tutumunu yapıcı bir anlayışla inceleyeceklerini" rahatlıkla ifade edebilmiştir. Sanki Rusya'nın tutumlarında değişen yeni bir şey varmış gibi. Gerçi Schmidt Moskova'da Avrupa'daki orta menzilli füzeler konusunda olumlu görüşmelerin yeniden başlatılması sorununun gündeme geldiğini ve Sovyet yönetiminin görüşmelerini reddeden tutumunda bir değişiklik gördüğünü belirtti. Ancak gerçekler ve bizzat Brejnev bu tür açıklamaları çürütmektedir. Brejnev'e göre görüşmeler "nükleer silahları" gündemine almalıdır. Ona göre SS-20'ler nükleer değildir ve görüşmeler dışı bırakılmalıdır. Onun tek amacı "nükleer silahlar" adı altında Batı Avrupa'ya orta menzilli füzelerin yerleştirilmesini engellemektir. Yoksa Alman Başbakanı Schmidt'in sandığı gibi gerçekten silahları sınırlandırmak değildir. Şimdiye kadar defalardır Brejnev SS-20 füzelerinin nükleer silah olmadığını belirtmiş ve görüşmelere dahil edilmelerine hiç bir zaman yanaşmamıştır. Hatta gezi öncesinde Schmidt'in SS-29 füzelerinin sınırlandırılmasına ilişkin talebini Brejnev elinin tersiyle geri çevirmiştir. Brejnev'e göre görüşülmesi gereken silahlar sadece NATO'nun 1983'te Batı Avrupa'ya yerleştirmeyi tasarladığı 570 tane orta menzilli füzedir. Brejnev ne yapıp yapıp sözkonusu füzelerin B. Avrupa'ya yerleştirilmesini engellemek ve dengeyi kendi lehinde tutmak istiyor.

Açıktır ki, SS-20 Sovyet yapısı füzelerini hedef almayacak görüşmeler Avrupa'nın ve NATO'nun zararına Rusya'nın yararınadır. Kaldı ki, Sovyet sosyal-emperyalistleri devamlı bir şekilde SS-20 füzeleri imal etmeye ve gittikçe Avrupa'yı daha da tehdit etmeye devam ediyorlar. Buna rağmen Schmidt Brejnev'in olumlu yönde tutum değiştirdiğinden sözedebilmektedir.

Alman Başbakanı Schmidt'in Moskova gezisi askeri ve siyasi alandan başka ekonomik alanda da Rusya'nın işine yaramıştır. Önceden Brejnev'in yardımcılarından Nikolay Tikanov'un Almanya'ya yaptığı gezi sırasında imzalanan ve Almanya'nın gaz ihtiyacının çoğunluğunu Rusya'dan almasına ilişkin şartlar ihtiva eden 25 yıllık Alman-Sovyet Ticaret Anlaşmasının kapsamı daha da genişletilmiştir. Bundan böyle Almanya, gaz ihtiyacının yüzde 25'ini , belki daha fazlasını Rusya'dan almak zorunluluğuna düşürülmüştür. Bundan başka anlaşma deniz dibinde araştırmalar yapılmasını, nükleer santrallerin kurulmasını, ulaşım alanında işbirliği yapılmasını vb. konularını da kapsıyor. Bu anlaşmayla Sovyetler Birliği Alman ekonomisi içinde daha etkinlik sağlamış hatta ABD tarafından uğradığı iktisadi ambargoyu bu yolla telafi etme yoluna gitmiştir. Böylece Alman Başbakanı Rusya'nın ekonomisini askeri alana kaydırmasına hizmet etmiştir.

Bütün bu sonuçlar Alman aşbakanı Helmut Schmidt'in Moskova'ya yapmış olduğu ziyaretin Kremlin'e yaradığını ve birçok güçlüğünü hafiflettiğini ortaya koymaktadır. Nitekim ziyaretten sonra Batıda Rusya'ya teslimiyet eğiliminin az da olsa güçlendiği görülmektedir. Aynı zamanda Schmidt'in Moskova ziyareti, sosyal-emperyalistlerin varlık nedenlerinin saldırganlık olduğunu, Afganistan'dan kuvvetlerini geri çekmeye niyetleri olmadığını, onlar için Afganistan'daki tek çözümün kuklaları B. Karmel rejimini tanımak olduğunu ve silahlanmaktan vazgeçmeyecekleri gerçeğini bir daha gözler önüne sermiştir. Ancak bu gerçekleri görenler ülkelerin bağımsızlıklarına ve dünya barışına hizmet edebilirler.

(1) Buna rağmen Schmidt Moskova'ya gitmekte diretmiş, böylece uzlaşmacılık ve teslimiyet yönünde ileri bir adım adım daha atmıştır.

HALKIN SESİ

GAZETEMİZİN SAHİBİ 45 MİLYON HALKTIR

Ordu Valisi istifa etmelidir

Ordu ilini MHP'nin çiftliği haline getiren Ordu Valisi "devlet adına" halka işkence etmektedir. Cenaze süsü verilerek tabutlarla silah getirildiği yaygın bir şekilde söylenmektedir. Vali'nin "Tek bir milliyetçinin burnu kanamayacak" diye söz verdiği söylenmektedir. Tüm halkın düşüncesi Ordu Valisinin Ordu'yu karıştırdığıdır. 5 Temmuz günü Gölköy'de, 8 Temmuz Gürgentepe'de yapılan mitinglerde Vali istifaya çağrılmış, MHP'nin tırmanışına yardımcı olmak kınanarak, devlet terörünün durması istenmiştir.

Fatsa'da olayları vali başlatmıştır. Çamaş'ta 3 terörist öldü iddiasını Vali ortaya atarken, bir inekle bir eşeği bahçede otlarken taramışlar, onları terörist diyerek halkı tahrik etmişlerdir. Kaybolduğu iddiasıyla ortaya çıkan Vali hâlâ astsubaydan haber vermemektedir.

Gölköy'den bir okuyucu

İşte faşizme karşı mücadele

10 Temmuz 1980 tarihinde Kahramanmaraş davası avukatlarından Adem Eroğlu'nun açıklaması ve onun açıktan Türkiye İşçi Köylü Partisine yaptığı saldırı herkese ders olmalıdır.

Şöyleki; maceracılar, revizyonistler ve oportünistler ağız birliği etmişçesine TİKP'ye saldırdılar. Kahramanmaraş katliamında bile böyle yapmışlardı. Bu gruplar faşist terör karşısında TİKP gençliğinin sessiz kaldığını ve halkla bütünleşmek yerine teröre gözyumduklarını iddia ettiler. İşte karşımızda Türkiye'de eşi görülmemiş bir dava duruyor. MHP ve onun komandoları kendilerine karşı en büyük mücadelenin kimin tarafından verildiğini çok iyi bildiklerinden dolayı TİKP'ye saldırmaktadırlar. Kendilerine karşı ideolojik mücadelede çok başarılı olan TİKP'ye her zamanki gibi saldırıyorlar.

Kontrgerilla-MHP ilişkisini ortaya çıkaran, Ömer Tanlak'ın itirafını yayınlayan Aydınlık değil midir? Hatta Hergün gazetesinin nasıl zorla satıldığını resimleriyle açıklayan iftiharla söylerim ki Aydınlık'tır. Zaten işin aslı da buradadır. MHP ve avukatları gocunmasın da kim gocunsun?

(Adana'dan bir okuyucu)

HO VARDIR ÇİF SÜRDÜRÜR HO VARDIR ZELVE KIRDIRIR

"Herkes, dil, ırk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din ve mezhep ayırımı gözetilmeksizin, kanun önünde eşittir."

"Hiç bir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınamaz."

Anayasamızın 12. maddesi aynen böyle diyor.

Anayasamızın 4. maddesinin bir bölümünde de şöyle denmektedir: ".... Egemenliğin kullanılması, hiç bir suretle belli bir kişiye, zümreye veya sınıfa bırakılamaz. Hiç bir kimse veya organ, kaynağını, Anayasadan almayan bir devlet yetkisi kullanamaz."

"Ancak MHP istisnadır, zira o bir milyon oy almıştır" diye bir ibare yok. Aksine ülkenin bugünkü manzarasına baktığımızda MHP'nin yasalar karşısında meşruluğunu tamamen yitirdiğini görürüz. Kahramanmaraş, Çorum, Sivas, Yozgat gibi illerimize bakmamız bile bu gerçeği görmemiz için yeterlidir. Ülkenin birçok yerinde halk MHP'nin terörü karşısında kendi can güvenliğini sağlamak zorunda bırakılmıştır. Halk bir yandan MHP'yi himaye eden devlet görevlileriyle, diğer yandan MHP'li zorbalarla mücadele etmek durumundadır. Demirel bütün halk bir yana, MHP bir yana demektedir. Haliyle bu tutum en alt seviyedeki devlet görevlilerine kadar yansımaktadır. Özellikle güvenlik görevlilerine.

Bugün Türkiye'de devlet himayesi göremeyen MHP'li zorba sayısı çok azdır. Bu durumu Türkiye'de yaşayıp da hissetmemek, ya da duymamak mümkün değil. MHP'nin kitle tabanının en zayıf, en az olduğu kentlerimizde bile şu veya bu ölçüde MHP terörü esmektedir. Yıllarca hiç bir varlık gösteremediği bu kentlerden biri de Düzce'dir. Ama Düzce'de de MHP'nin baskı ve zorbalığının yaşanmadığı gün yok denilebilir. Hiç bir Düzceli nasıl oluyor da bu kadar güçsüz bir parti bunca kargaşalığı yaratmaya muktedir durumda demiyor. Zira bu faşist zorbaların bir kısım polis tarafından himaye gördüğünü bilmeyen yok. Hatta zaman zaman polislik görevi de yapmaktalar. Sanki Anayasamızın 4. maddesi MHP dışında hiç bir kimse veya organ devlet yetkisi kullanamaz demiş gibi.

MHP'li zorbaların bu tutumlarıyla halkı bir müddet sindirdiklerini düşünelim. Ya da halkımızın bu duruma bir zaman sessiz kaldığını farzedelim. Bu hep böyle gitmez. Halk it sineği gibi AP'nin sırtına yapışan MHP'nin karşısına bir gün mutlaka dikilecektir. Bu halkın önünde bir görev olarak durmaktadır. Halk düşmanlarının, özgürlük düşmanlarının sonsuz hükümranlığı görülmüş duyulmuş şey midir? Bırakın dünya tarihini sadece kendi tarihimize baktığımızda bile yığınla örnek görmemiz mümkün olacaktır. Türkiye halkı nelere muktedir değil ki. Yedi düvele meydan okumuş bir milletin evlatları olduğumuzu Demirel ve Türkeşlere hatırlatmak isterim.

Halkımız sabırlıdır, çilekeştir, cefakardır. Ancak MHP'nin zorbalığı, baskısı halkın sabrını taşıracak noktaya giderek büyük bir hızla getirmektedir. İşte o noktada ne zelve kalır ne boyunduruk. Halk boşuna söylememiş: "Ho vardır çift sürdürür, ho vardır zelve kırdırır" diye.

CEMAL AKSU

Gece bekçileri

Uzun zamandan beri gece bekçilerinin görev yerlerinin değiştiğini çoğumuz biliyoruz. Ancak şimdi size söz edeceğim gece bekçileri,mahallemizde kendilerine devrimci diyen çeşitli maceracı gruplardır. Bunlar birbirlerinin yazılarını silmek için nöbet tutmakta arada sırada da kovboyculuk oynamaktadırlar. Bir gün kahvede otururken içeri giren bir gruptan birisi sert bir dille "İşçiler, emekçiler,sizlerin birkaç dakikanızı alacağız. Halkın Yolcuları, proleter devrimcilerin, sizin bilinçlenmeniz için faşist diktatörlerin çeşitli faaliyetlerini yansıtan yazılarını silmişlerdir. "Bunun hesabı sorulacaktır" diyerek dışarı çıktılar. Onlar çıktıktan sonra kahvede bulunanlar, "Siz ancak birbirinizle uğraşmaktan başka ne yapabilirsiniz ki", diyerek içindekileri döküyorlardı. Hal böyle iken, bunların nöbet süreleri uzatılmış olmalı ki sürtüşmeler, didişmeler, küfürleşmeler en son kavgaya vardı.

Bu yaptıklarının kime ve neye hizmet ettiğini hiç düşündüler mi acaba? Düşünmedikleri apaçık ortada. Çünkü MHP'ye karşı mücadelenin biricik yolu da halkla birleşmekten geçer. Bunlar bunu yapacaklarına birbirleriyle uğraşmaktan başka bir şey yapmıyorlar.

Bütün bu şeylerden artık vazgeçin. Şu gerçeği artık kabul edin. Türkiye İşçi Köylü Partisi kurulduğu günden beri devrimcileri saflarına çağırmaktadır. Gelin tartışalım, birbirimizi ikna edelim. Ülkemizin ihtiyacı bunu gerektiriyor.

A.K.

Ya kazanlar dolu olsaydı, Milas yanabilirdi

İlçemiz Milas'ın sayılı fabrikalarından biri olan Sarıoğlu Zeytinyağı Prina Sabun Fabrikasının 12 Temmuz 1980 günü kazanlarından biri patladı. Fabrika büyük hasar gördü, çevre binaların camları kırıldı. Bunun yanı sıra o anda fabrikada çalışan işçilerden ve yoldan geçenyurttaşlardan 6-7 kişi patlama sonucu yaralandı. Büyük patlama ile birlikte Milaslılar sokağa döküldü, patlamadan dolayı halk büyük bir korku geçirdi. Yangın Milas itfaiyesinin müdahalesi sonucu söndürülebildi.

Bu tehlike şimdilik 6-7 yaralı, biraz hasar ile atlatıldı. Ya kazanlar dolu olsaydı ve yangın buralara sıçrasaydı, o zaman Milas'ın hali nice olurdu? Bu seferlik varta atlatılabilmiştir, peki bundan sonrası ne olacak? Milas halkı hep tehlikeli anlar yaşatılıp, kendi kaderine mi terkedilecek?

Hayır, hayır, bin kere hayır, çözüm vardır ve bir an beklemeksizin yapılmalıdır.

Hükümet ve yetkililer Milas şehrinin göbeğindeki bütün fabrikaları kapatmalı, şehirden uzak bir yere taşıtmalıdırlar. Milletini, halkını düşünen, seven, sorumluluk taşıyan insanın yapması gereken de budur. Bu korku, her an tehlike bitmelidir artık.

Yetkililerin Milas halkının sesine kulak vereceğine inanıyorum.

Halim Sanlıdağ

ANADOLU BASINI SESLENİYOR

YENİCE
5.7.1980 — YENİCE

Akmanlar' de evleri kayanlar mağdur durumda

Mart ayında meydana gelen heyelanda 70'e yakın konutun hasar gördüğü Akmanlar köyüne İmar İskan Bakanlığından geleceği söylenen jeologlar halen gelmedi. Konutları yıkılan vatandaşlar kaymanın sürdüğünü, her an büyük olayların olabileceğini belirttiler ve devletin kendilerini anımsamasını istediler. Heyelan olduğu günlerde köyde incelemeler yapan İl İmar Müdürlüğü yetkilileri, gerekli işlemler için köye jeologların gelmesini kararlaştırmışlardı. Yine köylülere yeni yerleşim alanını kendilerinin bulması karşısında devletin para yardımı yapacağı söylenmişti. Şu anda oturulamayacak olan 54 konuta devlet 138 çuval ve 10'ar kg. yağdan başka yardımda bulunmadı.

Sakarya
9.7.1980 — SAKARYA

Sanayi Çarşısı esnafları, sokakların

Sanayi Çarşısında sokakların köstebek yuvası haline geldiğini ifade eden esnaflar "Yapıldığından bu yana sokakları bir kez olsun tamir görmeyen sokaklarda otomobille değil yaya dolaşmak bile imkansız hale geldi" dediler.

Kış aylarında çamurdan geçilemeyen sokakların şu günlerde de tozdan geçilmez hale geldiğini ifade eden Sanayi Çarşısı esnafları "Çarşı içinde öyle sokaklar var ki bırakın otomobili yaya bile gezilecek durum yok. Her rüzgar esişinde de toz fırtınası dükkanların içlerine doluyor. Otomobil sahipleri araçlarındaki arızayı gidermek için geliyorlar ama bir parçayı kırıp gidiyorlar. Özellikle Sanayi Çarşısı girişinin onarımı gerekiyor. Belediyenin bizim sokaklarımıza da ilgi göstermesini istiyoruz"şeklinde konuştular.

YALVAÇ
30.6.1980 — YALVAÇ

Kıyılan öğretmenler ilçemiz köylerine gönderiliyor

Bir süre önce Gönen İlköğretmen Okulundan ilçemiz köy okullarına sürülen öğretmenlere geçtiğimiz hafta içinde bir yenisi liste halinde eklenmiş bulunmaktadır.

Haber aldığımıza göre Antalya ili Serik ilçesi Lise Müdürü müzik Öğretmeni Ali İhsan Zeybek ilçemiz Bağlarbaşı Ortaokuluna matematik öğretmeni olarak sürülmüştür.

Öte yandan Keçiborlu Lisesi Sosyal Bilgiler Öğretmeni Hasan Kişoğlu ile Senirkent Ulubey Ortaokulu Matematik Öğretmeni Mehmet Şükrü Yeni de Bağlarbaşı Ortaokuluna sürülmüşlerdir.

Ayrıca Keçiborlu Lisesi Fen Bilgisi Öğretmeni Refika Akın da Kumdanlı Ortaokuluna sürülenler arasında bulunmaktadır.

SİİRT SON SÖZ
23.6.1980 — SİİRT

Sağlık Müdürü, öğretmenler için doktorlara baskı yapıyor

Sağlık Müdürünün cuma günü bazı doktorlara telefon ederek öğretmenlere rapor vermemeleri için baskı yaptığı öğrenilmiştir.

Sağlık Müdürünün bu arada Valiyi de istismar ederek etrafta "ilk emri bu oldu" dediği söylenmektedir.

Aydınlık
BÜTÜN ÜLKELERIN IŞÇILERI VE EZILEN HALKLAR BIRLEŞIN

BAYAŞ Basın Yayın A.Ş. adına sahibi ve Genel Yönetmen ORAL ÇALIŞLAR

Yazı İşleri Müdürü: MEHMET ATABERK
Haber S.AYDOGAN
Sorumlu ve Makalelerden Sorumlu Müdür: BÜYÜKÖZDEN
Müessese Müdürü: O.GÜRHAN ERTÜR

Adres: Nuruosmaniye Cad. 3/3 Cagaloğlu/İstanbul. Tel: 26 52 44 26 42 93 İdare Tel: 26 61 78
Dizgi: Aydınlık Ofset Tesisleri. Baskı: İst. Güntur. Dağıtımı: GAMEDA

BÜROLAR
ANKARA: Meşrutiyet Cad. 32/8 Kızılay. Tel: 25 38 69
İZMİR: Özgüler İşhanı 452. Sok. 25/3 Konak: Tel: 13 10 90 - 25 25 54
TRABZON: Cumhuriyet Mah. Kasım Sok. 27/10 Tel: 3900
DİYARBAKIR: Beyazıt İşhanı Kat: 3 No: 30 Dörtyol Tel: 38 57 ADANA: Kızılay Cad. 104 Sok. No: 23 Tel: 103 42

İLAN TARİFESİ-ABONE
Başlık yanı 4000 TL. 8 hariç diğer sayfalar st/cm 900 TL. 8. sayfa st/cm 1000 TL. Renkli st/cm 1700 TL. Doğum, evlenme, ölüm st/5 cm 2000 TL. Küçük ilanlar kelimeşi 30 TL.
ABONE: Yurtiçi 3 aylık 900 TL. 6 aylık 1800 TL. 1 yıllık 3600 TL. Yurtdışı 3 aylık 1125 TL. 6 aylık 2250 TL. 1 yıllık 4500 TL. Dış ülkeler için posta ücreti alınır.

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu, Filistin için toplanıyor

● Türkiye heyeti Başkanı Yiğit, İsrail'in tutumunu eleştirdi.

DIŞ HABERLER SERVİSİ

BİRLEŞMİŞ Milletler Genel Kurulunun Filistin sorununu ele alacağı olağanüstü toplantısı bugün New York'ta başlıyor.

Dışişleri Bakanlığı Genel Sekreteri Büyükelçi Özdemir Yiğit başkanlığındaki Türk heyeti Genel Kurul toplantısına katılmak üzere Amerika'ya gitti.

Büyükelçi Özdemir Yiğit Türkiye'den ayrılmadan önce verdiği demeçte, Birleşmiş Milletler Genel Kurulunun bir hafta sürecek olağanüstü toplantısında İsrail'in işgal altında tuttuğu Arap toprakları ve Kudüs konusunda izlediği politikanın ele alınacağını belirtti.

Büyükelçi Yiğit, İsrail'in bu konularda son zamanlarda aldığı kararların Arap ve İslam dünyasında huzursuzluk yarattığını kaydetti.

Bu arada Arap ülkelerinin Birleşmiş Milletler kararlarına aykırı hareket eden İsrail'in BM örgütünden çıkarılması için bazı girişimlerde bulunacağı bildiriliyor.

MEÇHUL BOMBA

İsrail askeri makamları dün yaptıkları bir açıklamada ülkenin orta bölgelerinde bir patlamanın meydana geldiğini bildirdi. Konu ile ilgili ayrıntılı açıklama yapmaktan kaçınan yetkililer, patlama sırasında 6 kişinin öldüğünü bildirirken, patlamanın bir deney sırasında meydana geldiğini öne sürdüler.

Homeyni-Beni Sadr arasında gerginlik sürüyor

Homeyni kurulacak olan hükümetin tam anlamıyla İslamcı olmasını istedi

DIŞ HABERLER SERVİSİ

İRAN'ın dini lideri Ayetullah Homeyni, Devlet Başkanı Beni Sadr yeterince devrimci bir Başbakan önermezse, Meclisi bu Başbakanı onaylamamaya çağırdı.

Bu arada eski Devrim Konseyi üyesi Ayetullah Rafsancani Meclis Başkanı seçildi.

Meclisin çalışmaya başlaması nedeniyle bir konuşma yapan Homeyni, İran Devriminin başlamasından bu yana önemli hatalar yapıldığını söyledi. İran sınırlarının bugün değil, "Dünyanın başka yerlerindeki devrimlerde olduğu gibi daha baştan kapatılması gerektiğini" öne sürdü. Yeni kurulacak hükümetin yüzde yüz İslam hükümeti olması gerektiğini söyledi.

TAHRAN-PARİS İLİŞKİLERİ GERGİNLEŞTİRİLMEK İSTENİYOR

Öte yandan Tahran Radyosu Paris'te Şahpur Bahtiyar'a suikast düzenleyen İslam Muhafızlarının bildirisini üç kez yayınladı. Bildiride Bahtiyar İran'a iade edilmezse İran Fransa ilişkilerinin gerginleşebileceği iddia edildi.

Köln Halk Birliğinin toplantısında vize kararı protesto edildi

HABER MERKEZİ

KÖLN Halk Birliği, 13 Temmuz Pazar günü Alman hükümetinin aldığı vize kararını protesto eden bir toplantı yaptı. Toplantıya katılan işçi, öğrenci, öğretmen ve serbest meslek sahipleri bu kararı haksız buldular ve kınadılar.

Toplantıda bir konuşma yapan Ömer Özerturgut, bu kararın iki ülke arasındaki dostluğu zedeleyeceği üzerinde durarak, "Bu Almanya ile Türkiye arasında geçmişte kabul edilen anlaşmanın tek taraflı bir ihlalidir. Alman hükümeti bu kararını Türkiye'ye danışmaksızın almıştır. Bu işlem iltica akımını önleyemeyecektir. Bu kararın gerçekten siyasi sığınmaya ihtiyacı olanları da engelleyici bir yönü vardır" dedi.

Toplantıda ayrıca vize kararına karşı başlatılan imza kampanyasının sürdürülmesi ve eylül ayında büyük bir protesto yürüyüşü yapılması kararlaştırıldı.

Bu arada mültecilerin işçilerle aynı ve eşit haklara sahip olmaları için mücadele edilmesine de karar verildi.

Özal diretiyor ama

Batı 78 ve 79'da ertelediği borçları bir kere daha ertelemek istemiyor

● Özal'a göre Türkiye bu yıl Batıya 1 ya da 1,5 milyar dolar borç ödemek zorunda kalacak. Bu yıl alınan kredi toplamı ise 1 milyar 162 milyon dolardı.

HABER MERKEZİ

TURGUT Özal'ın Paris'te OECD nezdinde sürdürdüğü borç erteleme görüşmeleri bugün sonuçlanıyor. Verilecek karar, Türkiye Ekonomisi için dönüm noktası olacak. Zira şu anda Merkez Bankası akaryakıt ve gübre dışındaki tüm ithalat transferlerini durdurmuş durumda. Eğer borçlar ertelenmezse petrol ve gübre için bile döviz bulunamayacak. Eldeki tüm dövizler borç ödemelerine kaydırılmak zorunda kalınacak.

Memurlar, yan ödeme farklarını Maliye Bakanına göndermeye devam ediyor

İSTANBUL (ÖZEL)

DEMİREL hükümetinin memur yan ödemelerinde yaptığı yüzde 60'lık artışın, günümüzdeki fiyat artışları karşısında komik bir miktar olduğunu söyleyen, Memurlar Derneği (Mem-Der) İstanbul Şubesi yöneticileri, bu zam sonucu ellerine geçen paranın 150'şer lirasını Maliye Bakanı İsmet Sezgin'e postaladılar.

(Devamı S.6 Sü. 1'de)

Mem-Der Genel Merkezinin aldığı karar uyarınca İstanbul Şubesi yöneticileri de maaş farklarını gönderdiler.

Siteler Karakolu saldırgan faşistlere çay içirip serbest bırakıyor

Uluğbey'de komandolar 15 esnafı göç ettirdi, bir çok evi kurşunladı

● Komandolar Yıldırım ve Güven Ekmek Fabrikasında barınıyor.

ANKARA (ÖZEL)

ULUĞBEY Mahallesinde komandolar esnafı göçe zorlamaya devam ederken ve saldırılarını sürdürürken halk şikayet edecek yetkili bulamıyor. Komandoları Siteler Karakoluna şikayet eden vatandaşlar polislerden şöyle sözler işitiyorlar: "Bunlarla uğraşmayın sizi öldürürler". Şikayet için karakola gidenler baskı görürken, polisler suçlulara çay ikram edip ifade aldıktan sonra serbet bırakıyorlar.

SALDIRILAR

Uluğbey'de faşistler şimdiye kadar 15 esnafı göçe zorladı ve esnaf baskılar sonucunda taşınmak zorunda kaldı. Son olarak da Dadaş Kundura sahibi Nihat Keleş, berber Emin, Eczacı İsmail ve Çorumlu bir berber baskılar yüzünden mahalleden göç ettiler. Komandoların bu esnafları ikişer ikişer öldürmek istediği ancak ikisini bir araya getiremedikleri için başaramadıkları söyleniyor. Esnaf, saldırıları düzenleyen ve göçe zorlayan komandoların eski Muhtar İzzet'in küçük oğlu Faruk Baloğlu, Mehmet Genç ve Mustafa Doğan olduğunu bildirdi.

ODTÜ'de çalışan Çorumlu Ali Arslan'ın evinin önce camları kırıldı, daha sonra eve bomba kondu. Son olarak da ev kurşunlandı. İşçinin evi kurşunlanmadan önce Faruk Baloğlu isimli komando güpegündüz Ali Arslan'

(Devamı sa.6, sü.2'de)

Iğdır'da iki yurttaşı kurşuna dizen ETKO'cular yakalandı

IĞDIR (ÖZEL)

KARS'ın Iğdır ilçesinde geçtiğimiz günlerde Nihat Tırpan'ı öldüren, babası Ömer Tırpan'ı da ağır yaralayan ETKO'cu faşistlerin tespit edildiği öğrenildi.

Saldırının başını çeken MHP'li komando Turgut Demirkaya ve 2 arkadaşının, olay yerinde bulunan Ömer Tırpan ve ölen Nihat Tırpan'ın annesi ve eşi tarafından tanınarak teşhis edilmesi Iğdır'da MHP'nin cinayetlerine karşı olan tepkiyi yükseltti. Olayla ilgili olarak Turgut Demirkaya, Şükrü Yanık ve Nihat isimli MHP'li komandolar yakalanarak gözaltına alındılar. Özellikle Turgut Demirkaya'nın çevrede zorbalığı ve birçok öldürme olaylarına karışmasıyla tanındığı öğrenildi. Olaylara karı-

(Devamı sa.6, sü.2'de)

Karmel ipleri elinde toplamaya çalışıyor

Afganistan'da kuklalar birbirini yiyor

● Karmel en büyük rakibi olarak nitelenen İçişleri Bakanı Said Muhammed Gulabzai'yi görevden aldı.

● BBC muhabiri, bakanlıkların Rus danışmanların elinde olduğunu ve Rusların esas olarak Karmel'i desteklediğini gösterdiğini belirtti.

DIŞ HABERLER SERVİSİ

AFGANİSTAN'da Rus kuklası Karmel rejimi içinde iktidar mücadelesi şiddetlenirken Karmel'in ipleri tamamen eline geçirmeye çalıştığı bildiriliyor. Karmel, Afganistan Demokratik Halk Partisi içindeki Halk hizbini tasfiyeye hız verdi. Karmel yönetimi tepeden aşağı yeniden örgütlendi.

Kabil Radyosu, Belediyelere kadar tüm hükümet dairelerini denetim altına alacak Başkanlık Divanının kurulduğunu bildirdi. Radyo ayrıca tüm İslam faaliyetlerini koordine edecek özel bir komitenin de kurulduğunu kaydetti.

Öte yandan Karmel, en büyük rakibi olarak nitelenen İçişleri

(Devamı S. 6 Sü. 1'de)

"Erkekler Afganistan'a gitmeyin" diyorlardı

3 Rus kadın muhalif sınırdışı edildi

VİYANA (AA-AFP)

ARALARINDA Tatiana Mamonova'nın da bulunduğu üç Rus kadın muhalifi Sovyet vatandaşlığından çıkarıldı ve sınır dışı edildi. Bir uçakla Viyana'ya gönderilen üç kadın, Avusturya başkentinde bir basın toplantısı yaparak sınır dışı edilmelerinin öyküsünü anlattılar.

"Leningrad Kadın Hakları Savunma Komitesinin" kurucu ve yöneticileri olan üç kadın, bu komitenin yayınladığı "Sovyetler Birliği'nde Kadın" isimli derginin de yazarlarıydı. Kremlin yönetimi tarafından yasaklandığı için gizlice çıkarılan bu dergide Sovyet kadınının çeşitli sorunları inceleniyordu. Derginin son sayısında, Sovyet kadınlarına "Kocalarınızı Afganistan'a savaşa göndermeyin!" başlıklı bir yazı bulunuyordu. "Afganistan'a haksız bir savaşa gitmektense, Sovyet erkeklerinin hapishaneye girmeyi göze almaları gerektiğini" yazan derginin başyazarı Mamonova, Makovkaya ve Gorritchieva ile daha önce yayınladıkları bir "Manifesto"da, Sovyetler Birliği'nde en önemli muhalefet güçlerinden birinin de ka-

(Devamı S. 6 Sü. 1'de)

Suudi Arabistan, Sovyetlerle diplomatik ilişki kurmayacak

BEYRUT

SUUDİ Arabistan Dışişleri Bakanı Prens Said El Faysal, Sovyet askerleri Afganistan'da bulunduğu sürece ülkesinin Sovyetler Birliği ile diplomatik ilişki kurmayacağını açıkladı.

Beyrut'ta İngilizce olarak yayınlanan "Monday Morning" adlı haftalık dergiye demeç veren Prens Faysal, Sovyetlerin Filistin halkına gösterdiği destek ile Afganistan'da sürdürdükleri işgal arasında çelişki bulunduğunu söyledi.

Siyasi gözlemciler, Prens Faysal'ın açıklamasını Moskova'da yayınlanan "New Times" gazetesinde geçtiğimiz günlerde çıkan yoruma cevap olarak değerlendiriyorlar. Gazetedeki yorumda, artık Sovyetler Birliği ile Suudi Arabistan arasında diplomatik ilişki kurmanın zamanının geldiği ileri sürülüyordu.

Çin Laos yöneticilerini uyardı

DIŞ HABERLER SERVİSİ

YENİ Çin Haber Ajansı Vietnam'ın oyununa gelmemesi konusunda Laos'u uyaran bir yorum yayınlandı. Laos'un tamamen Vietnam denetiminde bir ülke haline geldiği belirtilen yorumda, Laos yöneticileri bağımsız karar vermeye çağrılıyor.

Yorum, Vietnam yöneticilerinin Laos üzerinden Tayland'a saldırmaya hazırlandığını hatırlatarak Laos yöneticilerinin buna izin vermemesini istiyor. Yorumda ayrıca, Vietnam yöneticilerinin Laos ve Vietnam'ın yanı sıra, Tayland'ın 10 eyaletini de Büyük Vietnam Konfederasyonuna dahil etmeyi düşündükleri belirtiliyor.

Esrarengiz tabanca!

Geçen yıl kaybolan tabancayı Emniyete teslim eden MHP'li polis açığa alındı

● Polis Murat Akgün'ün "kaçakçıdan aldım" dediği silahın bazı MHP saldırılarında kullanıldığı sanılıyor.

ANTALYA (ÖZEL)

1979 yılında kaybolan MP-5 marka bir tabanca MHP'li polis memuru Murat Akgül tarafından "kaçakçıdan aldım" denerek Emniyete teslim edildi. Antalya Emniye-

(Devamı sa. 6. sü. 3'de)

Ekim zamanı kredi vermediler, şimdi de buğdayın parasını alamıyoruz

Çelemli ve Güveloğlu köylüleri "Çukobirlikten güçlendirme kredisi, Ofistende sattığımız buğdayın parasını alamıyoruz" diyorlar.

Adanalı köylüler: "Çukobirlik'ten de, Ofis'ten de şikayetçiyiz"

ADANA (ÖZEL)

ADANA'nın Misis'e bağlı Çelemli ve Güveloğlu köylüleri, ortağı bulundukları Çukobirlikten güçlendirme kredisini, buğday teslim ettikleri Toprak Mahsulleri Ofisinden de paralarını alamadılar.

Çukobirlik, bilindiği gibi ortağı bulunan üreticilere her yıl güçlendirme kredisi veriyor. Bu yıl da bazı ortaklara güçlendirme kredisi verildi. Yöneticiler, güçlendirme kredisinin bu yıl da dağıtıldığını açıkladılar. Güveloğlu köyünden Rüstem Güray, "Çukobirlik'e ortağım. Ben ve bizim köyden on arkadaşım hiç birimiz güçlendirme kredisi alamadık. Genel Müdür Cemal Mumcu, 'Hiç bir üretici kalmadı kredi vermediğimiz' diyor. Hani nerede?" şeklinde konuştu.

Ayrıca, Çelemli köylüleri de Toprak Mahsulleri Ofisine bir ay önce teslim ettikleri buğdayın parasını alamadıklarını belirttiler. Köylüler paranın ne zaman ödeneceğinin de belli olmadığını söylediler. Köylüler, "Hükümet herkesin parasını ödedik, ödemediğim kalmadı' demektedir. Onlar öyle konuşurken, bir ay oldu biz buğdayı teslim edeli. Halen karşılığını alamadık" dediler.

Güveloğlu köyünden Rüstem Güray, Ofisin buğday paralarını ödememesi üzerine de şunları söledi: "Taban fiyatları geçen yılın iki katı diyor Demirel, televizyonda. Peki mazotun varili 5 bin 500 lira. Bir şişe içindeki bir kiloluk ilaç geçen yıl 900 lira iken, bu yıl 2 bin lira oldu. Bunları niye söylemiyor Demirel?"

Köy--Koop'ta devir-teslim bugüne kaldı

Nedim Tarhan yönetimi zaman kazanmaya çalışıyor

● Tarhan ve arkadaşları mahkeme kararını henüz almadıklarını iddia ettiler.

AYŞE DÖNMEZ

Mahkeme kararına dayanarak Köy-Koop yönetimini teslim almaya giden Hadi İlbaş ve arkadaşları, Tarhan yönetiminin "Karar henüz gelmedi" demesi üzerine kararı bırakarak bugüne kadar süre tanıdı. Ankara Asliye 1. Ticaret Mahkemesinin kararı noter kanalıyla TKP yanlısı yönetime gönderildi, ancak yöneticiler zaman kazanmak için tebligatı kabul etmediler.

TARHAN HAVAYI YUMUŞATMAYA ÇALIŞIYOR

Tarhan yönetiminin bir türlü kabullenmek istemediği mahkeme kararında şöyle deniliyor: "24-25 Şubat 1979 tarihli olağan genel kurulda seçilen yönetim kurulu üyeleri ile 9 Mart 1980 tarihli olağanüstü genel kurulda seçilen yönetim kurulu üyeleri artık görev yapamazlar. Yetkisizdirler, seçimleri ile ilgili yasal dayanaklar ortadan kalkmıştır. 24-25 Şubat 1979 tarihli Genel Kurul Toplantısından önceki durum geri dönmüştür. O tarihten önce Yönetim Kurulunda, Yönetim Kurulu üyesi olarak görevli kişiler görevi devralmakla yükümlüdürler. Ortada bir organ boşluğu yoktur."

Dün sabah saat 10.00'da Hadi İlbaş ve eski vöneticiler,

(Devamı S. 6 Sü. 1'de)

Maden işçileri direniyor

Bolivya'da cuntanın desteklediği silahlı milisler terör saçıyor

DIŞ HABERLER SERVİSİ

BOLİVYA'da geçtiğimiz hafta yapılan askeri darbeye karşı özellikle maden işçileri direnirken, cuntanın desteğindeki yarı-askeri gruplar bütün ülkede terörü yoğunlaştırdı. Bu arada ülkenin güneyindeki kalay madenlerinde direniş grev şeklinde sürerken, Başbakanlık seçimlerinde en fazla oyu alan aday Siles Suaso, "Bütün halkı cuntaya karşı direnmeye" çağırdı. Cuntanın açıklamalarını teşhir eden Suaso, "Bu yönetim cuntanın iddia ettiği gibi ulusal kalkınma hükümeti değil, ulusal yıkım hükümetidir" dedi. Cuntanın bütün ülkeyi bir mezarlık haline getirmeye çalıştığını kaydeden muhalefet lideri, sayısı kesin olarak bilinmeyen gazeteci, yazar ve siyaset adamının silahlı milisler tarafından tutuklandığını ve keyfi olarak hapsedildiğini bildirdi. Öte yandan Bolivya Kililesinin temsilcileri de direniş hareketine katıldıklarını açıklamakla birlikte cunta yetkilileri ile temaslarını sürdürüyorlar. Edinilen bilgilere göre kilise, tutukluların derhal serbest bırakılmasını istiyor.

Öte yandan AFP'nin bildirdiğine göre, kendisine "Ulusal Kalkınma Hükümeti" adını veren cunta yönetimi, bütün halkı kendisini desteklemeye çağırdı. Devlet Radyosundan yapılan çağrılarda grevlerin sona erdirilmesi istendi. Bu arada binlerce askerin güney bölgesinde süren grev ve direnişleri kırmak için harekete geçtiği öğrenildi. Andean maden bölgesinde 50 bini aşkın işçi geçtiğimiz perşembe gününden bu yana cunta yönetimini ve darbeyi kınamak amacıyla grev yapıyordu.

(Devamı sa.6, sü.2'de)

Günaydın Milliyet Tercüman Son Havadis Hürriyet Güneş Hergün Cumhuriyet BASINDAN SEÇMELER

Hürriyet: «Ecevit ve Demirel'e açık mektup»

Hürriyet gazetesi dünkü sayısında birinci sayfada Ecevit ve Demirel'e bir açık mektup yayınladı.

Mektupta iki lider ve iki partinin işbirliği yapmasının terörün belini kıracağı kanısının halkta yaygın olduğu belirtilerek şöyle deniyor: *"Size düşen bir görev olmalı. Dünya anlayışınız farklı da olsa, teröre karşı birleşmeli, teröristlerin umutlarını kırmalısınız. Aslında buna mecbursunuz da... Yoksa terör ergeç sizleri ve size güç veren partilerinizi de yok edecektir."*

Terörün dış kaynaklı olduğu ve Türkiye'nin bölünüp parçalanmasını amaçladığı belirtilen yazı şöyle devam ediyor: *"Bir kere de başka bir yol deneyiniz, ortak kararlara varınız, güvenlik kuvvetlerine güç katınız, sonra bu gücü uygulayacaklarla beraber olunuz, 'ara rejim-kara rejim' yerine 'ortak rejim' deyiniz."*

* * *

Aynı gazetede Cüneyt Arcayürek'in *"Tahriklere kapılmayın"* başlıklı yazısında ise anarşinin aslında Abdi İpekçi'nin öldürülmesi ile doruğuna ulaştığı belirtilerek, anarşiye karşı siyasal partilerin demokratik çizgi içinde birleşmeleri isteniyor. Ülke nüfusunun yüzde 60'ının zaten sıkıyönetim bölgelerinde kaldığı, ama yine de istenen sonuca ulaşılamadığı bildirilerek, askeri bir rejimin gelmesi halinde de bir değişiklik olamayacağı söyleniyor.

Sağdaki ve soldaki cinayet şebekelerinin *"Devletin sivil yönetimden çıkması olasılığı görüldüğü zaman göbek attıkları"* belirtilen yazıda şöyle deniyor: *"Sağdakiler askeri de alet ederek zorba bir rejim kurmak hayali peşindeler. Soldaki katillerse asker geldikten sonra faşizm mücadelesine gireceklerini, halkı askere karşı uyandıracaklarını, Türkiye'nin tek organize ve diri gücünü perişan ederek ülkede istedikleri rejimi oturtacaklarını var sayıyorlar."*

Yazı iki büyük partinin olağanüstü hal yasası, Devlet Güvenlik Mahkemeleri yasası gibi konularda birleşmesi gerektiğini, ordunun isteğinin bu olduğunu söylüyor.

* * *

Rauf Tamer ve «Müşterek tavır»

Rauf Tamer *"Demokratik kuruluşların Nihat Erim'in öldürülmesini gerçekte kınamadıklarını"* aslında *"kına yaktıklarını"* söylüyor ve CHP'nin anarşiyi kolladığını, sonra da *"Silahlar çok yakınında patlayınca 'nerede devlet' diye sorduğunu"* söyleyerek özetle şöyle diyor: *"Müşterek tavır. Pekala ama nerede ve nasıl? 1 Mayıs meydanlarında yabancı bayrakların altında mı? ODTÜ'de Enternasyonal marşı dinleyerek mi? 'Koparın koparabildiğiniz kadar ey işçiler' fetvasının altında mı? 'Toprak işleyenin su kullananın' sloganının yanı başında mı? Töb-Der kongresinde 'Çinci eğitim-Rusçu eğitim' tartışmasında mı? Mikrofonu kapıp 'Döviz göndermeyin', 'Müflis hazine' tekerlemesiyle dünyayı dolaşarak mı? Sosyalist zenginin viski bardağında mı?..."*

bu köseden...

Denge Kawa'nın iddiaları ve gerçek

Cevher Ürek

Denge Kawa olarak bilinen grup, bugün artık her bakımdan dağılmıştır. Eskiden bu grup içinde yer alan çok sayıda insan, gruptan umduklarını bulamayarak -kendi deyimleriyle- "demokratlaşarak" kenara çekilmişlerdir. Gruptan kopan bir başka önemli kesim de, bugün bir bekleyiş içine girmiştir. Yer yer revizyonist fikirler boy vermiş ve bir kısım insanı etkilemiştir. Bazı yerlerde de eskiden bu grup içinde yer alan insanlar, gruptaki karışıklık nedeniyle bağımsızlık ilan etmişlerdir. Hâlâ Denge Kawa'yı temsil ettiklerini söyleyenler ise, uzunca bir süredir tam bir siyasi çıkmaza girmişler ve bugün de ne yapacaklarını bilememektedirler. Demokratlar, bağımsızlar, revizyonistler, muhalefet ve merkez. İşte bir yıl öncesine kadar birlik içinde ve önemli bir güç olan Denge Kawa'nın bugün geldiği nokta budur.

Bir avuç kişi dışında çoğunluğu devrimci fikirler savunan bu insanlar, gelinen bu noktada "ne yapmalı" diye düşünmektedir. Türkiye İşçi Köylü Partisini "Türkiye'de bilimsel sosyalizmi savunan tek parti" olarak düşünen çok sayıda insanın bulunması ve bunlarda TİKP'ye katılma eğiliminin belirmesi üzerine, bazıları bu gelişmeyi önlemek için birtakım iddialar ortaya atmaktadırlar. Bu yazıda sözkonusu iddialar üzerinde duracağız.

İDDİALAR

Denge Kawa içindeki bazılarının, devrimci insanların TİKP'ye yönelmelerini önlemek için ileri sürdükleri temel iddialar şunlardır:

1— Denge Kawa'daki dağınıklık, objektif şartlardan doğan doğal bir durumdur. Zaten herkes dağılıyor. TİKP'de dağılıyor.

2— TİKP eşitlik ve özgürlük temelinde birlikten sözediyor, ama Kürtlerin demokratik hakları uğruna mücadele etmiyor.

3— TİKP Doğuda gelişmiyor. Bu, TİKP'nin ideolojisi ve siyasetlerinin gerçeğe uymadığını kanıtlamaktadır.

VE GERÇEK

Şimdi bu iddiaları tek tek ele alalım:

Hayır, Denge Kawa'daki dağılma, objektif durumun doğal bir sonucu değildir. D. Kawa'daki dağılma, onun ideolojik, siyasi ve örgütsel yapısından dolayıdır.

Varolduğundan beri revizyonizmden etkilenen milliyetçi fikirlerle devrimci fikirleri bir arada barındıran D. Kawa son zamanlarda -bir ölçüde- bir ideolojik saflaşmaya uğramıştır. Grubun merkezi, devrimci fikirleri savunmada olumlu bir adım atmış, buna tepki olarak da bazı revizyonist çevreler başkaldırarak kopmuşlardır. Denge Kawa'daki dağılma birinci olarak bu gelişmenin doğal bir sonucudur.

Yine Denge Kawa, eskiden beri hem Rusya'yı hem de Türkiye hakim sınıflarını hedef alan siyasi çizgilerinin hayat karşısında iflas etmesi sonucu, son zamanlarda siyasi olarak bir çıkmaza girmiş, hareketsizleşmiş ve halkın ihtiyacına cevap veren bir örgüt olmaktan çıkmıştır. Bir ihtiyaca cevap verememenin doğul sonucu olarak, grubun saflarında dağınıklık başgöstermiştir.

Öte yandan ideolojik bir birliğin bulunmayışı ve bir siyasi çıkmaza girmeye ek olarak, grubun feodal derebeylikler biçimindeki örgütsel yapısı nedeniyle, içinde bulunduğumuz bu bunalımlı dönemde güçleri elde tutmak da mümkün olamamıştır. Denge Kawa'daki dağınıklığın bir nedeni de budur.

Eğer illa da "doğal mı, değil mi" sorusuna cevap aranacaksa, dağınıklık, Denge Kawa'nın kendi yapısının doğal bir sonucudur. Denge Kawa'da dağınıklık, doğal olmaktan da öte kaçınılmaz idi.

Biz iki yıldır bunu söyledik ve işte hayat bu söylediğimizi doğruladı. Bir kere daha söylüyoruz: Bütün bu olanlara rağmen Denge Kawa devrimci fikirleri savunmada ve onun gereğini yerine getirmede kararlı bir tutum almazsa, tekrar tekrar bölünecektir. Çünkü onu dağınıklığa götüren ideolojik, siyasi ve örgütsel yapısı, hâlâ esas olarak değişmemiştir.

"Zaten herkes dağılıyor. TİKP de dağılıyor". Böyle diyorlar sözkonusu iddianın sahipleri.

Gerçekten de bugün Türkiye'de birçok siyasi akım ve grup, hızlı bir dağılma ve parçalanma sürecini yaşamaktadırlar. Bunların nitelikleri incelenirse tıpkı Denge Kawa gibi belirsizlik içinde bocaladıkları ve Türkiye'deki kutuplaşma içinde ara akım durumunda oldukları görülür.. TİKP'ye gelince... TİKP bugün "soldaki" dağılmaya karşılık güçlerini koruyorlar, bazı bölgelerde de gelişiyor. Bunun sebebi ise TİKP'nin geleceği ve gelişmeyi elinde tutan açık ve berrak siyasetlere sahip olmasıdır.

Denge Kawa'cı bazılarının bir iddiası da, TİKP'nin Doğu halkının demokratik hakları uğruna mücadele etmediğidir.

Bu iddiada doğru değildir. TİKP Doğu halkının sorunlarının çözümü ve halkın demokratik haklarına kavuşması için mücadele etmektedir. Bir kere TİKP, Doğu halkının Rusya tarafından köleleştirilmesine karşı mücadele etmektedir ve bugünün en can alıcı sorunu da budur. Yine TİKP Doğu halkı üzerindeki baskı ve zulme karşı kararlılıkla mücadele etmektedir. Bu tutumlarıyla TİKP, bölgede hem Rusyacı güçlerin, hem de ırkçı güçlerin boy hedefidir.

Doğu halkı için bugün temel sorun nedir? Türkiye devrimi bugün hangi süreci yaşamaktadır? Meseleye dar milliyetçi bir bakışla yaklaşanlar, ne bugünkü esas görevin Rusya'ya karşı mücadele olduğunu, ne de Türkiye devriminin bugün her alanda bir savunma aşamasında bulunduğunu kavramıyorlar. Bu iddiayı savunanlar, eğer bir kasıt içinde değillerse, en azından bu konuda bir dargörüşlülük içindedirler.

Gelelim "TİKP Doğuda gelişmiyor. Bu, TİKP'nin ideolojisi ve siyasetlerinden kaynaklanıyor" iddiasına.

TİKP, son bir yıl içinde Van, Bingöl illeri ile ilçelerinde ve Varto ilçesinde parti teşkilatları kurmuştur, yeni güçler yaratmıştır. Öte yandan gerek Rusyacı güçlere karşı, gerekse Apocu çeteye karşı yürüttüğü mücadele ile TİKP, bugün bölgede ciddi bir itibara da sahiptir. Bunlar somut olgulardır.

TİKP'nin bölgemizdeki gelişmesinin ağır bir seyir izlemediği doğrudur. Durumun böyle olması doğaldır. Çünkü TİKP ile halk hareketi özdeştir ve bugün özellikle de bölgemizde halk hareketi yoğun bir karşı-devrimci baskı altındadır.

Bu iddiayı savunanlara soruyoruz: TİKP'nin bölgeye ilişkin hangi siyaseti hatalıdır? Revizyonist bölücülüğe ve ayrılıkçılığa karşı birliği savunması mı? Toprak ağalığına karşı köylülüğü savunması mı? Yoksa zulme karşı özgürlüğü savunması mı? Salt güç toplayıp toplamamaya bakılacak olursa, bugün Şıvancıların herkesten daha devrimci olduğunu söylemek gerekecektir. Bu idealist anlayışı terketmek gerekir.

Bazı Denge Kawacıların bu iddiaları, görüldüğü gibi koftur. Geçmişte "TİKP'nin Doğu sorunu diye bir meselesi yoktur", "TİKP şoven siyasetler izlemektedir" ve "Tabelalarını bir-iki ayda söküp gideceklerdir" diye ortaya çıkanların; bugün, "demokratik haklar için mücadele edilmiyor", "TİKP gelişmiyor" vs. demeleri, onlar adına bir geri adım, TİKP lehine bir başarıdır. Bu kişilerin tutumu, birlik düşmanlığıdır, parti düşmanlığıdır. Bugün parti düşmanlığı, ancak bu "masum" endişeler" düzeyinde yapılabilir.

Partiye karşı yapılan bu düşmanlık, devrim isteyen birçok insanı daha koyu bir karamsarlığa itmekten başka bir işe yaramamaktadır.

Partide birleşme yolunu tıkamak isteyenlerin, çevrelerindeki devrimcilerin önüne somut hiç bir çözüm getirmeyişleri de ayrı bir sorundur, hatta sorumsuzluktur.

Devrimciler daha fazla bu safsatalarla oyalanmamalı, revizyonist cereyanı göğüslemek için cesur olmalıdırlar. Denge Kawa saflarındaki bütün devrimcileri, TİKP'de birleşmeye çağırıyorum.

BUGÜNKAMULAŞTIRILANALANLARDA BÜYÜK HOLDİNGLERE ÖNCELİK TANINIYOR

DEMİREL HÜKÜMETİNİN MİLLİ KONUT POLİTİKASI VE YENİ YERLEŞİM ALANLARI PROJESİ 2

Çağatay Keskinök Şehir Plancısı

● *Değişikliğin getirdiği sonuç, kent tarafından kapatılıp büyük konut dışındaki ucuz arazilerin devlet holdinglerine devredilmesi olmuştur.*

Demirel hükümeti, Yeni Yerleşim Alanları projesine neden müdahale etti

● *Arsa Ofisi Genel Müdürlüğüne hazine arazileri bedelsiz devredilmiştir. Bu toplu uygulama, kamuya ait arazilerin holdinglere devredilmesinin paravanasıdır*

HERŞEYDEN önce, Yeni Yerleşim Alanları olarak seçilip kamulaştırılan alanlar holdingleşmeye doğru ilerleyen konut şirketlerine büyük olanaklar sunuyordu, bu nedenle projnin devam etmesinde hiç bir sakınca yoktu. Büyük konut şirketlerinin gelişememelerinin, hamle yapamamalarının, bunu yapmak için dışarıdan yeni teknolojiler ithal edememelerinin nedenlerinden biri de; büyük kentlerde böylesi büyük teknolojileri doyuracak düzeyde toplu arsaların bulunmaması idi.

İmarlı alanlarda tek tek parseller ise büyük konut şirketleri hiç de kârlı gözükmüyordu. Çünkü imarlı alanlarda arsa için ödenen bedelin yüksek oranlara ulaşması konut şirketlerinin kâr hanesi için olumsuzluklar sunuyordu.

BÜYÜK KONUT ŞİRKETLERİ VE DEVLET

AYRICA tek tek parsel üstünde yapılacak üretim büyük konut şirketlerinin hızlı üretim zincirine uyarlanamama sorunlarını doğuruyordu. Kent civarında konut şirketi tarafından kapatılacak araziler ise bir sürü sorun çıkarıyordu: Alt yapının konut şirketi tarafından gerçekleştirilmesi zorunluluğu vardı, belediye hizmetlerinin getirilmesi plan, proje hizmetlerinin gerçekleştirilmesi gerekiyordu. Bir de konut için verilen SSK Bağ-Kur vb. kredilerin örgütlenebilmesi sorunu vardı.

İşte Yeni Yerleşim Alanları Projeleri (Batıkent dahil) büyük konut şirketlerine bütün bu sorunları çözebilme olanağı sağladı. Kısacası büyük konut şirketlerine zahmet vermeyecek biçimde bu sorunlar devlet eli ile çözüldü, konut kredilerini örgütlü biçimde sermaye çevrelerine sunacak örgütler kuruldu. (Kent-Koop).

KONUT HOLDİNGLERE YARAYAN DEĞİŞİKLİK

HALEN bu projeler ile kamulaştırılan alanlarda arazi sahiplerine kamulaştırma bedelleri tamamı ile ödenmiş değildir. Her ne kadar Rayiç Değer (Emsal Değer) üzerinden kamulaştırılmış olmasına karşın, kamulaştırma bedelleri, son devalüasyonlardan sonra, bir iki yıl içinde ödendiğinde bile anlamını yitirecektir. Bu nedenle, bu alanlar sonuçta, düşük bedellerle kamulaştırılmış sayılabilir.

Kamulaştırılan alanların dar gelirli, yoksul, konut gereksinmesi (2) olan kesimlere konut yapmak için tahsis edilmesi (kullanım hakkı verilmesi) olumlu bir gelişme olarak değerlendirilebilecekken; bugün bu alanların konut holdinglerine tahsisinde öncelik tanınması ile, bu projelerin ilk ortaya atılışları sırasında beklenen, istenen gelişme tam ters yönde olmuştur: Kent dışındaki arazilerin devlet tarafından ucuza kapatılıp büyük konut holdinglerine terk edilmesi.

Palan dönemleri	BAK TABLO (1) gereksinme	gerçekleşen
1. BYKP	418 793	348 420
2. BYKP	900 000	713 720
3. BYKP	1 220 000	978 361

Kısacası kamu yararı gözetmek için gerçekleştirilen kamulaştırmalar toplu konut holdinglerinin yararını gözetecek biçime dönüşmüştür.

Demirel hükümetinin toplu konut şirketlerine destek olacağını vadetmesi onun genel ekonomi-politikası ile çelişmemektedir. Çünkü bu politika onun sınıfsal niteliğinin bir ürünüdür. Devletin kaynakları, bu şekilde hayatın her alanında özel sektörün özellikle dışa bağımlı işbirlikçi olanlarının hizmetine sunulmaktadır.

ARSA OFISI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ NASIL BİR ROL OYNAYACAK

YENİ yerleşim alanlarındaki hazine arazi ve arsalarının Arsa Ofisi Genel Müdürlüğüne bedelsiz devri ise, toplu konut holdinglerine kamuya ait arazi ve arsaların terkedilmesinde kullanılacak paravandan başka bir şey değildir. arsa ofisinin kuruluş kanunundaki 1. ve 2. maddeler incelendiğinde bu gerçeğin anlaşılması kolaylasacaktır. (3)

Madde. 1: Arsaların aşırı fiyat artışlarını önlemek amacı ile tanzim alış ve satışları yapmak, konut, sanayi ve turizm bölgeleri ve kamu tesisleri için arazi ve arsa sağlamak üzere; İmar ve İskan Bakanlığına bağlı, kamu tüzel kişiliğine haiz ve döner sermayeli 'Arsa Ofisi Genel Müdürlüğü' kurulmuştur.

Madde. 2: Bu Genel Müdürlük; konut, sanayi ve turizm bölgeleri ve çeşitli kamu hizmet ve tesisleri için anlaşma, devir, satın alma yolu ile benzeri şekillerde arazi ve arsa sağlamaya, arsa stoku ve tanzim satışları yapmaya, sağladığı arazi ve arsaları bakanlıkça tespit edilecek esaslara göre planlayarak, olduğu gibi veya alt yapı tesislerini kısmen veya tamamen ikmal ederek veya ettirerek ihtiyaç sahiplerine satmaya, kiralamaya, mübadeleye, irtifak hakkı tesis etmeye yetkilidir.

Böylece Milli Konut Politikasına ilişkin genelge, Arsa Ofisi Kanunu ile son aşamada bütünleşerek devletin arazi, arsa, kredi, alt yapı kaynaklarının, ülkemizde tekelleşmeye doğru ilerleyen dışa bağımlı toplu konut holdinglerine teslim edilmesi politikası hayata geçirilecektir.

"ÇEKİ DÜZEN VERME"

TÜM gelişmeler şöyle özetlenebilir. Oyun Ecevit hükümeti döneminde formüle edilmiş, kurgusu yapılmış, girişimde bulunulmuş, Demirel hükümeti ile de holdingleşme aşamalarını çoktan geride bırakmış yeni teknolojiler peşinde koşan toplu konut şirketlerinin yararına çeki düzen verilmiştir. İşte "Milli Konut Politikasının Uygulanmasına Dair Esaslar"ı içeren genelge, sözü geçen "çeki düzen verme" işleminden başka bir şey değildir.

'Yeni yerleşim alanları' konusunda son bir iki yıla kadar akademik çevrelerde, meslek çevrelerinde de yoğun tartışmalar olmuş, konut sektöründeki sorunlar büyük bir yanılgı olarak yalnızca yap-satcı müteahhit, küçük girişimci niteliğindeki üreticilerin üzerine yıkılmaya çalışılmış, kısacası konut konusunda küçük üretici düşmanlığı yaygınlaştırılması çabalarına bilinçli veya bilinçsiz olarak katkıda bulunulmuştur.

ÜLKEMİZDE KONUT SEKTÖRÜ NE DURUMDADIR?:

KONUT gereksinmesi sürekli ve artan bir oranda sağlanamamaktadır. Beş yıllık plan dönemlerinde gereksinilen ve gerçekleşen oranlar şöyledir. (4)

Devalüasyonlar, inşaat hammaddesi üretimindeki düşmeler (7) tüketicileri ve küçük üretici niteliğindeki müteahhitleri zor durumda bırakmıştır. Ellerindeki konutlara alıcı bulamayan küçük girişimciler iflas durumuna gelmişlerdir. Ancak büyük girişimcilerin, hele hükümetin destek vaadleri, yabancı kredi fonlarının kredi olanakları ve kendi sermaye birikimleri ile durgunluk dönemlerini rahatsızlanmadan atlatabilecekleri söylenebilir.

Yarın: Proje halk yararına dönüştürülebilir.

1) Bugün kent merkezlerinde çoğu zaman yapılan inşaatların yarısına yakın bir bölümü, arsa sahibine arsa karşılığı olarak verilmektedir.

2) Kentlerde konut sahibi olduğu halde bir ikinci konut sahibi olmak isteyenlerden bahsedilebilir Bu durum gerçek konut gereksinmesini ifade etmemektedir. Benzer tehlikeler Yeni Yerleşim Alanları ve Batıkent projeleri için gündemdedir.

3) ARSA OFİSİ KANUNU, Kanun No: 1164, Kabul tarihi: 29.4. 1969, Resmi Gazete, Tarih: 30.5 1969, sayı: 13195

4. Beş Yıllık Kalkınma Planı, DPT, sayfa: 474

□YURT HABERLERİ□YURT HABERLERİ□

Temel mal üretiminde beklenen artış olmadı...

Kağıt, çimento, asit de ise ve pik üretiminin ocak-haziran döneminde 1979'daki düzeyine ulaşamadığı belirlendi.

Temel ve kritik malların üretiminde ilk 4 aydaki düşük üretimin haziran ayında da sürdüğü ve öngörülen artışların gerçekleştirilmediği gözlendi.

DPT'nin derlediği verilere göre yapılan hesaplamalar haziran ayında gazete kağıdı üretiminin bir önceki aya göre yüzde 33,5, yazı kağıdı üretiminin de yüzde 12,5 artış göstererek 7 bin tonun üzerinde gerçekleşmesine rağmen ocak-haziran dönemi itibariyle 1979 yılının aynı aylarına oranla düşük düzeyde kaldığını gösterdi. 1980'in ilk altı aylık döneminde gazete kağıdı üretimi 1979'un eş dönemine göre yüzde 2,3 yazı kağıdı üretimi ise yüzde 12 oranında daha az oldu.

Çimento üretiminde de benzer bir gerileme gözlendi ve haziran ayındaki üretimin mayıs ayına göre yüzde 19 artmasına karşılık ocak haziran ayı üretimi 2,8 milyon ton düzeyinde kaldı. 1979'da söz konusu dönemin üretimi ise 5,8 milyon ton olduğu.

Bu arada haziran ayı sonunda 87 bin 500 tona ulaşan pik üretimi de 1979 yılı ocak-haziran dönemindeki 150 bin tonluk üretime göre yüzde 40 azalma gösterdi.

Temel ve kritik mallar içinde üretimi 1979'a göre önemli düşüş gösteren sülfürik sülfürikasit haziran ayındaki üretim, bir önceki aya göre daha da azaldı ve 18 bin 200 tondan 16 bin 800 tona indi. Böylece ocak-haziran aylarını içine alan ilk 6 aylık dönemdeki üretim 72 bin 300 tonda kaldı. 1979'da sözkonusu dönemdeki sülfürik asit üretimi 1980'e göre yüzde 44 daha fazla oldu ve 129 bin 200 tona ulaştı.

Deniz filosunun yetersizliği nedeniyle dışarıya sattığımız malların büyük bir bölümü yabancı ülkelerin gemileriyle taşınıyor.

Deniz ticaret filosunda 34 ülke içinde sonuncuyuz

Türkiye'nin teknolojik gelişme eksikliği ve ekonomik darboğaz nedeniyle, dünyadaki deniz sektöründeki görülen gelişmeye ayak uyduramadığı, dünya deniz ticaret filosu sıralamasında 34 ülke arasında sonunculuğu aldığı belirtildi.

Yapılan bir araştırmada Türkiye denizciliğinin gelişmesi için çeşitli önlemler alan çok sayıda kuruluş bulunduğu ancak bu kuruluşların aralarında koordinasyon kurulamayışı yüzünden, ayrıca ekenomik kaynakların kıt ve sınırlı oluşundan, beklenen gelişmenin bir türlü gerçekleştirilmediği belirtildi.

Dünya Deniz Ticaret filosu sıralamasında 73.5 milyon gross tonla Liberya birinci sırayı allıyor. Sıralamada 41.7 milyon gross ton ile Japonya, 32.9 milyon gross tonla İngiltere, 27,9 milyon gross tonla Norveç, 25.0 milyon gross tonla Yunanistan geliyor. Rusya 20,7 milyon gross tonla ABD'yi geride bırakmış durumda. ABD 14.9 milyon gross tonla dünyada sekizinci sırayı alıyor.

Türkiye'nin deniz filosun gemileri, her yıl artan ithalat nedeniyle taşımacılıkta milyonlarca doların yabancı ülkelere ödenmesine yol açıyor.

İLGİSİZLİK TRANSİT TIR TAŞIMACILIĞINDAN 80 MİLYON MARK DÖVİZ KAYBINA YOL AÇTI

İSTANBUL (GHA)

Eskilerin deyimiyle İpek Yolu yani Batı ile Doğu ülkeleri arasındaki ticaret hattı üzerinde bulunan ülkemiz, ilgililerin yanlış tutumları neticesinde bugün tüm önemini yitirdi. Petrol satımından kazandıkları dövizi Batılı ülkelerle geniş çapta mal alışverişinde kullanan Ortadoğu ülkeleri ve Batılı TIR şirketleri artık transit taşımacılıkta Türkiye hattını tercih etmiyorlar

TIR taşımacılığına yıllardır gerekli önemi vermeyen yetkililer, büyük bir döviz kaybına yol açtıkları gibi, Türkiye'nin uluslararası transit taşımacılık konusunu dönüşü olmayan bir çıkmaza soktular. Gümrüklerdeki bürokratik engeller, alt yapı eksiklikleri ve elektronik araç yetersizliği yüzünden TIR şirketleri büyük zaman kaybına uğruyorlar. Şirketler güzergahları üzerinde yeterli kamping bulunmadığı için geçiş yollarını başka ülkelerle yaptıkları anlaşmalarla değiştirmeye çalışıyorlar. Bütün bu olayların sonucunda son iki yıl içinde ülkemizden geçen TIR sayısında yüzde 300'lük bir azalma oldu ve bu da ülkemizin 80 milyon marklık döviz kaybına yol açtı.

Avrupa-Ortadoğu hattı üzerinde bulunan ülkemizde son iki yıl içinde TIR taşımacılığı azaldı.

GÜNDEM dışı

Bir sağlık kolejinde olanlar ve geleceğin "şefkatli" Döne hemşiresi

Okullar kapandı. Ama size bir okul hikayesi anlatmak istiyoruz. Ne yapalım öğrenciler ancak okul kapandıktan sonra konuşabilme, dertlerini anlatabilme imkanına kavuşmuşlar. Neden daha önce anlatamamışlar derseniz, lütfen aşağıdaki hikayemizi okuyunuz.

Bahsettiğimiz okul Kırşehir Sağlık Kolejidir. Sağlık Kolejlerinin kız öğrencileri yarının şefkatli hemşireleri olmaya adaydır. Daha doğrusu öyle olması gerekir. Şimdi şefkatli hemşire adaylarının bazılarının yaptıklarına bakalım.

8 Haziran günü Türkeş Kırşehir'e gelmeden önce okuldaki MHP yanlısı bazı kız öğrenciler galeyan halindedir. Marşlar sloganlar bağırmaktadırlar. Türkeş'in televizyonda yaptığı "dostluk ve barış" konuşmasından şevk alan bir grup kız marşlar söyleyerek ikinci kata çıkar ve rastladıkları bir öğrenciyi kıyasıya dövmeye başlarlar. O kadarla da kalmazlar kendilerine sağlık bilgisi olarak öğretilen dersi dövdükleri kız öğrenci üzerinde denerler ve eter koklatıp bayıltırlar. Daha sonra da kolunu ısırıp orta yerde bırakıp marşlar söyleyerek giderler. Daha sonra dövülen öğrenci üç günlük rapor alır.

Olay üzerine okula gelen Başkomiser ilk emrini verir. "Sağcılar bir tarafa solcular bir tarafa"... Öğrenciler itiraz eder. Başkomiser bir emir daha verir: "Üç hilali koruyalım"..Emir derhal yerine getirilir ve bir kız öğrenci oracıkta tokatlanır. Daha bitmedi. Ertesi gün dayak yiyen öğrenciler karakola çağrılır ve "devlet büyüklerine hakaret" iddiasıyla sorguya çekilirler. Okula dönerlerken de okul kapısının önüne toplanan elleri sopalı erkek komandoların saldırılarına uğrarlar. Saldırıdan sonra kendilerini okula zor atmışlardır ki, Başkomiseri yine karşılarında bulurlar. Öğrencileri okulun yemekhanesinde toplayan Başkomiser bir yığın küfür ve hakareti peşpeşe sıralayıverir.

Öğrenciler bu Başkomiserden şikayetçidir. Arkadaşlarına eter koklatıp döven "ülkücü" kızların bu komiserden destek ve teşvik gördüğünü söylerler.

Daha somut olsun. Başkomiserin adını da söyleyelim: Kadir Kuş. Ha bir de şu arkadaşını eter koklatıp döven yarının "şefkatli" hemşirelerinin elebaşısının da adını söyleyelim: Döne Çetinbaş... Unutmayın Döne... Yarın bir hastaneye düşebilirsiniz, canınızı da bir hemşireye emanet edebilirsiniz. Aman adını sorun, Döne olmasın...

Çorum'da başında beyaz kepi ile, içerde insanların çekilip sorgulandığı, işkence yapıldığı hastanenin penceresinden başını uzatıp "Komünist Ordu Moskova'ya" diye bağıran Döneleri görünce yazımızı böyle bir uyarı ile bitirmek zorunda kaldık.

Doktorluk, sağlık hizmetleri kutsal meslekler... Onu da kendilerine benzettiler sonunda.

DEMİREL'İN KARADENİZ ÇIKARTMASINDAN FOTO RÖPORTAJ

Başbakan Demirel geçtiğimiz günlerde Samsun'un Bafra ilçesinde yapılacak Altınkaya barajının açılışı nedeniyle Karadeniz'e doğru uzanmıştı. Aşağıda geziden bazı fotoğraflar ve küçük notlar sunuyoruz;

Hamsi koydum tavaya

Demirel Ispartalıdır. Ancak Samsun gezisinde sık sık horon oynadığı görüldü. Kemençe çaldı "Hamsi koydum tavaya".... Demirel "başladı oynamaya....."

Ne kokuyor acaba?

Demirel'i bir an yalnız bırakmayan AP Samsun Milletvekili Hüseyin Özalp'ın sık sık burnunu tuttuğu görülüyordu. Acaba Özalp'ı rahatsız eden, Nazmiyanımın süründüğü güzel kokular mıydı, yoksa kızgın güneşin şapır şapır döktürdüğü ter kokuları mı anlaşılamadı?

Süleyman Erbakan

Demirel konuşurken sık sık sağ elinin başparmağını havaya kaldırdı. Bu işaret Amerika'lıların "iyi, güzel" anlamında kullandığı bir işaret. Aynı zamanda MSP'liler de işaret parmaklarını havaya kaldırıyorlar... Demirel, Amerikalılar gibı kullandıysa bir de gözünü kırpması gerekirdi. Gözünü kırpmadığına göre bu işareti Erbakan'dan kapmış olmalı. Destek, estek, köstek derken Demirel de Erbakan'dan bazı şeyler aldı anlaşılan...

Kısa notlar

— Sıcaktan bunalan Demirel arka arkaya 5 gazoz içti. Hepsini de bir dikişte bitirdi. Altıncı gazozunu kamışla içtiği görüldü.

— Demirel bu gezide "çoban"lıktan "Kral"lığa yükseldi. Sık sık "Kral Demirel" diye tezahürat yapıldı. Tabii Nazmiyanıma da "kraliçe"lik düştü.

— Demirel, konuşması boyunca TV'deki show-men'lere taş çıkarttı. Meydan sık sık kahkahalarla çınladı. Bu arada kendisini "hayranlıkla" izleyen Nazmiyanımın da sık sık güldüğü görüldü.

— Her zaman Başbakanların eli öpülürdü. Bu kez törende bir yenilik izlendi. Kadınlar Nazmiyanımın elini öpnek için sıraya girmişti.

Açıkça

DOĞAN YURDAKUL

Savunma hazırlığı

K. Maraş katliamı hakkındaki karar 8 Ağustos'ta verilecek..

Bu davadan çok önemli "dersler" çıkarmış olan MHP'liler, Çorum katliamının görülecek davası için şimdiden savunma hazırlıklarına girişmiş bulunuyor.

Maraş katliamından hemen sonra Aydınlık gazetesi, olayların karanlıkta bırakılmak istenen yönlerine ışık tutarak, cinayeti hiç bir kuşkuya yer bırakmayacak delilleriyle ortaya koymuştu.

MHP bu yayından sonra büyük telaşa kapıldı. Hergün gazetesi suçları örtbas etmek için, tamamı yalana dayanan yayınlar yaptı ama beceremedi. Duruşmalar boyunca MHP'li avukatlar askeri savcıları etkileyebilmek için, Aydınlık'la beraber hareket ediyorsunuz diye tehditler savundular. Hiç bir fayda vermedi. Sanıkları tehditle susturma çabaları da yıkıldı. Sanıklar davanın sonunda MHP'li avukatları reddetmeye başladılar. Baş sanıklardan Ökkeş Kenger de katliamı savunarak suçunu itiraf etmiş oldu.

Şimdi Hergün gazetesi aynı şey Çorum'da başlarına gelmesin diye aceleyle bir Çorum dizisi yayınlamaya başlamış bulunuyor. Amaç, Aydınlık bir şey yazmadan ortalığı bulandırabilecek kadar bulandırmak. Kendi yarattıkları vahşetten fotoğraflar basarak süreti haktan görünmeye çalışıyorlar. Alevi-Sünni ayrımı körükleyerek şehri ikiye böldükten sonra şimdi iki mezhebin birliğini savunuyor görünmeye çabalıyorlar. "Hain ellerin yaktığı" diyerek Şoförler Cemiyeti Başkanının MHP'liler tarafından yakılmış TIR kamyonunun resmini basıyorlar.

MHP İl Başkanı, Çorum'un yerel bir dergisine verdiği demeçte, Gün Sazak'ın ölümünden sonra şehirde estirilen terörün komünistler tarafından yapıldığını öne sürüyor. Olaylara karışmış tek bir MHP üyesi yoktur diyor.

Bunlar da yakalanan sanıklara mahkemede verilecek ifadenin dikte ettirilmesi çabası. "MHP ile ilişkinizi sakın söylemeyin, Gün Sazak'ın ölümünden sonraki olayların komünistler tarafından çıkarıldığını söyleyin" demek istiyor.

Ama bütün bu çabalar yine boşunadır.

Delillerin çoğu toplanmış durumdadır.

Hergün'ün fotoğrafını bastığı ölülerin yakınları tanık olarak savcılığa ifadelerini vermiştir.

Yakılan evlerin, dükkanların, araçların sahipleri suçluları tespit eden ifadelerini vermiştir.

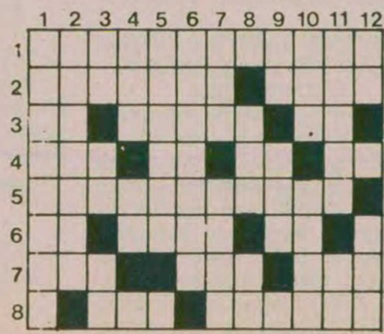
Artık, "Aydınlık yazdı da ondan tutukladınız" diye Adliye'yi tehdit etme imkanları bile kalmamıştır.

Aydınlık yine yazacaktır. MHP de yine hop oturup hop kalkacaktır. Ama güneşi yine balçıkla sıvayamayacaklardır.

MHP'li katiller Çorum'da da sıkışmış durumdalar. Aralarına yuvarlanmak istedikleri Sünni vatandaşlar da suçluların kim olduğunu açık açık söylüyor. AP Milletvekili Ahmet Cinbek olayların MHP militanlarınca başlatıldığını, amaçlarının AP ve MSP'lileri MHP'lileştirmek olduğunu anlatıyor.

MHP'lilerin Çorum sokaklarında "81'de Çorum'dan üç çıkaracağız" diye dolaştıklarını duymayan kalmamıştır. Neden katliamdan önce böyle bir iddiaları yoktu da katliamdan sonra olayların artacağını düşünmeye başladılar? Bu söz bile bir suç ikrarıdır.

BULMACA

SOLDAN SAĞA: 1) Düzensizlik, yöntemsizlik. 2) Ürün alma, elde etme-Baş, temel, 3) Bir nota-TERSİ ölçüm aleti-Doktorun kısaltılmış yazılışı. 4) Tavır-TERSİ eşeklerin çıkardığı ses- Bir zamanlar yiyebildiğimiz besin maddesi-Dumanın bıraktığı leke. 5) Görevini yerine getirme gücünden yoksun. 6) Demirel tarafından iki kez kurulan ve bu adla anılan hükümetler-Umutsuzluktan doğan karamsarlık-Terbiye- 7) İlişkin-TERSİ ekip-Alt. 8) Birinin buyruğu altında olan kimse-Gizemli.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1) Ülkemizin önde gelen siyaset adamlarından birinin adı. 2) Zihin etkinliğini iradeye bağlı gören felsefe. 3) TERSİ rüzgara emir-Bir hayvan adı-Uzaklık işareti. 4) TERSİ uluslararası bir tekel-Bir hitap sözü. 5) TERSİ harcayıp tüketme. 6) Tören. 7) TERSİ bir otomobil parçası-Ad. 8) Sav-TERSİ köpek. 9) TERSİ yetersiz-TERSİ bir şeyin yere bakan yanı. 10) Bir uyuşturucu madde-Gelir getiren mülk. 11) TERSİ murdar-Bir nota. 12) Bir bağlaç-TERSİ bir üniversitemizin kısaltılmış adı.

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

SOLDAN SAĞA: 1) Tümdengelim. 2) İrdeleme-Die. 3) IE-pedE-Ss. 4) sA-Eteklik. 5) Analitik-elİ. 6) Raket-DD. 7) Er-Tümevarım. 8) Han-Ata-Alt.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1) tilkareH. 2) Üre-Nara. 3) mD-saK. 4) Delalet. 5) El-İtü. 6) nepeT-Ma. 7) Etiket. 8) Erdek-vA. 9) Ek-dA. 10) Ledra. 11) Misil-ıL. 12) EskimT.

Bilim ve teknikteki son gelişmeler

Güneş enerjisi ile birkaç dakikada sıcak su elde ediliyor

Özelikle kampçılar ve karavanla yolculuk yapanlar için geliştirilen ve güneş enerjisi ile ısınan sıcak su tertibatı, İngiltere gibi güneşi az bir ülkede dahi, bir kaç dakikada sıcak su elde etme olanağı veriyor. 91 cm. yüksekliğinde ve 61 cm. eninde olan aygıt 12,7 kg. geliyor ve 13,6 litrelik bir depo kapasitesi bulunuyor. Ünite kolaylıkla bir arabanın bagajına girebildiği gibi, arabanın üstüne de monte edilebiliyor. Yapılan deneylerde havanın 1 derece olduğu bir kış gününde, depoya konulan 2,8 derece soğukluktaki 3,5 litre su 15 dakikada 66 dereceye erişti ve bir saat sonra da kaynamaya başladı.

10 yıl içinde doğum kontrol aşısı gerçekleşebilecek

Londra Zooloji Enstitüsü Wellcome Laboratuvarında görev yapan bir grup bilim adamı tavşan ve maymunların üretkenliğini kontrol edebilen bir aşı geliştirdi. Bu aşının gelecekte insan ve hayvan üretkenliğini dengeleyen basit, uzun süreli bir yöntem olarak kullanılması öngörülüyor.

Bilim adamları maymunlarda üretkenliği iki yıl süre ile durdurmayı başardılar. Yapılan deneyler sonucu aşılanan maymunlarda üretkenlik kayıbı görülmedi ve aşının geçerlilik süresi sonunda maymunlar tekrar doğurdu.

Denenen aşılar dişi ve erkek üreme kontrol mekanizmalarına mutlak gerekli olan proteinleri engelliyor. Aşının yalnızca kadınlarda yumurtlamayı durdurması değil, aynı zamanda erkeklerde spermlerin oluşmasını önlemesi de bekleniyor. Böylece aşılar hem kadınlara hem de erkeklere uygulanabilecek.

Ancak aşıların henüz bazı yan etkileri bulunmaktadır. Hindistan'da geliştirilen benzer aşıların sonucunda kadınların tekrar üretkenliğe döndüklerinde düşük yaptıkları görüldü. Londralı araştırmacılar bu sorunun çözümünün önümüzdeki 10 yıl içinde bulunacağını umuyorlar.

Dünya Reagan'ı nasıl görüyor?

- ABD'li siyasetçiler "Siz onun dediğine değil, yaptığına bakın" diyorlar
- Reagan'ın en büyük düşmanı Sovyet basını. en candan destekçileri ise ırkçı Güney Afrika ile Latin Amerikanın faşistleri

Thatcher'la Schmidt Carter'ı tercih ediyor

- İsrail muhalefet lideri Simon Perez: "Ben Hollywood'un sinema sanayisini ne kadar tanıyorsam, Reagan Ortadoğu'yu o kadar tanıyor"

Cumhuriyetçi Partiden ABD Başkan adayı Ronald Reagan.

DIŞ HABERLER SERVİSİ

RONALD Reagan'ın Cumhuriyetçi Partinin Başkan adayı olmasının kesinleşmesi ve ABD Başkanlığı için şansının artması, dünya kamuoyunun Reagan'la çok daha yakından ilgilenmesine yol açtı.

Bundan birkaç ay öncesine kadar esas olarak yaşlı bir film yıldızı ve ABD siyaset sahnesinin bir cilvesi olarak görülen Reagan'a dünya basını geniş yer ayırmaya başladı.

"Washington Post" gazetesinin yaptığı bir araştırmaya göre önceleri Reagan'ın adaylığı yalnızca Güney Afrika'da, Tayvan'da ve Latin Amerika'daki askeri diktatörlükler arasında memnunluk yaratmıştı. Araştırmada şimdi İngiltere, Fransa, Mısır ve Hindistan gibi ülkelerde, sağcıların yanı sıra merkezcilerin de Reagan'ın olumlu yanlarını bulup çıkarmaya çalıştıkları öne sürülüyor. Ama bu genellikle Reagan'ın siyasetlerinin desteklenmesinden çok Carter'ın siyasetinin zikzaklar çizmesinden doğuyor.

Fransa Uluslararası İlişkiler Enstitüsünden Pierre Lelouche şöyle yazıyor:

"İkinci Dünya Savaşından bu yana Doğu-Batı ilişkilerinin en tehlikeli bir dönemini yaşadığı sırada, ABD'de binlerce yetenekli insan varken, Amerikan siyaset sahnesinin Carter'a karşılık yalnızca Reagan'ı ortaya çıkarabilmesi son derece esef vericidir."

AVRUPA REAGAN'IN DIŞ SİYASET ALANINDA TECRÜBESİZLİĞİNDEN TEDİRGİN

PEK çok Batı Avrupalı yetkili Reagan'ın dış siyaset alanında tecrübesiz olmasından ve dış siyaset uzmanlarının bilinmemesinden tedirgin oluyor.

ABD'ye yakın bir Fransız siyasetçi "Ben en fazla Reagan'ın Latin Amerika'da nasıl bir siyaset izleyeceğinden tedirginim. Buraya asker göndereceğinden korkuyorum" diyor.

Batı Almanya Başbakanı Schmidt'in ise Carter'ın yeniden seçilmesini istediği biliniyor. Schmidt'in Reagan'ın Sovyetler Birliği'ne karşı tutumunun, Batı Almanya'nın Sovyetler ve Doğu Almanya ile ilişkilerini etkilemesini istemiyor.

REAGAN'A EN FAZLA SOVYET BASINI SALDIRIYOR

REAGAN'ın adaylığına en fazla saldıran ise Sovyet basını. TASS ajansı geçenlerde şöyle yazdı:

"Askeri üstünlüğü ele geçirme çabası yenilgiye mahkumdur. Sovyetler Birliği yeterli askeri ve iktisadi güce sahiptir. Mevcut stratejik dengenin değişmesine izin vermeyecektir."

Ama Kremlin'in ABD uzmanı Georgy Arbatov, "Reagan'ın kötü şeyler söylediğini ama Carter'ın kötü şeyler yaptığını" ileri sürüyor.

Çin basını da son haftalarda bir kaç kez Reagan'ın Tayvan konusunda yaptığı açıklamaları eleştirdi. Bununla birlikte Yeni Çin Haber Ajansında Reagan'la ilgili bir yazıda, Reagan'ın danışmanlarının "Siz onun ne dediğine değil, ne yaptığına bakın" dedikleri belirtildi.

"GÖRÜNÜMÜNDEN DAHA ESNEK"

İNGİLTERE Başbakanı Thatcher'in da Carter'ı tercih ettiği biliniyor. Ne var ki Thatcher'ın Reagan'ın göründüğünden daha esnek olduğunu düşündüğü belirtiliyor.

Arap dünyasında hem Reagan'ın hem Carter'ın siyasetleri eleştiriliyor. Ama Mısırlı yetkililer Reagan'ın Camp David Anlaşmasına Carter kadar bağlı olmayacağından kuşkulular. Camp David Anlaşmasına karşı çıkan tüm Arap ülkeleri de Reagan'ın tamamen İsrail yanlısı bir siyaset izleyeceğini düşünüyorlar.

İsrail'de muhalefet, özellikle Moşe Dayan ve Weizmann gibi Begin'le çelişme içinde olan siyasetçiler, açıkça Carter'ı destekliyorlar. İşçi Partisi lideri Şimon Perez son ABD ziyaretinde şöyle konuşmuştu:

"Ben Hollywood sinema sanayisini ne kadar tanıyorsam, Reagan da Ortadoğu'yu o kadar tanıyor."

Reagan'ı en candan destekleyenler ise Güney Afrika'nın ırkçı beyazları.

Latin Amerika'da Carter'ın insan hakları siyasetinden tedirgin olan faşistler, dişlerini sıkmış Reagan'ın Başkan seçileceği günü bekliyorlar. Bunların başını da El Salvador'daki faşistler çekiyor. Şimdi hiç kuşkusuz buna Bolivya'daki darbeciler de eklenmiştir.

Protein açığı, ülkelerarası gelir dağılımındaki esitsizliği yansıtıyor

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Protein ya da kalori tüketimi için en uygun düzeyi belirlemek olanaksız değilse bile çok güçtür. Çünkü bu düzey yaş, cinsiyet, iklim koşulları, boy, ağırlık, meslek gibi çok sayıda unsura bağlı olarak kişiden kişiye büyük farklılıklar gösterir. Ama bu alanda ölçülebilecek bir şey varsa o da ülkeler, bölgeler ya da kıtalar arasındaki tüketim farkıdır. Bu farkların belirli bir süre içinde nasıl bir değişimden geçtiğini de ölçmek mümkündür ve her iki ölçüm de dikkat çekicidir.

Aşağıdaki tablo protein tüketimi düzeyleri bakımından bir fikir vermektedir. İlk göze çarpan 1966-68 döneminde en yüksek ortalama protein tüketim değeri(Kuzey Amerika) ile en düşük(Uzak Doğu) arasındaki iki kata varan farktır. 1975-77 dönemine gelindiğinde rekoru Okyanusya eline geçirmiş olmakla birlikte en düşükle en yüksek arasındaki fark eski oranını korumaktadır.

Kuşkusuz söz konusu farklılıklar emperyalizm olgusundan kaynaklanmaktadır. ABD ve Batılı emperyalist ülkeler gelişmekte olan ülkelerin bir çok kaynağı gibi, protein kaynaklarını da sömürmektedir. Üçüncü Dünya Ülkelerinin gelişmiş ülkelerle olan eşitsiz ilişkileri sürdükçe bu açığın kapanmayacağı da ortadadır.

Günde Kişi Başına Protein Dağılımı (Gram)

	Ortalama 1966 - 68			Ortalama 1975 - 77		
	Bitkisel Ürünler	Hayvansal Ürünler	TOPLAM	Bitkisel Ürünler	Hayvansal Ürünler	TOPLAM
Sanayileşmiş Ülkeler	45.1	48.4	93.5	43.3	55.1	98.5
K. Amerika	33.1	70.4	103.4	33.7	72.0	105.7
Batı Avrupa	43.1	46.9	90.0	41.0	53.2	94.2
Okyanusya	33.8	64.7	98.6	33.7	73.6	107.3
SSCB ve Doğu Avrupa	54.6	40.9	95.6	51.6	51.2	102.8
Öteki Gelişmişler	47.5	31.8	79.3	45.6	39.7	85.2
Gelişmekte Olan Ülkeler	42.6	11.3	53.8	45.4	12.4	57.8
Afrika	42.9	10.5	53.4	44.3	10.6	54.9
Latin Amerika	41.0	25.3	66.3	38.5	26.7	65.2
Yakın Doğu	55.0	13.3	68.4	59.5	14.4	74.0
Uzak Doğu	40.5	7.1	47.5	42.0	7.6	49.6
Merkezi Planlamalı Asya Ülkeleri	43.2	11.3	54.5	49.7	13.4	63.0
Öteki Gelişmekte Olan Ülkeler	31.0	17.1	48.2	31.3	19.0	50.3
Dünya Ortalaması	43.4	22.7	68.0	44.8	24.4	69.3

KAYNAK : FAO

Sovyetlerin Latin Amerika'ya sızma çabaları

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Son yıllarda Sovyetler Birliği'nin Latin Amerika ülkeleriyle ekonomik politik ve askeri alanlardaki ilişkilerini artırdığı iyice hissedilir hale geldi. Bu yıl başında, Afganistan'ın işgalinden sonra ABD'nin Sovyetlere tarım ve sanayi mallarında ambargo uygulamasından sonra, Moskova'nın Arjantin'den buğday alıp, silah satması, bu ilişkilerin nereye kadar vardığını göstermesi bakımından iyi bir örnek.

Sovyetlerin bu bölgeye girişi 1970 lerin başına kadar uzanır. ABD'den kopma eğilimlerini değerlendiren Sovyetler Birliği, uzun vadeli, düşük faizli kredilerle bu ülkelere girmeye başladı.

SOVYET-ARJANTİN İLİŞKİLERİ

Sovyetler Arjantin'e, 1974'de 10 yıl vadeli, yüzde 4.4 faizli 600 milyon dolarlık bir borç verdi. Bu konuda yapılan anlaşmaya göre, borcun ödenmesi, tarım ürünleriyle olacak ve projelerin gerçekleştirilmesinde Sovyet uzmanları çalıştırılacaktı. Bu nedenle Arjantin, Sovyet araç-gereç ve pazarına daha fazla ihtiyaç duyar hale geldi. Ayrıca Sovyet uzmanları da devletin önemli kademelerinde söz sahibi oldu. Bugün Arjantin, dış ticaretinin yüzde 12'sini Sovyetler ve COMECON ülkeleriyle yapıyor.

Sovyetlerin diplomatik misyonu Arjantin başkenti Buenos Aires'in en seçkin yerinde bulunuyor. Sovyet diplomatlarının verdiği partilerin, diğer partilere göre çok daha şatafatlı olduğu gözlemcilerin dikkatini çekiyor. İyi İspanyolca konuşan bu diplomatlar, daha çok üst seviyeden aydın ve hükümet yetkililerine hitap ediyor.

Sovyetler, Şili ile Arjantin arasında Beagle Kanalından dolayı meydana gelen ve savaş tehlikesi doğuran anlaşmazlıkta Arjantin yönetimini destekliyor. BM'de Videla diktatörlüğünün insan haklarını çiğnemesi konusunda yapılan görüşmeleri engellemeye çalışan Sovyet temsilcileri BM İnsan Hakları Komisyonunun Videla diktatörlüğünün faşist uygulamalarını ele alan oturumlarında yine Arjantin'i destekliyorlar.

DİĞER ÜLKELERLE İLİŞKİLER

Amerikalı siyaset bilimcilerinden ve diplomat James Theberge, beş yıl önce yazdığı bir kitapta Sovyet-Latin Amerika ilişkilerini ele almıştı.

Theberge, Sovyetlerin Kosta Rika'da yüzlerce öğrenciye Moskova'da okumaları için burslar verdiğini ve bunu oradaki Moskova yanlısı Komünist Partisi aracılığıyla yaptığını yazıyor. Sovyetler burs duyurularını büyük gazete ilanlarıyla yapıyorlar.

Yine Sovyetler Uruguay'a 1976 da karşılığı hammadde ile ödenmek üzere 50 milyon dolar değerinde bir baraj yaptı. 1976'da Sovyetler Brezilya'ya, bir elektrik santralı planı için 19 milyon dolar kredi verdi, karşılığında 75 bin ton kahve aldı. Peru'da bir Sovyet-Peru işletmesi kurulması kararlaştırıldı. Bu işletme doğrudan Sovyet teknoloji, pazar ve sermayesine dayanmaktadır. Sovyetler ayrıca Küba'dan sonra en fazla tank ve diğer askeri malzemeyi Peru'ya satmaktadır.

Sovyetler Birliği bu tür girişimlerle ülkelerle ilişkilerini sürdürürken, bir yandan da Küba ve komünist partileri aracılığıyla yıkıcılık faaliyetleri yürütüyor. Dünyanın bazı yerlerinde olduğu gibi ABD'den boşalan yerleri doldurmak Moskova yönetiminin ilk hedefi arasında yer alıyor.

Memurlar...

(Baştarafı 3. sayfada)

TRT ve basında 2 ay süre ile hükümet tarafından propagandası yapılan bu yan ödeme zammı sonucu, yaklaşık 1 milyon memurun elien ayda 225-250 liralık bir fark geçtiğini belirten dernek yöneticileri, bu tutumun artan hayat pahalılığı karşısında memurlarla alay etmek olduğunu söylediler.

Öte yandan memurlar zam propagandaları sonucu, ev kiralarından yiyecek maddelerine kadar, her şeye yapılan zam nedeniyle, alım güçlerinin artacağına, daha da azaldığını söylediler.

Afganistan'da...

(Baştarafı 3. sayfada)

Bakanı Said Muhammed Gulabzai'yi görevden aldı.

Bu arada Karmel'in yerine geçeceği öne sürülen Esadullah Serviri'nin bir ay önce Moskova'ya gittiği ve o günden bu yana kendisinden haber alınamadığı bildiriliyor.

Haberi veren BBC muhabiri, Bakanlıkların Rus danışmanların elinde olduğunu ve Kabil rejiminde meydana gelen son değişikliklerin Rusların esas olarak Karmel'i desteklediğini gösterdiğini belirtti.

3 Rus...

(Baştarafı 3. sayfada)

dın hareketi olduğunu belirtmişlerdi.

Viyana'da yaptıkları açıklamada "Bize ya hapise girersiniz ya da sınır dışı ederiz dediler" şeklinde konuşan kadın muhalifler, mücadelelerine Batı Avrupa'da devam edeceklerini açıkladılar.

Nedim Tarhan...

(Baştarafı 3. sayfada)

mahkeme kararının gereği olarak yönetimi devralmak üzere Köy-Koop Genel Merkezine geldiler. Nedim Tarhan ise gayet nazik bir şekilde onları kapıda karşılayarak içeri aldı. Başta Nedim Tarhan olmak üzere kapıda bulunan bazı kişiler gazetecileri içeri sokmadılar.

Nedim Tarhan ve arkadaşlarının sinirli ve telaşlı oldukları göze çarpıyordu. O arada Tarhan yönetiminden Tuncer Ergüder de gelenlere ve basına propaganda yapmak üzere dışarıda bırakılmıştı. Ergüder "TRT'yi kullanmak istiyorlar. TRT ile meşruluk mu kazanmak istiyorlar?" diyordu. Ergüder kendi yönetimlerinin meşru olmadığını kabulleniyor, ancak İlbaş yönetiminin de zamanında yasal olmadığını söylüyordu. Dışarda tartışmalar, karşılıklı laf atmalar sürüp giderken içeriye durmadan çaylar gidip geliyordu.

Bir saat sonra Nedim Tarhan göründü ve "İki taraf da şimdilik açıklama yapmamayı uygun buluyor. Biz kararı inceleyeceğiz" dedi. Arkasından "Lütfen bunları yazmayın. Bilgi olarak değerlendirin" şeklinde konuştu.

Biz bir de Hadi İlbaş'ın görüşünü almak istiyoruz. İlbaş "Değerlendirme yapacaklarını söylediler. Yarın sabaha kadar süre tanıdık. Sonra bizi çağırıp durumu bildirecekler" dedi.

Daha sonra Hadi İlbaş ve arkadaşları mahkeme kararını Tarhan yönetimine bırakarak gittiler.

İçeride bir şey konuşulmadığı, Tarhan'ın sürekli olarak "Aman basına bir şey açıklamayalım. Kamuoyunu meşgul etmeyelim" dediği öğrenildi. Tarhan'ın bir de ara sıra "Köy-Koop'u kurtarmak gerekiyor" gibi sözler söylediği bildirildi.

Nedim Tarhan'ın korkusunun yeni yönetime Köy-Koop'u devrederlerse bütün yolsuzluklarının ortaya dökülmesi olduğu söyleniyor. Tarhan onun için "Aman kamuoyunu meşgul etmeyelim" diye sürekli olarak ısrar ediyor.

Bolivya'da...

(Baştarafı 3. sayfada)

Başkent La Paz'ın kenar semtlerinde de silahlı milisler ve ordu birlikleri ile halk arasında zaman zaman çatışmaların sürdüğü bildirilirken, cunta yönetimi bir hafta içinde kaç kişinin öldüğü ve yaralandığı konusunda herhangi bir açıklama yapmaktan kaçınıyor.

Uluğbey'de...

(Baştarafı 3. sayfada)

ın önce eşinin yanında, sonra da komşusunun çocuğunun yanında korku yaratmak için havaya ateş etti.

ODTÜ'de çalışan işçiye yönelik saldırılarda başı Faruk Baloğlu, Nusret Tuna, Mehmet Genç, Mustafa Korkmaz ve Alican isimli komandoların çektiği biliniyor. Karakolun tutumu yüzünden saldırıya uğrayanlar davacı olamıyorlar.

Okul civarında Mustafa Korkmaz ve Alican adlı komandolar halkın üzerine ateş ettiler. Vatandaşlar saldırganların isim ve adreslerini karakola bildirdiği halde polis araştırma yapmadı.

Göç etmek zorunda kaldığı mahallede faşistlerce öldürülen Mehmet Canoğlu'nun babası oğlunun katillerinin fotoğraflarının ev adreslerinin ve isimlerinin Altındağ Karakolunda bulunduğunu, ancak polislerin "Biz bunları yakalarsak işimizden oluruz" diyerek katilleri yakalamadıklarını açıkladı.

Son olarak da komandoların Uluğbey Mahallesinde ilerici olarak bilinen dört ailenin evlerinin camlarını kırdıkları bildirildi.

SİTELER KARAKOLU

Siteler Karakoluna şikayet için gidenlere ve ısrar edenlere kötü muamele yapılırken, suçlular iyi muamele görüyor ve serbest bırakılıyor. Karakolda görevli Arif ve Celal isimli polislerin MHP'lilerle içli dışlı olduğu ve şikayetçi olanların adını hemen MHP'lilere bildirdikleri için halkın şikayete gitmekten çekindiği öğrenildi.

Karakola şikayete giden Yaşar isimli bir vatandaş polislerden şu sözleri işitti: "Sen bunlarla uğraşma, seni öldürürler. Gidin barışın".

Mahalleliler daha önce gazetemizde isimleri yayınlanan askeri timde görevli Ahmet Kabataş ve Cemal isimli faşist polislerin görevlerinden alınmasından sonra saldırıların azaldığını belirttiler.

KOMANDOLAR VE BARINDIKLARI YERLER

Komandolar Güven ve Yıldırım Ekmek Fabrikasında barınıyorlar. Deli Ömer, Nusret Yıldırım isimli komandolar Yıldırım Ekmek Fabrikasında yatıp kalkarken, diğer komandolar Güven Ekmek Fabrikasında barınıyor.

Saldırılarda bulunan ve karakol tarafından salıverilen diğer komandolar şunlar: Ekrem Doğruer, Ahmet Gürbüz, Ferhat Gürbüz.

Iğdır'da...

(Baştarafı 3. sayfada)

şan fakat tam olarak tespit edilemeyen dördüncü kişinin ise Kars'tan geçici görevle gelen ve ilçede MHP'li militanlarla işbirliği içinde olan Özden isimli bir polis olduğu söyleniyor. Bu polis olaydan sonra ilçede görülmüyor. Öte yandan saldırının aslında ölen Nihat Tırpan'ın kardeşi İzzet Tırpan için düzenlendiği, çünkü Nihat Tırpan'ın uzun süredir Almanya'da çalıştığı ve kimse tarafından tanınmadığı belirtiliyor. Çevrede tanınan ve sevilen bir devrimci olan İzzet Tırpan aynı zamanda Türkiye İşçi Köylü Partisi Kadıköy ilçe yöneticisi. Olayda yaralanan Ömer Tırpan'ın ise çevrede itibarı olduğu ve kalabalık bir aşiretin önde gelenlerinden olduğu belirtiliyor. Olay, MHP'lilerin Iğdır'da Kürt-Azeri çatışması yaratma girişimlerinin önemli bir parçası olarak değerlendiriliyor. Ancak olaydan sonra gerek Kürtler, gerek Azeriler akın akın Ömer Tırpan'ın evine gelerek faşist katilleri kınadıklarını belirtiyor, nefretlerini dile getiriyorlar.

Cumalıoğlu: "MSP'nin kuracağı milli çözüm-onarım hükümetini kuralım, AP ve CHP dışarıdan desteklesin"

ANKARA(AA)

MİLLİ Selamet Partisi Genel Başkan Yardımcısı Fehmi Cumalıoğlu "Kurtuluş, milli çözüm-onarım hükümetini bir an önce kurmaktır. MSP'nin kuracağı böyle bir hükümeti AP ve CHP dıştan desteklemelidir" dedi. Cumalıoğlu Demirel hükümetinin 8 ayda felaket getirdiğini, ikisi de Batı kulüpçü olan CHP ve AP'den hayır gelmeyeceğini söyledi. Fehmi Cumalıoğlu MSP'nin kuracağı kabineye AP ve CHP'den de bakan alınabileceğini sözlerine ekledi.

YSE Müdürü terör bölgesi Bucak'a gitmek istemeyen 12 işçiyi işten attı

ANKARA (ÖZEL)

YSE Urfa ili ve bölgesine bağlı olarak çalışan on iki işçinin iş akitleri feshedildi. İşçiler işten çıkarılmadan önce terörün yoğun olduğu Bucak nahiyesine sürülmek istendiler.

İşçilerin, "Bucak dışında her yere gideriz" demeleri üzerine iş akitleri YSE İl Müdürü Halil Ekmen tarafından feshedildi.

Batı 78 ve...

(Baştarafı 3. sayfada)

Ancak Turgut Özal'ın açıkladığına göre Batı 1978 ve 1979 yılında ertelediklerі haricindeki borçları ertelemek üzere söz verdi. Turgut Özal'ın bütün ısrar ve diretmelerine rağmen Batı 78 ve 79 yılında ertelediği borçları yeniden ertelemek istemiyor. Özal'a göre 22 Temmuz toplantısında 4 milyar doları bulan borçlarımızın 2.5-3 milyar doları ertelenecek ancak 1 ya da 1.5 milyar doları bu yıl ve gelecek yıl zorunlu olarak ödenecek. Bu durum bile hükümetin ekonomik beklentilerine uygun değil. Bu yıl 1 milyar dolar kredi taahhüdü sağlandı ama bunun hemen hemen tamamı borç ödemelere karşılık tekrar Batıya gidecek.

Bu arada Suudi Arabistan'ın vereceği 250 milyon dolarlık kredi anlaşmasının da son anda belirsiz bir tarihe ertelenmesi hükümetin dışardan sağlayacağı borç hesaplarını altüst etti.

Çözüm anarşi...

(Baştarafı 1. sayfada)

Mart dönemini örnek göstererek, halka baskı yaparak anarşinin üstesinden gelinebileceğini öne sürüyorlar.

CHP ise, anarşiye karşı nasıl mücadele edileceği konusunda henüz parti içinde bir birliğe ve berraklığa ulaşabilmiş değildir. CHP içindeki bazı grupların liderleri hükümete karşı Moskovacı güçlerin de içinde bulunduğu bir cepheyi savunuyorlar.

CHP örgütlerinde Moskovacı güçlerin önemli etkisi bulunuyor. Bu güçler CHP ile AP arasında düşmanlık kışkırtıyorlar. Birçok toplantılarında "katil iktidar" sloganı CHP içinde AP ile yakınlaşmayı savunan görüşlere karşı gündeme getiriliyor.

CHP'nin en önemli zaafı, Moskova'ya ve onun kışkırttığı güçlere karşı bir tutum alamamasıdır. Öte yandan CHP yönetiminin Moskova'nın kışkırtıcılığına karşı çıkmasını engellemek için, bazı çevreler anarşinin tek mihraktan kaynaklandığı teorisini ortaya atarak, MHP'ye karşı çıkılmakla sorunun çözülebileceğini öne sürüyorlar. Bu çevreler her iki tarafın işlediği cinayetleri tek bir odağın planladığı tezini ortaya atıyor ve Moskova'nın kışkırtıcı rolünü örtbas etmeye çalışıyor.

TEŞHİSTE BİRLİK GEREK

Bugün birliğin gerçekleşmesi ve başarıya ulaşması için anarşi odakları net bir şekilde saptanmalıdır. İlk yapılması gereken birlikten yana olan bütün güçlerin terörün iki kaynağını açıkça kabul etmeleridir.

Birlik isteğinin güçlenmesi, sorunların çözümü açısından önemli bir adımdır. Ancak, "Ne için ve kime karşı birlik" sorusuna ortak bir cevap bulunmadıkça, birliğin başarıya ulaşması ve anarşinin alt edilmesi de mümkün değildir.

Bugün AP'ye düşen görev, sırtındaki MHP kenesini atmaktır. AP, MHP'yi kollamaktan vazgeçmeli ve bu partinin bir terör odağı olduğunu açık ve net bir şekilde kabul etmelidir. Demirel, Türkeş'in komandolarının devlet içine yuvalanmasına engel olmalı, bu bölücü kuvvetin karşısına çıktığını göstererek birlik isteyen güçlere güven vermelidir.

CHP ise Moskovacı grupları içinde barındırmaktan vazgeçmeli, Sovyetler Birliği'nin Türkiye'de terörü kışkırttığını ortaya koymalıdır. CHP, terörün iki kaynağına da karşı olduğunu siyasetleriyle göstermeli ve birlik isteyen güçlere güven vermelidir.

Her iki parti de şunu unutmamalıdır: Bir terör odağının himaye edilmesi, karşı terör odağının varlık zeminini oluşturmaktadır.

ÇÖZÜM

Türkiye'deki terörün Moskova'nın yıkıcılığından ve MHP'nin devleti ele geçirmek amacıyla cinayetleri tırmandırmasından ileri geldiği herkes tarafından bilinmektedir. Ancak, çeşitli siyasi hesaplar yüzünden özellikle iki büyük parti, bu terör odaklarına karşı iki tarafı da hedef alan bir çizgi izlemiyorlar.

Moskova'nın kışkırttığı grupların ve MHP'nin anarşinin kaynakları oldukları açıkça saptanmadan alınacak her tedbir, etkisiz kalacak ve bunalım artarak devam edecektir.

AP, CHP, MSP ve tüm milli güçlerin kısır çekişmeleri bir yana bırakarak birleşmeleri zamanı gelmiştir ve geçmektedir.

«Sovyet düşmanlığı...

(Baştarafı 1. sayfada)

"Ege daha doğrusu, Kıbrıs'a ve Batı Trakya'ya uzanan yönleriyle Türkiye çıkarlarının Yunanistan tarafından adım adım, yavaş, yavaş, sinsi sinsi kemirilmesi.

(...)

"Oysa, Türkiye'nin bugünkü tımarhane görüntüsünden kurtulması için böyle fırsatlar bulunmaz nimetlerdir."

Şovenlerin amacını açıkça ortaya koyan bu fikirlerin özü, Sovyetlere karşı yeni bir düşmanlık dalgası yaratılmasın, ortada hazır bir düşman var: Yunanistan.

Ancak Türkiye-Yunanistan çatışması körükleyenlerin aksine her iki hükümetin kışkırtmalara kapılmayan sağduyulu tutumları olayların büyümesini engelledi.

Bu arada Rodos olaylarını kışkırtanların düzenli gemi seferi düzenlenmesiyle çıkarları tehkikeye giren bazı tüccar ve kaçakçılar ve yüzü maskeli bazı provokatörler olduğu açığa çıktı. Amaç yalnızca düzenli gemi seferlerinin engellenmesiyle sınırlıydı. Zira Rodos'ta oturan Türk azınlığa karşı girişilmiş herhangi bir saldırı tespit edilemedi.

Menfaatleri zedelenen küçük bir kaçakçı grubu Rodos halkını Ayasofya'nın cami yapılacağı, Türk hükümetinin Yunan gemilerinin Türk limanlarına girmesini yasakladığı söylentileriyle tahrik etmeye çalıştılar. Ancak Rallis'in kararlı tutumu ve halka gerçekleri açıklaması tahriklerin bir süre sonra boşa çıkmasını sağladı. Kışkırtıcılar, halk desteğinden mahrum kalınca açığa çıktılar ve olaylar yatıştı.

ZMO Başkanı: "Hükümet ülkeyi yangın yerine çevirdi"

ANKARA (ÖZEL)

İSTANBUL'da yapılan Marmara-Trakya Bölge Toplantısında konuşan Ziraat Mühendisleri Odası Başkanı Sami Doğan, hükümetin sürgün ve kıyım politikasını eleştirdi. Demirel hükümetinin işbaşına gelmesinden bu yana terörün boyutlarının genişlediğini söyleyen Doğan, "Özellikle Tarım ve Köyişleri Bakanlıklarında sürgün, kıyım, faşist baskı ve saldırılar doruk noktasına ulaştı" dedi. Doğan, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığında mesleğini başarı ile yürüten ve ülke tarımına pek çok katkıları bulunan meslektaşlarının görevden almaya yanaşmayan liberal eğilimli genel müdürlerin dahi tasfiye edildiğini belirtti.

Gazi Eğitim'de 70 müdür yardımcısının imza yetkisi alındı

ANKARA (ÖZEL)

ANKARA Gazi Eğitim Enstitüsünün çeşitli bölümlerinde görev yapan 70 müdür yardımcısının imza yetkilerinin alındığı bildirildi. Öte yandan Niyazi Altunya'nın yerine Başmuavin olan Rıza Gül'ün ise başka bir yere tayini çıktığına dair kararnamesi geldi.

Fıçı Birahanesi ile ilgili yayınımız MHP'lileri tedirgin etti

Mecidiyeköy'de faaliyet gösteren MHP'li komandoların toplandıkları ve bölgelerini kontrol etmek amacı ile üs olarak kullandıkları "Fıçı Birahanesi"'nin 18 Temmuz günlü yayınımızda açığa çıkarılması MHP'lileri hayli tedirgin etti.

Yayınımızdan sonra gazetemize telefon eden birahane sahibinin oğlu Sabit Kabataş, kendisinin MHP'li olduğunu, ancak bu tür faaliyetlere katılmadığını, kardeşlerinin daha önceleri karıştığı cinayetlerin siyasi yanı olmadığını, birahanelerine herkes gibi MHP'lilerin de gelebileceğini söyledi ve gelen MHP'lilerin mahalle arkadaşları olduklarını belirttikten sonra babası Hulusi Kabataş ile görüşmemizi istedi. Birahane sahibi Hulusi Kabataş'la yaptığımız telefon görüşmesinde ise, Kabataş, "Ben sağcıyım. Kimse beni solcu yapamaz. Benden habersiz iş yerimin fotoğrafını çekemezsiniz" dedikten sonra küfrederek telefonu kapattı.

Geçen Yıl...

(Baştarafı 3. sayfada)

tinde kayıtlı bulunan tabancayı teslim eden Akgül durumun şüpheli görülmesi üzerine açığa alındı.

Polis memuru Murat Akgül sözkonusu tabancayı iki ay kadar önce arabasının bagajında getirmiş ve İkinci Şubeye teslim ederken "Bir kaçakçıdan aldığını, ancak parasını henüz vermediğini, bir süre sonra veririm diye atlattığını" söylemişti. Durumun şüpheli görülmesi üzerine açılan soruşturma sırasında Akgül açığa alındı. Antalya'ya gelen müfettişler soruşturmayı derinleştiriyorlar.

Daha önce Adana'da çeşitli MHP saldırılarına adı karışan ve Antalya'ya atanan Murat Akgül'ün, silahı nereden aldığı ve hangi amaçla teslim ettiği henüz saptanamadı. Bir yıldan beri kayıp bulunan tabancanın çeşitli olaylarda kullanılmış olması ihtimali üzerinde duruluyor. Murat Akgül'ün bazı nedenlerle güç durumda kalmış olabileceği ve aile içindeki bazı sorunlar yüzünden silahı teslim etmek zorunda kalmış olabileceği de sanılıyor.

Murat Akgül, hükümet değişikliği ile birlikte Antbirlik Genel Müdürünün koruma polisliğine atanmıştı.

Gülcügil...

(Baştarafı 1. sayfada)

Gülcügil'in istifası üzerine bu gün Millet Meclisinde okunması gereken ve daha sonra görüşülecek olan gensoru ile ilgili bütün işlemler durdu. Millet Meclisinde bugün çoğunluk sağlanabildiği taktirde sadece gensoru Millet Meclisi üyelerinin bilgisine sunulacak ve daha sonra da gensoru ile amaçlanan bakan hakkındaki görüşmelere Bakan istifa ettiğinden gerek yoktur denilerek bu konu kapatılacak.

Gülcügil'in istifasına AP grubundaki tepkilerin yol açtığı öğrenildi. Gülcügil'in daha önce sağcı MHP'li katilleri kollayan ifadeleri, Ordu'da operasyonda MHP'li suçluların maskeli olarak kullanılmasına göz yumması bardağı taşıran son damlalar olmuştu.

AP Grubunda Gülcügil'e karşı üç dört ay önce başlayan tepkiler grup içinde Gülcügil hakkında gensoru önergesine kadar varmış ancak o zaman devreye giren Genel Başkan Süleyman Demirel'in müdahalesi ile Gülcügil hakkındaki gensoru önergesi geri alınmıştı.

Daha sonra da Gülcügil tedavi için Londra'ya gittiğinden bu mesele kapandı sayılmıştı.

Ancak Gülcügil'in görevi, vekili Orhan Eren'den devralmasından sonra yaptığı siyasi hatalar AP Grubunda ve hükümet içinde tepkilere yol açmıştı.

YENİ BAKAN

Süleyman Demirel'in, Gülcügil'in yerini Anayasal süre olan 15 gün boyunca boş tutacağı, bu arada bu göreve Gülcügil'in hastalığında olduğu gibi gene Devlet Bakanı Orhan Eren'in vekalet edeceği bildirildi. Vekalet süresi sonunda Demirel'in buraya daha önce verilmiş söz uyarınca DP Genel Başkanı, yeni AP'li Faruk Sükan'ı getirmek istediği, ancak bu konuda AP Grubu içindeki tepkiden çekindiği bildiriliyor. Sükan'a karşı tepkinin çok sert olacağının anlaşılması halinde Orhan Eren'in bu göreve asaleten getirilebileceği de ifade ediliyor.

DEMİREL OLAYI DOĞRULADI

Başbakan Süleyman Demirel, İçişleri Bakanının istifasını doğruladı. Demirel İçişleri Bakanı Dr. Mustafa Gülcügil'in istifa edip etmediğini soran basın mensuplarına "doğrudur" dedi. Bu arada Başbakanlık Basın Müşavirliğinden yapılan açıklamaya göre, Başbakan Süleyman Demirel İçişleri Bakanı Dr. Mustafa Gülcügil'in istifasını kabul etti ve hizmetlerinden dolayı kendisine teşekkürlerini bildirdi. İçişleri Bakanlığına yeni bir atama yapılıncaya kadar, Ankara Milletvekili ve Devlet Bakanı Orhan Eren, bu bakanlığa vekalet edecek. Durum Cumhurbaşkanlığına da bildirildi.

Ecevit...

(Baştarafı 1. sayfada)

yapılmadığını kaydetti. Ecevit bu konularda ciddi araştırmalar yapmayan hükümetin olayların nedenini 6 yıl önceki affa bağlamasını da eleştirdi.

Ecevit bu durumdan çıkış yolunun öteden beri tekrarladıkları "onarım hükümeti" formülü olduğunu söylerken, bir soru üzerine de onarım hükümetinde ancak bu onarıma gerçek katkıda bulunabileceklerin yer alacağını, MHP'nin ise giremeyeceğini belirtti.

Bülent Ecevit, Genelkurmay Başkanının açıklamasının son derece açık olduğunu, bu konuda yorum yapmaya gerek olmadığını bir soru üzerine belirtti.

Ana muhalefet partisi Genel Başkanı, Çağlayangil'in, Demirel'le kendisini görüştüreceği yolundaki teklifini aldığını, memnuniyetle kabul ettiğini, ancak görüşmenin konusu hakkında bilgisi olmadığını da söyledi.

Demirel...

(Baştarafı 1. sayfada)

Demirel, Senato Başkan Vekili Mehmet Ünaldı ve Millet Meclisi Başkanı Cahit Karakaş'a gönderdiği mektupta da aynı istekleri tekrarladı. Demirel, 12 Haziranda hükümet adına Köksal Toptan tarafından gönderilen mektubun içeriğini tekrarladı. Demirel, "Bu hususlarda bir işbirliği yapılması ihtiyaç haline gelmiştir. Birlik ve beraberlik içerisinde hareketin müşahhas örneğini verecek olan bu çalışmalar çok partili demokratik rejime ve Parlamentomuza güç ve itibar kazandıracaktır" dedi.

ÇAĞLAYANGİL ECEVİT VE DEMİREL'İ TEKRAR BİRARAYA GETİRİYOR

Cumhurbaşkanı Vekili İhsan Sabri Çağlayangil, Başbakan Süleyman Demirel ve ana muhalefet partisi Genel Başkanı Bülent Ecevit'i perşembe günü saat 20'de Çankaya Köşkünde birlikte kabul ediyor. Görüşmenin amacı ülkenin içinde bulunduğu koşullarda iki büyük partinin daha yakın işbirliğini sağlamak ve bu konuda görüş alışverişinde bulunmak.

Ankara'da sahur davulu çalan gece bekçisini öldürdüler

Adana ve Antalya'daki kuyumcu soygunlarında 20 milyonluk altın çalındı

- Trabzon'da faşistlerin bombaladığı kahvede yaralanan yurttaş hastanede öldü. Faşistler şehirde bir de öğretmeni öldürdüler. Vakfıkebir'de de bir kişi öldürüldü.
- Kayseri, Batman, Gaziantep, Kırıkkale ve Pervari'de meydana gelen olaylarda ise 9 kişi öldü.

HABER MERKEZİ

ADANA ve Antalya'daki 3 kuyumcu soygununda toplam 20 milyon liralık altın çalındı. Adana'da birbirine bitişik olan iki kuyumcu dükkanından 13 milyon liralık altın gaspeden soyguncular 9 kiloyu bulan mücevheratı torbalara doldurarak kaçtılar. Antalya'da ise çalıntı bir oto ile kuyumcu dükkanına gelen soyguncular 7 milyon lirayı çalarak kactılar.

OLAY NASIL OLDU?

Sabah saat 8.30 sıralarında Nurettin Narin ve Kemal Büyükbayram'ın yanyana olan dükkanlarına ikişer kişi girdi ve altın yüzük alacaklarını bildirdi. Kuyumcular altın yüzük çıkarırlarken soyguncular tabancalarla dükkan sahiplerini tehdit ettiler ve yere yatırdılar. Daha sonra vitrin ve tezgahın içinde bulunan yaklaşık 13 milyon liralık 9 kilo altını torbalara dolduran soyguncular kaçtılar. Olay üzerine güvenlik kuvvetleri çevrede seri operasyonlara başladı.

ANTALYA'DAKİ SOYGUN

Öte yandan Antalya Ayakkabıcılar Caddesinde Yılmaz Büyükduman'a ait kuyumcu dükkanına gelen soyguncular dükkan sahibini silahla etkisiz duruma getirdi ve kasa ile vitrinde bulunan 7 milyon liralık altını çaldılar. Polisin yaptığı arama sonucunda soyguncuların çaldığı oto Güllük Caddesi üzerinde terkedilmiş olarak bulundu. Olayla ilgili soruşturma sürdürülüyor.

AKTEPE'DE SAHUR DAVULU ÇALAN BİR GECE BEKÇİSİ ÖLDÜRÜLDÜ

Ankara'nın Aktepe semtindeki Köşk Mahallesi Ulusoy Sokaktaki bir ev önünde yaralı olarak bulunan Hassas Bölgeler Müdürlüğünde görevli gece bekçisi Sami Sayılan hastaneye kaldırılırken yolda öldü. Sahur davulu çalmakta olan bekçinin 26 yaşında olduğu öğrenildi. Yetkililer bekçi Sayılgan'ın gece duvarlara yazı yazmak isteyen bir grup tarafından tabancayla vurulduğunun sanıldığını belirttiler.

KIRKKONAKLAR'DA BİR EGO İŞÇİSİNE MİNİBÜSTEN ATEŞ EDİLDİ

Ankara Kırkkonaklar semtinde önceki gün akşam saatlerinde 18 AF 495 plakalı minibüsten açılan ateş sonucu EGO işçisi Ali Rıza Köksal ağır yaralandı. Durumunun ciddi olduğu bildirilen Köksal, hastaneye kaldırıldı. Olay sırasında kaza kurşunuyla yaralanan Kazım Dursun adlı yurttaş da SSK Hastanesinde tedavi altına alındı.

Olaydan bir süre sonra minibüsün sahipleri olan İsmail Araç, Şükrü Araç ve Dursun Araç Numune Hastanesinde tedavi altına alındılar. Minibüs sahipleri olaydan sonra yolları kesilerek dövüldüklerini söylediler.

ETİMESGUT'TAKİ ÇATIŞMADA 3 KİŞİ YARALANDI

Önceki gece saat 21.00 sıralarında Etimesgut'ta meydana gelen çatışmaya müdahale eden Emniyet gece bekçisi Muammer Yücel Türker, tabanca kurşunuyla yaralandı. Olayda Şahin Işık tabanca kurşunu, İsa Çakır da saçmayla yaralandılar. Yapılan aramalar sonucu 41 kişi gözaltına alınırken 1 tabanca ile üç av tüfeği ele geçirildi.

TRABZON'DA FAŞİSTLERİN BOMBALADIĞI KAHVEDE YARALANAN YURTTAŞ ÖLDÜ

Trabzon'da bir hafta önce Ramazanda oruç tutmadıkları için faşistler tarafından bombalanan kahvede ölen yurttaşların sayısı, hastanede tedavi edilen Mustafa Kaplan'ın da ölmesiyle ikiye yükseldi. Daha önce de aynı olayda Ahmet Çakmak adlı yurttaşın öldüğünü belirten yetkililer soruşturmanın sürdürüldüğünü söylediler.

Trabzon'un Yomra ilçesinde Efraim Elvan adlı bir öğretmen yolda giderken MHP'li faşistlerin saldırısına uğradı. Saldırıda ağır yaralanan öğretmen hastaneye kaldırılamadan olay yerinde öldü.

VAKFIKEBİR'DE BİR KİŞİ ÖLDÜRÜLDÜ

Trabzon'un Vakfıkebir ilçesinin Yaylacık köyünde Alaattin Çakar, Avni Karagöl, Nedim Bahadır, Orhan Koros ve Zeki Kara adlı kişiler arasında çıkan tartışmanın daha sonra silahlı çatışmaya dönüşmesi sonucu meydana gelen olayda Alaattin Çakar olay yerinde öldü. Avni Karagöl ve Nedim Bahadır adlı kişiler ise yaralı olarak Trabzon Numune Hastanesine kaldırıldılar. Yetkililer soruşturmanın sürdürüldüğünü belirttiler.

KAYSERİ'DE BİR ÖĞRENCİ ÖLDÜRÜLDÜ

Kayseri'nin Fevzi Çakmak Mahallesinde bir süre önce saldırıya uğrayan Akşam Ticaret Lisesi öğrencisi İbrahim Nalbantoğlu tedavi edildiği Tıp Fakültesi Hastanesinde öldü. Saldırı olayıyla ilgili olarak polisin bazı kişileri gözaltına aldığı öğrenildi.

BATMAN'DA MHP'Lİ BELEDİYE ENCÜMEN ÜYESİ ÖLDÜRÜLDÜ

Siirt'in Batman ilçesinde önceki akşam evine gitmekte olan MHP'li Belediye Encümen üyesi Halil Kaya saldırganların açtığı ateş sonucu öldü. Yetkililer katillerin yakalanması için çalışmaların sürdürüldüğünü belirttiler.

VEZİRKÖPRÜ'DE POLİSİ ÖLDÜREN KOMANDOLAR YAKALANDI

Samsun'un Vezirköprü ilçesinde bir süre önce Erdoğan Temizaltın'ı öldüren katil zanlısı Osman Tanrıverdi ve Yusuf Gül isimli komandolar yakalandı. Zanlılar ilk sorgularından sonra tutuklandılar.

GAZİANTEP'TE BİR İŞÇİ ÖLDÜRÜLDÜ

Gaziantep İstasyon Caddesinde Abdurrahman Keleş adlı bir işçi tabancayla kurşun yağmuruna tutularak öldürüldü. İlgililer işçinin AP yanlısı olduğunu ve Güneydoğu Tarım Satış Kooperatifleri Birliğinde çalıştığını belirttiler.

KIRIKKALE'DE BİR KİŞİ ÖLDÜ

Ankara'nın Kırıkkale ilçesinin Yeni Mahalle semtinde önceki gece iki grup arasında çıkan çatışmada sol görüşlü olduğu bildirilen Adem Gürler öldürüldü. Gürler'in Gima Mağazasının soyulması olayına da karıştığını söyleyen yetkililer, ilçede sıkı güvenlik önlemleri alındığını belirttiler.

PERVARİ'DE İKİ AİLE ARASINDA ÇIKAN ÇATIŞMADA 5 KİŞİ ÖLDÜ

Siirt'in Pervari ilçesinin Kızek köyünde iki aile arasında arazi sulamak yüzünden çıkan silahlı çatışmada 5 kişi öldü, 3 kişi de yaralandı. Aka ve Akay aileleri arasında çıkan çatışmanın güçlükle önlenebildiğini belirten yetkililer 15 kişinin gözaltına alındığını söylediler.

BAKIRKÖY'DEKİ FAŞİST SALDIRIDA BİR KİŞİ YARALANDI

Bakırköy Parseller Yıldıztepe Mahallesinde önceki gün öğle saatlerinde Yüksel adlı MHP'li bir komandonun saldırısına uğrayan Metin Uğurlu adlı kişi ağır yaralandı. Yaralıyı hastaneye kaldıran Mazlum Zengin adlı kişinin evi ise daha sonra Bakırköy Jandarma Karakoluna bağlı jandarmalarca arandı. Mazlum Zengin evinde 3 adet askeri parka bulunduğu gerekçesiyle gözaltına alındı. Bu arada mahalle sakinleri Yüksel adlı MHP'linin daha önce de birçok yaralama, tehdit ve gasp olaylarına karıştığını belirttiler.

OLEYİS, ÜYESİNİN ÖLDÜRÜLMESİNİ KINADI

DİSK'e bağlı Oleyis Sendikası, İstanbul Sheraton Otelinde çalışan üyeleri Okaycan Beyangül'ün 18 Temmuz günü akşamı Eyüp'te evinin önünde faşistler tarafından öldürülmesini kınadı. Açıklamada işçi sınıfının ve yoksul halkın önüne dikilen engellerin teker teker aşılacağı ve faşist eşkiyalara gereken dersin verileceği belirtildi.

HİLVAN'DA MİRAS YÜZÜNDEN ÇIKAN ÇATIŞMADA 14 KİŞİ ÖLDÜ

Urfa'nın Hilvan İlçesine bağlı Yakınyurt köyünde 14 kişinin ölümü ile sonuçlanan çatışmanın aynı aile içinde miras meselesi yüzünden çıktığı belirlendi. Urfa Valisi Akın Gönen çatışmada ölenlerin dördünün çocuk olduğunu, 3 kişinin de olayda ağır yaralandığını belirtti. Vali Gönen, çözüme ulaştırılamayan miras meselesi yüzünden 2 yıl önce de 8 kişinin öldürüldüğünü söyledi. Güvenlik kuvvetlerinin olay üzerine geniş çaplı aramalar yaptıkları, soruşturmanın sürdürüldüğü öğrenildi.

Millet Meclisi Başkanlık Divanı temaslar için Karakaş'a yetki verdi

ANKARA (ÖZEL)

DÜN sabah terör konusundaki genel görüşme için toplanan Millet Meclisi Başkanlık Divanı, bu konuda siyasi parti liderleriyle temas etmek ve genel görüşme için özel gündemi tespit etmek üzere Millet Meclisi Başkanı Cahit Karakaş'a yetki verildi.

Millet Meclisi Başkanlık Divanının Erim ve Köksaloğlu'nun öldürülmesi ve parlamenterlere yönelen saldırılar konusunda bir açıklama yapacağı öğrenildi.

Divan toplantısının sona ermesinden sonra Millet Meclisi Danışma Kurulu toplandı. Toplantıda, Gülcügil hakkında gensoru ve terör konusunda genel görüşme üzerine görüşmeler yapıldığı bildirildi.

Danıştay Yüksek Mahkemesi, İstanbul İTİA'ya bağlı Tıp Fakültesinin kuruluşunu iptal etti

İSTANBUL (ÖZEL)

DANIŞTAY Yüksek Mahkemesi, İstanbul İktisadi Ticari İlimler Akademisi (İİTİA) Tıp Fakültesinin kuruluşunu iptal etti.

İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi ve üniversite Rektörlüğü bir süre önce, "Akademilerin Tıp Fakültesi kuramayacağı" konusunda Danıştay davası açmışlardı. Dava, "yürütmeyi durdurma" şeklindeki bir ara karardan sonra 'İİTİA'ya bağlı Tıp Fakültesinin iptali" şeklinde verilen kararla sonuçlandı. Danıştay 8. Dairesinin vermiş olduğu bu iptal kararının taraflara tebliğ edildiği öğrenildi.

Gazetemiz ile TGS arasında toplusözleşme görüşmeleri başladı

İSTANBUL(ÖZEL)

21 Temmuz günü Türkiye Gazeteciler Sendikası ile gazetemiz arasında toplu iş görüşmelerine başlandı. Oturumda taraflar birbirlerine yetki belgelerini sundular. Sendika toplusözleşme teklifini gazetemiz yetkililerine verdi. Toplu görüşmelere 6 Ağustos tarihinde devam edilecek.

Karapınar'da gözaltına alınanlara işkence yapılıyor

ANKARA (ÖZEL)

DİKMEN Karapınar Mahallesinde MHP saldırılarına maruz kaldıktan sonra bir de gözaltına alınanlara işkence yapılıyor. Ali Kahraman ve İbrahim Gürlevik'ten sonra Fevzi Tam adındaki bir devrimci işçiye de işkence yapıldı. İkinci Şubeden çıkarken onu gören yakınları Fevzi Tam'ın çok halsiz olduğunu, dayak ve işkenceye maruz kaldığını söylediler. Yakınları Fevzi Tam'ın Adli Tıbba sevki için savcılığa başvurdular.

Otomobil-İş'le...

(Baştarafı 1. sayfada)

kın süredir uygulanan grevler de sona erdi.

İmzalanan toplusözleşme ile ilgili olarak geniş açıklamanın daha sonra yapılacağı belirtildi.

Halen greve çıkmayan ancak sözleşme görüşmelerinin sürdürüldüğü diğer işyerlerini de kapsayan anlaşmaya göre şu haklar kabul edildi:

Saat ücretlerine birinci yıl 18 TL artı yüzde 50, ikinci yıl yüzde 40 artı 10 TL zam yapıldı. İkramiyeler 6'ya çıkarıldı. Diğer sosyal hakların ise 38-42 bin lira arasında değiştiği belirtiliyor.

«Leylekler Uçarken» filminin düşündürdükleri

15 Temmuz Salı akşamı televizyonda "Leylekler Uçarken" adlı bir Sovyet filmi izledik. Film 1957 yapımı, 1958 Cannes Film Şenliğinde "En İyi Film" ödülünü almış.

Konusu kısaca şöyle: Veronika ile Boris nişanlı iki gençtir ve yakında evlenmeyi düşünmektedirler. Bu sırada 2. Dünya Savaşı başlar. Boris askere alınır. Almanların bir hava saldırısı sırasında Veronika'nın evi bombalanıp ailesi yokolunca Veronika nişanlısı Boris'in ailesinin evine taşınır. Boris'in babası askeri bir doktor olup güngörmüş bir insandır. Veronika'yı içtenlikle kabullenir. Boris'in yeğeni Mark da aynı evde yaşamaktadır. Mark, Veronika'ya karşı ilgi duymaya başlar. Ancak Veronika Mark'ın bu ilgisini karşılıksız bırakır. Bir gece Mark Veronika'ya tecavüz eder. Sonuçta Veronika Mark'la evlenmek zorunda kalır. Ancak Veronika Boris'i unutmamıştır, onun gelmesini beklemektedir. Bu arada Boris'in babası görevle Sibirya'da bir kente gönderilir. Veronika burada gönüllü hemşire olarak çalışır. Boris'in cephede öldüğü haberini alan Veronika buna inanmak istemez bir türlü. Derken savaş biter ve askerler geri dönmeye başlarlar. Veronika hâlâ umutla Boris'i bekler ama o gelmeyecektir.

Sovyetler Birliği'nde Stalin'in 1953'te ölmesi ve Kruşçev'in Parti Genel Sekreteri olmasıyla siyasi alanda devrimci çizginin yerini revizyonist bir çizgi almıştı. Öte yandan sanat alanında da alabildiğine bir liberalizm ortamı egemen olmuş, sanat yapıtlarında dünyaya bakış birdenbire değişmeye başlamıştı. İşte "Leylekler Uçarken" filmi, bu revizyonist çizginin sanat alanına yansımasını ortaya koyan bir örnek.

Filmde sürekli olarak savaşın kötü bir şey olduğu, gereksizliği temaları işlenmiş. Genel anlamda savaş hoş bir olay olmayabilir ama bu filmde konu edilen savaş haklı bir zeminde. Hitler orduları Stalingrad önlerine kadar dayanmış. Faşist saldırıya karşı bir yurt savunması söz konusu.

Sovyet halkının faşizme, istilacılara karşı mücadelesi direnişi hiç yansıtılmamış filmde. Bu mücadelenin haklılığı, kitlelerin yurt savunmasına inanç ve azimle katılması gerçeği hiç işlenmemiş. Bazı Amerikan filmlerinde olduğu gibi yalnızca genel ve soyut anlamda savaşa karşı çıkılmış. Oysa savaşa karşı bir tema taşıyan birçok Amerikan filminin dahi "Leylekler Uçarken"den ve benzeri başka Sovyet filmlerinden daha ilerici bir öz taşıdığı söylenebilir. Çünkü bu tür Amerikan filmlerinde sonuçta ABD'nin sürdürdüğü emperyalist savaşa karşı çıkılmaktadır.

Değinmek istediğimiz diğer bir noktaa da Boris'in . yeğeni Mark'ın kişiliği. Mark, savaştan korkan, kendi çıkarlarını düşünen birisi. Filmin sonlarına doğru savaştan kaçmak için Boris'in askeri doktor olan babasının nüfuzundan yararlanarak askere gitmekten kurtulduğunu izliyoruz. Hem de bu durumdan Boris'in babasının haberi yok. Öte yandan Mark'ın yeğeninin nişanlısı üzerinde beslediği düşünceler ve ona tecavüz edip kendisiyle evlenmek zorunda bırakması olayı da oldukça ibret verici. Mark'ın kişiliğinde yoz bir ahlak anlayışı yansıtılmış.

Filmden bir sahne

Bu tür olaylar gerçek yaşamda yok muydu? Bir ülkede tüm yurttaşların tornadan çıkmış gibi aynı duygulara ve davranışlara sahip olması beklenemeyeceğinden vardı kuşkusuz. Sıvyetler Birliği'nde 2. Dünya Savaşı sırasında korkaklar, askerden kaçanlar, savaş çıkarcıları, yoz insanlar vardı pek tabii. Ama devrimci sanatın amacı, kitlelere hele doğrudan doğruya siyasi önemi olan bir olay ele alındığında, iyiyi, güzeli, doğruyu ağırlıklı olarak göstermek değil midir? Bu film ele alındığında da, yurtsever, anti-faşist, anti-emperyalist fikirleri götürmek olmamalı mıdır?

"Leylekler Uçarken" şiirli, akıcı, seyrettiren bir sinema diline sahip, Ama değindiğimiz konularda seyirciye hiç bir şey vermiyor. Seyirci, işçilerin, köylülerin, aydınların, Komünist Partinin, halkın, yurduna saldıranlara karşı nasıl amansız bir mücadele verdiğini sezemiyor dahi. Tersine sanki yitirilen, başarısız ve haksız bir savaşın eleştirisi yapılıyor! Sonuçta yurdunu savunma, direnmek için cepheye gitme kötüleniyor, seyirciye bir yılgınlık duygusu aşılınmaya çalışılıyor.

15 Temmuz akşamı revizyonizmin, sanatı da kendi doğrultusunda nasıl kullandığını izledik kısacası. Bugünkü hükümete faşist diye saldıran Sovyet yanlılarının ise aynı hükümetin TV'sinde bu Sovyet filminin nasıl ve neden gösterildiğini düşünebilmelerini isterdik.

Edebiyatta romantizm (2)

Gülseli İnal

Gerçekten romantizm Fransa'dan önce Almanya'da doğmuş ve Goethe'nin ölümüne dek sürmüştür. Romantizmin klasik edebiyata asıl savaş açtığı yer ise Fransa'dır. Romantizm İngiltere'de yine bir anlamda sönük kalmış, ancak İngiliz edebiyatına Byron, Shelley, Keats gibi ünlü ozanları hediye etmiştir. Romantizmin bir kaynağının da Ortaçağın ünlü trajedi yazarı Shakespeare olduğu belirtilir.

Ünlü romantikler Alfred de Vigny, Lamartine ve Hugo'nun çevresinde toplandıkları edebiyat dergisi iki yıl içinde kapanınca, ozanlar, yazarlar bağımsız ürün vermeye yönelirler. Derginin kapanması ise onları zayıflatacağı yerde daha da güçlendirir. Bu sıralarda Fransa'ya gelen bir İngiliz tiyatro grubu Shakespeare'in trajedilerini oynamaktadır. Romantiklerin çoğu bu ünlü trajedi yazarının oyunlarını izledikçe yeni bir ruha kavuştuklarını ve Shakespeare'in izinde olmanın onları daha da yücelteceğine inanarak yapıtlar vermeye başlarlar. Genç bir romantik olan Berlioz şöyle diyecektir trajedileri izledikten sonra: "Harabeler, alevler, kan ve gözyaşları! Beynimin içinde dört dönüyor... Shakespeare... Shakespeare, nerede o? Neredesin, yoksa göklerde olan sen misin? Sanatçı ruhları için gerçek yaratıcı sensin; bizi sinene al, babamız ol, bizi kucakla".

Hiç kuşkusuz romantizmi hazırlayan etkenler Fransız büyük burjuva devrimi ve onun yazarlarıdır. Ön romantikler ve romantik akımı hazırlayanlar arasında J.J. Rousseau, Chateaubriand ve Mm. de Stael vardır. Bu yazarlar önce klasik biçimde ruhu ifade etmek istemişlerdir. Bu karışımı başarmak ise o denli kolay bir iş değildir. Rousseau gibi bir yazarın üstün yeteneği gereklidir bu iş için.

Ön romantiklerden sonra gelen Lamartine, Alfred ve Vigny, Victor Hugo, George Sand ve Alfred de Musset klasik biçimi yenerek yeni anlayış ve ruhla edebiyata yeni bir biçim getirmişlerdir. Dikkati çeken önemli bir nokta da Madam de Stael ve George Sand gibi iki ünlü Fransız kadın yazarının romantizm akımının içinde yer almasıdır.

Romantizm, felsefi plandaki kaynağını Hegel'in görüşlerinde bulur.

Hegel şunları diyor romantizm için: "Güzellik ideası kendini mutlak ve sınırsız bir tin olarak kavradığı zaman, dış dünyanın formlarında gerçekleşemeyeceğini sezer. Tin olarak gerçek bütünlüğü ancak iç bilinç dünyasında bulur. Klasik sanatın temelini oluşturan bütünlüğü de parçalar. İşte böylece romantik formlar oluşur. Kendi içinde sığınacak bir yer bulmak üzere dış dünyayı terk etmektir bu."

Romantizmin doğduğu zaman aralığına bakarsak Fransız burjuva devrimleri otuz yıl geride kalmıştır. Ancak etkileri toplumda sürmüş Avrupa toplumu yeni bir üretim biçiminin eşiğine gelmiştir. O da kapitalizmdir. Bazı yazarlar ve eleştirmenlere göre romantizmi doğuran maddi temellerin başlıcası Fransız Devrimidir.

Ernst Fischer'e göre romantizm kendi içinde büyük bir devrim olmakla birlikte başlamakta olan kapitalizmin güdümünde giden bir akımdır. Her ne kadar kapitalist sisteme karşı bir ayaklanma gibi görünüyorsa da yine de onun eşliğinde yürümektedir ve özde hiç bir çelişkiye düşmemektedir. Şöyle diyor Fischer "Romantizmin belirli birtakım özellikleri vardı; sanatçının kendini özdeş göremediği bir dünyadaki iç tedirginliği, yeni bir toplumsal birlik özlemi doğuran güvensizlik ve ayrı kalmışlık duygusu, halk efsaneleriyle ilgilenme ve bireyin kayıtsız şartsız eşsizliği". "Düş kırıklığının yanı sıra bir de soğukluk teması ve ıssız yabancı bir dünya duygusu çıktı ortaya. İlk olarak romantizmle beliren bu özellik, daha sonra hiç kaybolmadı. Tersine kapitalist düzenin gelişmesi boyunca hayatın artan yabancılaşması içinde kendini her gün biraz daha çok duyurur oldu. Bu soğuklukla birlikte sıcaklılığa ve güvenliğe, hayalimizde ana karnına benzer bir yere dönme özlemi baş gösterdi".

Daha sonraları ise realizm (gerçekçilik) akımının öncülerinden Gustave Flaubert, ünlü romanı "Madame Bovary" ile romantizme amansız bir savaş açacak ve onu tümden reddedecektir. Gerçekte ise ne romantizm ne de realizm saf, katıksız olarak yaşamış, tam tersine edebiyatta tüm akımlar birbirini beslemiştir. Edebiyatta 19. yüzyılın ikinci yarısında ortaya çıkan realizm akımını da gelecek yazılarımızda ele alacağız.

Türkiyemden selam

Toprağında ağacım
Dalında çiçek
Biz çiçekler değil miyiz
Bahar gelip
Tan atanda
Ak-kızıl meyvelere düşecek

Mavzerine sürülü
Deli dolu mermiyim
Fayrap deyip fırladık mı namludan
Kör karanlık kalmaz dağlarımız
Ve ana kucağı gibi sarar
Sarar sarmalar toprağımızı
Şavkıyan ışığımız

Bağımsızlık cephesinden
Yüreğine yürüyen bir damla kanım
Bizler değil miyiz Afganlım
Bir yatağa doluşup
Irmak ırmak
Çağıl, çağıl
Bir denize akışan

Göğsüm haritadır yurdumun
Sınırları damarlarımla örtük
Yar olmaz kurduna, çakalına
Selam olsun Türkiyemden
Selam dövüşen Afganlıma

Cafer Tiryaki
(İstanbul)

KELEPÇENIN DEMIRI

Seni kapılara menteşe yapacağım
Gör neymiş ayrılık
Ve tat kıvancını
Hasret kavuşturmanın

Seni musluk yapacağım
İşçi semtinde bir çeşmeye
Kavruk dudaklarına
Kana kana serinlik sunacaksın
İşçi çocuklarının
Gör neymiş sevilmek

Seni demirin ergidiği
Bir pota yapacağım
Gör neymiş yanmak

Sizi bir gün
Bu tutukluluktan kurtarıp
Kazma kürek yapacağım
Görün neymiş yaşamak

Sıddık Ertürk

Çayır biçme zamanı

Gün vurur
Çekiçler örs üzerinde gün vurur
Karşı kayalarda bilenir tırpanların hıncı
Karşı kayalarda başlar cenk
* * *
Bir taş atımı yerde çiğlerin yalazı
Şimdi gerilla bıçağıdır tırpanlar
Ve hıncı çayırlara büyümüş ırgatlar
Umutlar boylu boyunca rayena
Pusmuş kumul kumul ot yığınları
* * *
Çığlık çığlığa bir kuş havalanır
yerinden
Çığlık çığlığa
Eyvah der anam
Sabahın onbiri
Dönmeye başladı tepemde kargalar

Vakt erişti ikindi oldu zaman
Ve yere yattı duman
Yaşayamadığım çocukluğumun
kuvveti kollarımda
Her teki beşyüz okkalık adam
Zal Rüstem gözlerimde kazıklar
Aha çaktım yere kızılağaç doruklarını
* * *
Boşalacak üstümüze parmaklarım
Orağımın ucunda çayırlar
Ve ezgileri anamın
Yere yatmış dumandan
* * *
Anamın ezgilerine dayanamam

Tuncer Gönen-1975
(İzmir)

Bir sigara içimi zaman

Kahırlı bir koca çınar bacılar
Yüreğine yüreğine boy atmış
Seviler bir ustura ağzında sıfır
Gözler köz köz olmuş,
Yumruk sıkılı.
Yamaç çakır dikeni kirve
Yaksan yüreklerde on üç tandır
ısınır
Yavruların yüzlerinde şark çıbanı
göğerir Gül yerine
Bebeler trahoma açarlar gözlerini
Candarmi sınır boylarında-geceleri-
yapar talimini
Gözdağı, dikenli tellerin
yanıbaşında pusuda
Mavizerler bağdaş kurmuş son
kurşunu sıkmaya
"Elbistanlı Haydar" derler bir yiğit
Cilvegözü sınırında beş mavizer
kurşunuyla yan yatmış
Bir kızgın sustalı-bıçak ağzında
yarası
Ne hekim, ne sıla, ne bir dost eli
Üstelik bebeleri düşmüş usuna
Bebeler
Yüzlerine iğne ucu yeşil düşmüş
bebeler.
Gül fidanları istemiyordu
"Elbistanlı Haydar"
Zengin gömütler yoktu imgesinde
Puştça vurulduğu bir yana
(Ne de olsa kahrı çekilirdi yaşamın)
Buza kesmeden gecenin ayazında
Yeterki bir sigara içimi zamanda
Son türküsünü bitirebilse.

Tuncer Gönen-1975
(İzmir)

Kama

Oyyy aney...
Acıların her rengini kuşandın
Anadolumda
Kıraç toprağıma tohum oldun
Filiz sürdün küçücük usumda
yıllar yılı
Gövde oldun, yaprak oldun,
dal oldun
Örende oldun, dürttün gerçeğe
yeşil gözlerimi
Gem oldun kalemime
Acılara kişnedi ozanca şiirlerim
Olanda seher vakti bir sabah
çıkmazında
Oyyy aney oy!...

Oyyy babo...
Dizinde dermanın tarlanda sabanın
Turfanda umudun olayım, ek beni
Dönersem yeminimden ne bir ay,
ne bir sene
Çıkarsa kalemimden senin ateşin
Çukurovamın çakırdikeni olayım
yak beni
Tutuşmazsa yürekler senin kadında
Yırtılmazsa dişinle, tırnağınla bu
karanlığı zarı
Elime kama, yoluma ışık ol
Oyyy babo oy...

Hilmi Harmanoğlu
(Ceyhan)

TOKAT'TA

Bir çocuğun ciğerini söküp rakı ile yedi faşistler
Öğretmenin kol ve bacağını koparttılar dinamitle
İlkokul çocuklarına bomba atıp uludular itler gibi
Bir köylüyü bağladılar, benzin döküp yaktılar
Sinemayı yaktılar, saldırdılar dükkan evlere
Avukat katledildi
Kahve tarandı üç ölü çok yaralı
Üç ölüden bir terzi çırağı elinde ekmek
Kızıl kanlı ekmekte kurşun delikleri

Yürüdü yaşlı, genç, işçi, köylü, ana, babalar
Balyoz, kazma, balta, yabalarla
Bayrağa sarılı üç tabutla Tokat'da

Salim Laledağı (Tokat)

17.9.1979 (7)

Önemli olan sanatçının her koşulda bir şeyler ortaya koyabilecek güçte, yetenekte olmasıdır

Keşke ben de onlar gibi kazanabilsem, benim gibi niceleri de kazanabilse! Neden onların sofralarındaki yiyecekleri hesap etmiyorlar da Orhan Kemal'in istakozunu mesele yapıyorlar? Boş ver... Önemli olan sanatçının her koşulda bir şeyler ortaya koyabilecek güçte , yetenekte olmasıdır, gerisi palavradır, lafı güzaftır. Yok onu yemiş de bunu yememiş... Dedikodu aşılmadıkça terlenip toparlanmak, insanlaşmak mümkün değildir. Bir vakitler Çetin Altan'ın viski içmesine de takmışlardı kafayı... Parası varsa elbet içecektir. Bulduğumda ben de içerim... Toplumculuk sefaleti değil refahı bölüşmektir."

"Kızma Muzaaffer!.. dedi Sait Maden.

"Bazı durumlarda kızmak ve konuşmak gerekir" dedim.

Şehir lokantası tenhaydı. Sait Maden, duvar dibindeki, bir gün Sabahattin Kudret Aksal, Turan Oflazoğlu, Güngör Dilmen'le oturduğumuz masaya yöneldi, Ümit Yaşar'a dönerek, "Bizim masamız burası" dedi. Ellerimizi yıkadık, gazete kağıdıyla kuruladık. Sait Maden'le Ümit Yaşar bir sürü yemeğin sergilendiği ve beyaz külahlı yaşlı aşçıların tabaklara dolu kepçeleri boşalttıkları üstü açık mutfağa gittiler.

Ben oturdum ve başımı duvara dayadım. Yorgundum. Vücudumda soğuk algınlığına benzer kırıklıklar vardı. Dün akşam, "Terleyen Duvarlar" adlı kitabıyla hapishane yaşantısından kesitler veren, ilginç tipler çizen A. Rahim Balcıoğlu, eşi Süheyla hanım ve eski arkadaşım, 1963 yılından beri yazdığı hikayeleri kıvamını bulmadığı gerekçesiyle yayımlamayan , demlendirdikçe demlendiren Abdullah Turgay, bizdeydi. Aniden bastıran ve sağnak halinde yağan yağmurun kiremitlerdeki tıpırtışını, hırçın rüzgarın ağaçlarla camları kırbaçlamasını dinleyerek rakılarımızı içiyor, konuşuyorduk. Belki de bir milyon gerçeğin, karnından doğan, etinden kopartılan sözcüğü; dünyanın varoluşundan bu yana doğanın, insanın ve insanın el sürdüğü her şeyden çıkardığı bütün sesleri oburca yutan boşluğun ağzına atmıştık. Çok azı, kök salacak nitelikteki sözcük, geçmişin biriktirdiği malzemeyle zenginleşmiş, belleklerimizde gövdelerini filizlendirecek toprak bulmuştu.

A.Rahim Balcıoğlu'nun (Filozof) dediği Abdullah Turgay, kişiliğinin damgasını vurduğu üslubuyla yüksek düzeydeki evrensel sorunlara yaklaşıyor, o sorunların bireysel ve toplumsal hayatımızdaki etkilerini, işlerliğini belirtiyordu. Ekonomik, sosyal, siyasal hataların bizleri sürüklediği durumlardaki debelenmelerimizi sergiliyordu geniş bilgisiyle. Bizden önceki kuşakları mahvedip yücelten tecrübeli rastlantıların varlıklarımıza sızdırdığı ve serüvenler tarihimize imzasını atan (ilk) lerin ömürlerimiz boyunca meydana getirdiği güzellikleri, boşlukları, sarsıntıları; önce tad veren başlangıçların atılımların, gizlerin en küçük bir sürçme sonucunda nasıl ilişkileri kesip biçen azgınlıklara dönüştüğünü anlatıyordu. Atalarımızın İmparatorluk zamanındaki birkaç gereksinimle tanımlanacak yaşantılarını düzene soksun diye icat ettikleri, ama Cumhuriyette değerini yitirdiği halde hâlâ yürürlükten kaldırılmayan ölçülerle bir durumu, bir tavrı yargılamaya yeltenenlerin karakterlerindeki özü arıyordu. Gözlemleri, saptamaları, betimlemeleriyle dışardaki olaylar, dramlar komediler gözlerimizin önüne seriliyordu.

Adı küçücük bir çevre tarafından bilinen bir sanatçıydı Abdullah Turgay...

A.Rahim Balcoğlu, duyguların dans ettiği sahneleri kolluyor, moraran, kızaran, alev ve ışık saçan sözcükleri, ağzından sarkan heyecan ipliklerinin ucunda kuklalar gibi oynatıyordu. Anlatımını beyitler, manzumeler, hamasi şiirlerle süslüyordu. Söylevci edasının vurduğu yeri tozutan bir görkemi vardı. Arada sırada ton değiştiren sesi genellikle yüksekti, gerilimliydi; yakınmayla, kıyasıya eleştirmekle, başkaldırmakla ve cezalandırmakla kalınlaşmış bir bağırma çınlatıyordu ortalığı. Konuşmuyordu da kuşatıldığı olaylardaki yorucu devinimlerin, davranışların buyruğundaki amansız bir kavgayı betimliyordu sanki. Uyuşmuş beyinlerle gevşemiş yürekleri ayaklandıran, dirilten bir kavgaydı ama. Kendisini ve çevresindekileri mutsuz kılan durumları üretenlere saldırıyor, alaşağı ediyordu. Toplumun soysuzlaşan katmanlarını o katmanlardaki dışları parlak içleri utançlı bireylerin manevi midelerini şişirdikleri yoz ahlakı acımasızca gözler önüne sererken, tarihteki büyük eylemlerle, onurlarla, korumayı beceremediğimiz değerle yüklü yaşantılardan örnekler veriyordu. Kimi vakit bir politikacı tavrı takınıyor, vatan mille arasındaki binlerce yıllık eski ama sağlam köprüden geçiyor, Fırat'tan su içirdiği rüzgar yeleli atını Altay'lara doğru dört nala koşturuyordu. Cengiz Han'a, Timurleng'e, Kaşgarlı Mahmut'a ve daha birçok ünlüye rastlıyordu. Onlarda evreni evren yapan kahramanlığı, gözüpekliği, övülesi saygıyı buluyor, esrikleşiyordu. Esrikleştikçe atını kamçılıyor, zamanların karanttığı ebedi geceleri nal kıvılcımlarıyla tutuşturuyor, ölüme terkedilmiş hayatları gösteriyordu. Pişmanlıklara, hüzünlere bulanıyordu. "O yücelerin torunları böyle cüce mi olacaktı?" diyor, yine bir hırsla ileriye atılıyordu. Altay'lardan geriye dönerken Anadolu'yu Türlere armağan eden kumandanlarla, Osman Bey'le, Orhan Gazi'yle, Fatih'le, Yavuz'la, Kanuni'yle el sıkışıyordu. Balkan topraklarına adem azmanı Yeniçeri ordusuyla dalıyor, mehter marşları ve savaşlarla inletiyordu. Yahya Kemal'e şiir söyletiyor, yengi üstüne yengi kazanıyordu. Gökyüzünden yıldızları, güneşi, ayı indiriyor, mızrağının sivrisinde taşıyordu.

Derken çağımızdaki Türk varlığının hikayesini anlatırken asabı bozuluyordu.

Geniş alınlı, pembe yüzlü, kır saçlı, atletik yapılıydı. Sinirliydi, alıngandı, tedirgindi. İnatçılığını, her saniye volkanlar gibi lav püskürten tutkularını duyurtan kemikli, sert çenesi ve ince dudaklı genişçe ağzıyla Roma'lı bir senatörü andırıyordu. Tartışırken yanakları allanır, terlerdi; siyah camlı gözlüklerinin arkasındaki çeşitli bakışların dumanlaşıp tuttuğu gözlerini açardı sonuna kadar. Kalp krizi ya da beyin kanaması geçirecek diye korkardık, "Sakin ol!" derdik. Serüvenlerini, tanıklıklarını öyle canlı, öyle inandırıcı bir dille iletirdi ki, dinleyenler hemen bulundukları yerle ilişkilerini keserler, o olayların, tanıklıkların içinde solumaya başlarlardı. Konuyu dallandırıp budaklandırırken ellerini, parmaklarını birbirine geçiriyor, cambazlık yaptırıyordu sihirbazlar gibi. Bilinen geometrik biçimleri yaya bırakan çok ayrı, çok ilginç ve henüz -tescil- edilmemiş, edilmeyecek hep kişiliğinin bir tanımı olarak kalacak biçimler yaratırdı. pagetini ölçüyle sallayan çalgı görevini verdiği sözcüklerden çıkarttığı harika bir müzikle ruhları erince kavuşturan usta bir orkestra şefiydi sanki...

Ayrıntıların dikkatli bir izleyicisiydi A. Rahim Balcıoğlu ve ayrıntılar ona göre hayat denen hazineden kişilerin varlıklarına serpiştirilmiş mücevherlerdi. Bu mücevherleri bir araya getirdi mi yaşadığının ve anlamının tadına varırdı. Sevinirdi. Saman altından su yürütenlerin düşmanıydı. Açıklığa, dürüstlüğe, mertliğe aşıktı ve onuru her şeyin üstündeydi

Coşkun akan bir ırmak, boyuna dalgalanan, çırpınan bir deniz; yüzyılımızda önemsiz şeyleri önemli sanan zavallılarla birlikte acı çekmeye mahkum edilmiş şövalyeli çağların bir sürgünüydü. Bu nedenle hep yaralı, hep isyan halindeydi.

Halil İbrahim Bahar'la yaptığı bir Kilyos yolculuğu cinlerini delirtmişti. Darıldığı Bahar'la fena halde tartışmışlardı.

"Tartışmaya dikkat etmek gerekir" dedim. "İyi ayarlayacaksın Duyguları karıştırmayacaksın işin içine, aklın bütün olanaklarını kullanacaksın ve kişiliği, özel hayatı parmağına dolamasına izin vermeyeceksin. İzin verdin mi karşındakine de saldırma olanağı tanırsın. Bu da daha başlangıçta dostluğu kemiren tohumlar eker varlığımıza. İlişkilerimizi zayıflatır, giderek yok eder."

"Doğrudur Muzo" dedi A.Rahim Balcıoğlu, "Yalnız tartışmaları sen-benin dışındaki alanlara kaydıramadık bir türlü. Düşüncelere, sorunlara yaklaştıramadık."

"Çabalayacağız, yılmayacağız Nitekim çabalayanların kazandıkları başarılar var" dedim.

"Bırak şimdi, sen bu hayattan bir şey anlıyor musun?" dedi.

"Elbet anlıyorum" dedim, "Bilinçlendiğimden beri anlıyorum. Tabak gibi ortada her şey. Nereden bakarsam bakayım, gürültü patırdıyla çalışan, çalışırken öğüten var eden dev mekanizmayı, -gövdeyi- organlarını görüyorum. Dünyayı sarsan olaylar, devrimler, uygarlıkların, zenginliği, ileri adımlar ve korkunç savaşlar, beynimde yumulmuş gibi duran akıl gözlerinin tamamını açtı. Hele memleketimizde on yıldır kaynakları iyice belirginleşen toplumsal karmaşa, ekonomik, sosyal, siyasi sorunlar... baskılar, savaşımlar, olumlu olumsuz atılımlar, maskelenen gerçekleri su üstüne çıkardı. İyiliklerin, güzelliklerin, erinçlerin, arkadaşlıkların etkinliklerini yitirmesi, korkunun gündeme getirilmesi, her an nedenli nedensiz ölümün beklenmesi ve güvensizlikler ve bireyciliğe sığınmaklar ve insanlarımızı sıcaklıkla kucaklayan geleneklerimizin silinmesi karşısında kollarımızın bağlı durması anlamamı derinleştirdi. Karamsarlığı, acıları, umut ve umutsuzlukları ve bu arada özelliklerinden sıyrılan boyunları bükük sevinçleri iyi tanıyorum şimdi."

"Ben onu kastetmemiştim Muzo" dedi A. Rahim Balcıoğlu. "Hayat bana anlamsız geliyor, kupkuru, tatsız geliyor. Saman gibi geliyor. Çocukluğumda, gençliğimde kurduğum hayaller gerçekleşmedi, gerçekleştiremedim. Fırsatların bazılarını yoksulluğumun yoksunlukları nedeniyle kullanamadım. Bazılarını da cahilliğimden, beceriksizliğimden ötürü yanlış kullandım, amaçlarıma hizmet ettiremedim. Boşlukların, sıkıntıların yoğunlaştığı, benliğimi tırnaklayıp kanattıkları yerdeyim. Bu yeri değiştirecek olanaklara dolanaklara sahip değilim. Umutlarım, amaçlarım, tükendi."

"Belki hayat bağların zayıfladı ama umutların, amaçların tükenmedi. Tükense ölürdün. Hepimiz kırgınız, hepimiz küskünüz. Hangimiz aradığını buldu, istediğine kavuştu? Eğer vur patlasın çal oynasın toplumunun bir üyesi olsaydın, binbir isteği zahmetsiz elde edebilseydin, dilediğini dilediğin anda mutluluk sunan bir duruma dönüştürebilseydin, yengilerin, başarıların birbirini kovalasaydı, sanıyorum böyle kızıp köpürmeyecektin" dedim.

—DEVAM EDECEK—

Aydınlık
Kurucusu ŞEFİK HÜSNÜ Kuruluş yılı 1921
BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

■ Madem ki insanlar yıllarını, sağlıklarını bu ülkede yitirdiler. En ağır işlerde çalıştılar. Öyleyse bu insanların Almanya'daki hayatın her alanında en az diğer insanlar kadar hakları vardır.

Yurtdışındaki işçilerimiz uzun yıllar en zor şartlar altında çalıştılar. Yukarda Hollanda'da çalışan kadın işçilerimizin 1978 yılında asgari ücretle çalışmak için yapt 'ları bir grevden görüntü.

■ Bugünkü seçim propagandalarının ana konularından biri de iltica sorunu ve vize uygulamasıdır. Seçimlere katılan partiler "İlticacılar bizlerin vergileri ile yaşıyorlar. İltica akınını önlemek için vize uygulamasını biz koyduk" vs. gibi propagandaya hız veriyorlar

■ Vize uygulaması ve iltica sorunu bir seçim propagandası malzemesi olarak kullanılmakta devam edilirse, Hamburg ve Berlin sokaklarındaki "Türkler defolsun", "Türk işgalcileri Almanya'dan defolsun" gibi duvar yazıları daha da artacaktır

Yıl 1964... Almanya treninden el sallayan işçiler. O zaman onlar için "yabancı hen hemşehrilerimiz" deniyordu, şimdi "işgalciler"..

Vize uygulaması ve Almanya'nın «insancıllığı»

BATI Alman hükümeti ekim ayından itibaren Almanya'ya girişte yurttaşlarımıza vize uygulama kararı aldı. Bazı gazetelerin yaptığı gibi, vize uygulamasına sadece 'onur kırıcı bir uygulama' olarak yaklaşmak yeterli midir? Ayrıca Bonn hükümetinin vize uygulamasına gerekçe olarak, iltica akınını göstermesi, vize uygulamasını haklı gösterir mi? Sorun sadece ne onur kırıcı bir uygulama sorunudur, ne de ilticacıları engelleme sorunu. Vize uygulamasının haksızlığını, 'gayri insaniliğini' görmek için sorunu çeşitli yönleri ile ele almak gerekir.

Seçim sınavında vize konusunda yapılan polemikler Almanya'da Türkiyeli işçiler hakkında şoven fikirlerin yayılmasına hizmet ediyor. Yukarda Almanya'da bir duvara yazılmış yazı görülüyor: "Türk işgal bölgesi... Allah kahretsin"

Vize uygulaması, yurttaşlarımızın en temel haklarına vurulan bir darbedir

ALMANYA'daki yurttaşlarımız 20 yıldan beri Batı Alman ekonomisine hayatın her alanında katkıda bulunuyorlar. 60 yıllarının başından itibaren yapılmış hiç bir bina, yol, köprü vs. yoktur ki resmi ve "turist işçisiyle" Türkiyeli işçinin emeği olmasın. Ford, Opel, Deutz, VW fabrikalarının çıkardığı hiç bir araba yoktur ki Türkiyeli işçi dökümhanesinde, bantlarında çalışmamış olsun. Almanya'da çıkarılmış tek bir kömür parçası yoktur ki Türkiyeli işçinin eli değmemiş olsun. Çelik sanayisinden elektronik sanayisine, tarımdan gıda maddeleri sanayisine kadar bu örnekleri çoğaltabiliriz. Ama bu çalışma alanlarında yurttaşlarımıza reva görülen de en ağır işler olmuştur.

Almanya inşaatlarda iskelelerden düşerek sakat kalan, bantlarda yıllarca aynı parçayı takmaktan ruhi ve fiziki bakımdan sağlığını yitirmiş, dökümhanelerde ve madenlerde çalışmaktan ciğerleri, maden ve kömür tozlarıyla dolmuş insanlarımızla doludur. Bir defa sağlığını yitirdin mi tekrar iş bulmak aslanın ağzından ekmeği kapmak gibidir. Bu örnekler bazılarına göre "sefalet edebiyatı" olabilir. Ama bu olgular 60 yıllarının "taşı toprağı altın, sokakları mark dolu" Almanyasının gerçekleridir. •

Madem ki bu insanlar yıllarını, sağlıklarını bu ülkede yitirdiler. En ağır işlerde çalıştılar. Alman işçilerinin yanına yaklaşmayı bile istemediği işleri yaptılar. Öyleyse bu insanların Almanya'daki hayatın her alanında en az diğer insanlar kadar hakları vardır. Bir yurttaşımızın konsolosluk kapılarında vize beklemeden, yakınını davet etme, Almanya'ya getirtme en tabii hakkıdır. Alman yetkilileri buna da bir bahane bularak "vize Almanya'da yakını olanlar için zorluk olmayacaktır" vs. diyebilirler. Bir dakika içinde vize uygulaması kar...ını alanlar, Türkiye'deki her insanın Almanya'ya vizesiz girme hakkı olduğunu bu yolla gözden gizlemeye çalışmaktadırlar.

Çocukluğunu Almanya'da geçirmiş, Alman hükümetlerinin yabancı işçi çocuklarına uyguladığı bozuk eğitim sistemi dolayısıyla Türkiye'ye giden tekrar Almanya'ya gelmek isteyen gençlerimiz vize almak zorunda kalacaklardır. Peki Türkiye'deki Alman makamları bu gençlerimizi 'yabancı işçi çocukları, okullarımıza intibak edemiyor, yabancı gençler arasında suçluluk oranı artıyor, biz kendi gençlerimize meslek öğrenim yerleri bulamıyoruz" gibi bahanelerle geri çevirmeyecekler midir? Çünkü bu gerçekler her gün Almanya'da duyduğumuz bahanelerdir.

Alman kamuoyunun yoğun bir kesimi Alman Anayasasının, Alman devletinin "insancıllığı, "hümanistliği" ile övünmektedir. Peki yıllardır ülke ekonomisine katkıda bulunan bir ülkenin insanlarına vize uygulamak sözü çok edilen "hümanistliğe", "insancıllığa" uygun mudur? Yoksa "insancıllık" ve "hümanistlik" bazen rafa mı kalkmaktadır?

Yurttaşlarımız Batı Alman partilerinin seçimlerdeki propaganda malzemesi değildir

EKİM ayı başında B.Almanya'da genel seçimler var. Gerek iktidar partilerinin (SPD ve FDP) gerekse muhalefet partilerinin (CDU ve CSU) seçimlerdeki propaganda malzemelerinden biri de yurttaşlarımız. 1980 yılı başlarına kadar Alman basınında, radyo ve televizyonunda "yabancı hemşehrilerimiz" "yabancı hemşehrilerimizle kaynaşma" gibi sözler sık sık duyuluyordu. Ama ,seçimlerin yaklaşmasıyla "insancıl anayasa" gibi, "yabancı hemşehrilerimizle kaynaşma" nutukları da rafa kaldırıldı. 70 yıllarındaki seçimler sırasında "yabancı işçiler işyerlerimizi alıyor, bunun için Almanya'da işsizlik var", "çocuk parası almak için çok çocuk yapıyorlar biz kendi çocuklarımıza meslek öğrenim yeri bulamıyoruz" gibi propagandalar, parti yetkililerinin ağzından doğrudan söylenmese bile, üç beş oy uğruna yürütülen kampanyaların malzemesiydi.

Bugünkü seçim propagandalarının ana konularından biri de ilticalar sorunu ve vize uygulamasıdır. Seçimlere katılan partiler "ilticacılar bizlerin vergileri ile yaşıyorlar. İltica akınını önlemek için vize uygulamasını biz koyduk" veya "bizim baskımız sonucu vize uygulaması kondu" vs. gibi propagandaya hız veriyorlar. Bu tür demeçler, gazete manşetlerinde, televizyon ekranlarında gırla gidiyor. Hani nerede kaldı her bayramda "yabancı hemşehrilerimiz", kaynaşma nutukları.. Alman yetkilileri gerçekten işçilerimizin Alman toplumu ile uyum içinde olmasını istiyorlarsa, çıkar yol vize uygulamasını, ilticalar sorununu propaganda aracı yapmak değildir. Tutulacak yol seçim meydanlarında yabancı işçilerin Alman toplumu ile uyum içinde olmasını sağlayacak tedbirler önermek ve bunları uygulamaktır. Eğer gerçekten uyum isteniyorsa, yabancı işçi çocuklarının bir deney hayvanı gibi her eyalette, her yıl değişik bir eğitim sistemi ile öğrenim görmesini engellemeli, bu çocukların iki toplum arasında kalmaktan kurtulmasına yardımcı olunmalıdır. Eğer uyum isteniyorsa, yabancı gençler için daha fazla meslek öğrenim yeri ayrılmalıdır. Eğer uyum isteniyorsa, yabancı işçilerin konut sorununa çözüm getirmeli, yabancı işçiler için daha fazla sosyal konut sorununa çözüm getirmeli, yabancı işçiler için daha fazla sosyal konut ayrılmalıdır. Gazetelerdeki kiralık ev ilanlarında görülen, "yabancıya kiraya verilmez" ilanı kaldırılmalıdır.

Vize uygulaması ve iltica sorunu bir seçim propagandası malzemesi olarak kullanılmakta devam edilirse Hamburg ve Berlin sokaklarındaki "Türkler defolsun", "Türk işgalcileri Almanya'dan defolsun" gibi duvar yazıları daha da artacaktır.

60 yıllarının başında Almanya'ya gelirken sadece çalışan insanlar olarak düşünülen ve sorunları görmezlikten gelinen yüzbinlerin bugün oy uğruna, seçim propagandalarına alet edilmesi "hümanistlik" propagandasına inanmayı olanaksız kılmaktadır.

Almanya'da haklarında verilecek kararı bekleyen üç ilticacı genç...

Vize mecburiyetinin konmasında bugünkü Demirel hükümetinin tutumu da aynı oldu. Vize uygulaması Demirel hükümeti tarafından basit bir sorun gibi ele alındı ve yurttaşlarımız yine ortada bırakıldı. Ayrıca vize sorunu sadece Almanya'da yaşayan yurttaşlarımızı ilgilendiren bir sorun değil, tüm yurttaşlarımızı ilgilendirmektedir.

Hükümet vize uygulamasına Alman hükümeti gibi iltica akınını bahane ederek ses çıkarmıyorsa iltica eden insanlara saldıracağına, ilk olarak bu insanların neden iltica ettiklerini düşünmelidir. Hükümet vize sorununa iltica akını açısından baksa bile bu tutum yurttaşlarımızın sorununa ilgisiz kalmayı getirmez. Hükümetin bu tutumu devam ettiği sürece, hükümetlerin yurttaşlarımızın karşısına çıkmaya yüzleri olmayacaktır.

Vize uygulaması ve siyasi ilticalar

ALMAN kamuoyu kısa bir süre öncesine kadar "en demokratik iltica yasasına" sahip olmakla övünüyordu. Vize uygulamasının sadece ekonomik nedenlerle olan ilticaları önleyeceği ileri sürülse bile, siyasi ilticaları da engellemektedir.

Bugün Türkiye'de yazdığı yazıdan, çıkardığı bir bültenden ve yaptığı bir konuşmadan dolayı, sadece fikir suçu kapsamına giren yüzlerce ceza almış insan vardır. Hele Devlet Güvenlik Mahkemeleri gibi kuruluşunun Anayasaya aykırılığı ispatlanmış mahkemelerin verdiği yüzlerce karar hâlâ geçerlidir. Vize uygulaması bu insanların iltica imkanlarını da ortadan kaldırmaktadır. Bu insanların haksız verilmiş hükümleri çekmelerinde Alman hükümetinin de payı olacaktır. "İltica edecek sadece Almanya mı var, başka ülkelere gitsinler" anlayışı Alman yetkililerini sorumluluktan kurtaramaz. Siz önce kendi kapınızı açık tutunuz diğer ülkelerin kapıyı açık tutmasını o ülkelere bırakınız. Alman yetkililerinin kendi kapılarını kapalı tutarak, "diğerleri neden açık tutmuyorlar" çığlıkları zeytin yağı gibi üste çıkma tutumudur.

Vize uygulaması Alman kamuoyunun çok övündüğü ne "en demokrat iltica yasasına sahip olmaya" uymaktadır, ne sözü çok edilen "hümanistliğe" ne de "insancıllığa."

Vize uygulamasının kaldırılması bir mücadele sorunudur. Bu mücadeleyi yürütecek olanlar birinci derecede Almanya'daki yurttaşlarımızdır. Bugün Demirel hükümeti ve gelecekteki Türkiye hükümetleri, vize uygulamasının kaldırılması konusunda üzerlerine düşeni yapmadıkları sürece, güçlü karşısında el pençe divan durmanın ve yurttaşlarımızı ortada bırakmanın sorumluluğunu taşıyacaklardır.

Önümüzdeki günlerde sıcaklar daha da artacak

Sıcaklara dikkat!

Son 10 gündür Türkiye'nin çeşitli bölgelerinde başgösteren aşırı sıcaklar hayatı etkilerken önümüzdeki haftadan itibaren ısının daha da artacağı ve "öldürücü sıcaklar" diye adlandırılan boğucu günlerin başlayacağı da belirtiliyor. Bu arada doktorlar da "öldürücü sıcaklar" sırasında dikkat edilecek sağlık kuralları konusunda vatandaşları uyarıyorlar.

Hava ısındıkça bunalan insanlar boş buldukları her yerde denize giriyorlar. Kıyı şehirlerinde oturanlar deniz veya göl kıyısında oturanlara göre daha şanslı... Ama bugünkü şartlarda bu şansı da kullanabilmek tam bir sorun.

Sıcakların insan bünyesi üzerinde iki türlü etkisi olduğunu söyleyen Operatör Dr. Vural Olcay, "Son günlerde meydana gelen aşırı sıcaklar insan bünyesinde ağır tahribatlara yol açmaktadır. Sıcaklık insan bünyesini iki şekilde etkilemektedir. Birincisi dış faktörler. İkincisi de iç faktörler. Dış faktörlerde sıcaklığın artması ve rutubet fazlalığı etki ederken, iç faktörlerde şahsın yaşı, ırkın durumu (siyahi ırk sıcağa dayanıklıdır) bünye kabiliyeti, yorgunluk, midenin dolu bulunması alkol alınması, akciğer rahatsızlıkları, vücut ısısının iyi düzenlenmemesi, elbise, sırtta yük taşınması, uzun ve dinlenmeksizin yapılan yürüyüş gibi faktörler etki etmektedir. Bunun yanı sıra havalandırması muntazam olmayan yerlerde de sıcaklık, insan bünyesini olumsuz olarak etkilemektedir."

GÜNEŞ ÇARPMASININ BELİRTİLERİ

Olcay, güneş çarpmasının belirtilerini ve dikkat edilecek konuları ise şöyle açıkladı: "Halsizlik, sıkıntı, hissi olaylar, baş ağrısı, baş dönmesi mide bulantısı, göbek üstü ağrıları, görme bozuklukları, yüz kızarması, yüz şişkinliği ve solukluk, nabız ve solunum artması, terle ve diğer yolla aşırı su kaybı yüzünden kan kaybettiği için kan dolaşımı aksamaları olur ve kalp daha kuvvetli atar. Köpüklü kusma şuur durgunluğu görülür. Nabız intizamsız, tansiyon düşüktür. Akciğerlerde ödem meydana gelir. Sinir sisteminde ağır tahribat, epilepsi ve sara tipi nöbetler görülür. Bütün bu belirtiler sonrası komaya girme başlar. Daha sonrası ölüme götürür. Sıcaklardan dolayı meydana gelen ölüm olaylarında vücut diğer ölüm olaylarından farklı olarak aniden kasılır."

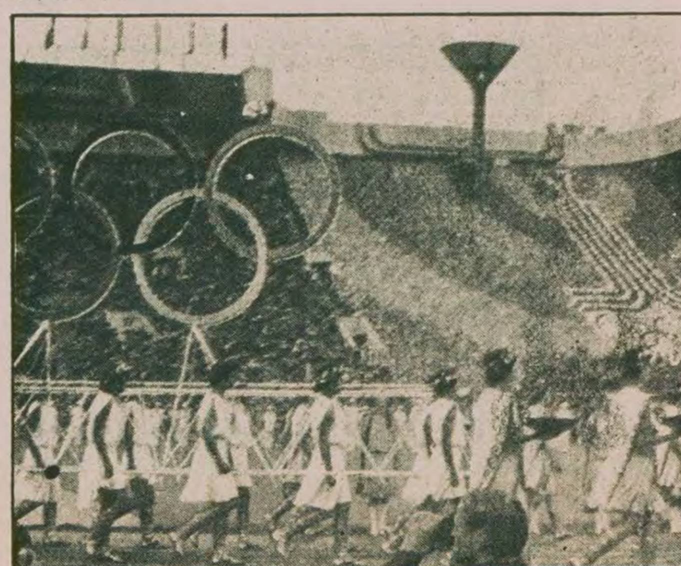
SICAKLARDAN KORUNMAK İÇİN ALINACAK TEDBİRLER

Olcay, sıcaklardan korunmak için şu tedbirleri önerdi: "Açık renk, hafif ve gözenekli elbise giyilmelidir. Başın mutlak surette güneşle direkt temasını önlemek amacıyla şapka giyilmelidir. Sık sık istirahat edilmeli ve aşırı sıcaklarda uzun yürüyüş yapılmamalıdır. Mideyi gelişi güzel doldurmamak gereklidir. Sıcaklarda kesinlikle alkol alınmamalıdır. Kaybedilen su miktarını telafi edebilmek amacıyla günde 2 litre su, maden suyu veya ayran içilmelidir."

21.25 Televizyon Özel Eğlence Programı

TV'de HABER YORUM, MAGAZİN

Ramazan bey dargınları barıştırıyor

Türk hafif müziği sanatçısı Barış Manço

Ayhan Ünal, Uğur Erkıl, Hüsamettin Ünlüoğlu, Faruk Üçok, İzzet Öz, Taylan Gökçen ve Zafer Ası'nın birlikte hazırladıkları programda "Oruç Kafayla" adlı oyunun ikinci bölümü gösterilecek.

Fazıl Hayati Çorbacıoğlu'nun yazdığı bu oyunda başlıca rolleri Gazanfer Özcan, Gönül Ülkü, Oya Küçümen, Gül Gülgün ve Zafer Önen paylaşacaklar. Ramazan Bey ile Remziye Hanımın biri kız biri oğlan iki çocukları vardır. Çocuklar ailede dargın olan 2 aile dostunu birbirinden habersiz iftara çağırırlar. Oyun iftar öncesi ve iftar sonrası olaylarla sürer.

Programın müzik bölümünde Barış Manço "Bir selam sana gönül bağından", "Anlıyorsun değil mi", "Ne ola yar ola", "Sarı çizmeli Mehmet Ağa" adlı parçalarını okuyacak.

Programın güldürü bölümünde Nokta ile Virgül yer alıyor. Artvin Halk Oyunlarının sergilendiği programda Saadet Yılmaz Bircan ile Ali Gürlü türkü söyleyecek, Zekai Tunca ile Ayşe Resener 4 şarkıyla ekrana gelecekler

24.15 MOSKOVA OLİMPİYATLARI YAYINI

Olimpiyatlara katılmayan ülkeler içinde fazla yayın yapan TRT televizyonumuz Moskova Olimpiyatları için 4 saat 40 dakika zaman ayırdı.

Televizyonda Bugün

15.50 OLİMPİYAT OYUNLARI
Moskova Olimpiyat Oyunlarının genel özeti yapılacak.

16.50 HABERLER

17.00 OLİMPİYAT ALTINLARI
Programda boks seçmeleri banddan, bayanlar atlama ve yüzme canlı ya da banddan yayınlanacak.

19.45 İFTARA DOĞRU
Programda Ankara iftar vaktine göre ezan ve iftar duası okunacak.

20.20 OLİMPİYAT ALTINLARI
Programda yüzme yarışmalarından verilmeyen bölümler banddan yayınlanacak.

20.30 HABERLER

21.25 GECEMİZ
Ramazan Özel Eğlence Programı

22.30 HABERLER

24.15 OLİMPİYAT OYUNLARI
Boks ve yüzme yarışmalarında kazananlar görüntülenecek.

00.30 KAPANIŞ